

Tarptautinės mokslinės – praktinės konferencijos
**„Menas, dizainas, kalbos, ugdymas ir socialinis darbas:
teorijos ir praktikos inovacijos“.**
pranešimų santraukų leidinys, 2023

Publication of Report Summaries of the international
Scientific-practical Conference
**“Art, Design, Languages, Education and Social Work:
Innovations in Theory and Practice”**, 2023

TURINYS / CONTENTS

DIRBTINIS INTELEKTAS, VERTIMAS, PROFESINĖ ANGLŲ KALBA IR DAUGIAKALBYSTĖS MOKYMOŠI INOVACIJOS LINGVISTINIŲ ASPEKTU

Enhancing Language Learning with AI-Powered Retrieval Practices L. Abraitienė Kauno kolegija, Lietuva	10
Translation of Non-Equivalent Ethnic Culture Language: Uniqueness vs Comprehension Dr. R. Jasnauskaitė Kauno kolegija, Lietuva	11
Multilingual Pathways to Unlocking Professional Opportunities in Swedish for Beginners through Blended and Autonomous Learning I. Brazauskaitė-Zubavičienė, K. Juodeikienė ir L. Wallenius Kauno kolegija, Lietuva ir Haaga-Helia University of Applied Sciences, Suomija	12
Translation of Culture-Specific Language in News Articles: Allusion Case Dr. R. Jasnauskaitė ir A. Pukienė Kauno kolegija, Lietuva	14
Importance and Peculiarities of Practically Used English in Maternity Services in Lithuania E. Ignatavičius Kauno kolegija, Lietuva	15
Profesijos terminų vartosenos tyrimas Dr. A. Rimkutė-Ganusauskienė Kauno kolegija, Lietuva	16
Lexical Density in Spoken Pods as a Motivational Tool to Increase Academic Fluency V. Mīsevičiūtė Kauno kolegija, Lietuva	17
Užsienio kalbų mokytojų patirtys ugdant mokinių kūrybiškumą fenomenais grįsto mokymosi procese: X institucijos atvejo analizė Doc. dr. N. Čiučiulkienė, doc. dr. I. Tandzegolskienė, M. Čuladienė Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva	18
Animacinių filmų leksikos ypatumai: „Šreko“ diskurso analizė Doc. dr. N. Čiučiulkienė, J. Lukienė Vytauto Didžiojo universitetas / Kauno technologijos universitetas, Lietuva	19
Antrosios užsienio kalbos Kauno kolegijoje mokymosi galimybės ir skatinantys veiksniai J. Bareikienė, R. Sedlīorienė, D. Simuntienė, L. Valčiukienė, L. Adomavičius Kauno kolegija, Lietuva	20
Beyond Words: the Impact of Metonymy on Mass Media Messaging A. Pukienė, I. Brazauskaitė-Zubavičienė, K. Kliknaitė Kauno kolegija, Lietuva	21
Mobile Learning On Foreign Language Learning Prof. dr. Giedrė Paurienė Kauno kolegija, Lietuva	22

KŪRYBIŠKUMAS, ISTORIJA IR KRITINIS MĄSTYMAS ŠIUOLAIKINIO MENO KONTEKSTE

Stereotipų ir kūrybiškumo sąsajos dailės istorijoje V. Dobrovolskienė Kauno kolegija, Lietuva	26
Socialistinio realizmo moraliniai atspindžiai šiandieninėje visuomenėje L. Alsys Kauno kolegija, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva	27
Gintaras Lietuvos profesionalioje juvelyrikoje: nuo karolių vėrinio iki konceptualaus objekto Prof. dr. R. Simanaitienė Kauno kolegija, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva	28
Konceptualios drabužių kolekcijos kūrimas kaip terapija S. J. Kasperavičienė, M. Jankuvienė Kauno kolegija, Lietuva	30
Arts Therapies as A Resource in the Educational Environment: The Latvia Situation I. Pelnēna, D. Stieģele Liepojos universitetas, Latvija	32
Mozaikos metodas negalią turintiems asmenims G. Markauskienė „Negalią turinčių asmenų centras “Korys”, dailės terapijos ir kūrybiškumo studija “Colour of mind”, Lietuva	34
Polichromuotos skulptūros „Šv. Jonas Nepomukas“ konservavimas R. Vičys, E. Tavelionis Kauno kolegija, Lietuva	36
Tarptautinio medijų ir fotografijos festivalio patirtys ir pamokos S. Batura Kauno kolegija, Lietuva	38

INOVATYVIOS KULTŪROS SEKTORIAUS IDĖJOS IR DIZAINO TENDENCIJOS

3D spausdinta išmanioji tekstilė netolima mūsų ateitis V. Diak Vilniaus dailės akademija, Lietuva	42
„Lego serious play“ metodikos integravimas į dizaino procesą J. Dundulis Kauno kolegija, Lietuva	44
Kaip gyvensime rytoj? K. Vaikšnoras Kauno kolegija, Lietuva	46
Dirbtinio intelekto raida ir praktinio taikymo būdai: muziejų atvejais M. Rutkauskaitė Kauno kolegija, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva	48
Migruojantys naratyvai: Lietuvos atvejai – nuo vaidybinio kino iki VR projektų Dr. M. Munderzbakaitė Kauno kolegija, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva	50
Tvarūs parodų stendai mokinių kūrybiniam darbams eksponuoti A. Paulauskienė, G. Cemnalianskis Tauragės „Šaltinio“ progimnazija, Lietuva	52
Siekiamybės raiška reklamose Doc. dr. Rasa Dobržinskienė Mykolo Romerio universitetas, Lietuva	54
Tekstilė ateičiai: kūrybinės jungtys tarp dizaino ir mokslo I. Spitrytė Kauno kolegija, Lietuva	56
Medžiagų ir tekstūrų simuliacijos 3d vizualizacijų kūrime D. Vilkienė Kauno kolegija, Lietuva	58

IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PRAKTIKOS BEI STUDIJŲ AKTUALIJOS (I)

Naratyvinio žaidimo galimybės ugdant vaikų kalbą ikimokykliniame amžiuje V. Nainė, Dr. A. Bagdonas Kauno lopšelis-darželis „Vilnelė“, Kauno kolegija, Lietuva	62
STEAM apraiškos lietuvių liaudies pasakose D. Karalė, J. Talalienė, R. Grybienė Kauno kolegija, Lietuva	64
Ikimokyklinio amžiaus vaikų matematinių gebėjimų ugdymas pasakų pagalba: pedagogų požiūris E. Dulkinienė, V. Iščišininė Kauno kolegija, Kauno lopšelis-darželis „Spindulėlis“, Lietuva	66
Priešmokyklinio amžiaus vaikų pažinimo kompetencijos ugdymas(is) per patirtį R. Sadauskienė, A. Stankevičienė Kauno kolegija, Kauno r. Akademijos mokykla-darželis „Gilė“, Lietuva	67
Adaptacijos sunkumai ankstyvajame amžiuje ikimokyklinio ugdymo įstaigoje: pedagogų ir tėvų požiūris E. Dulkinienė, D. Tarnauskaitė Kauno kolegija, Lietuva	68
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų patirtis, įgyta dirbant kultūriškai mišrioje grupėje doc. V. Liaudanskė Šv. Ignaco Lojolos kolegija, Lietuva	69
Informacinių ir komunikacinių technologijų taikymo galimybės ugdant ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumą M. Eidukevičiūtė, dr. A. Bagdonas Kauno sanatorinis lopšelis-darželis „Pušynėlis“, Kauno kolegija, Lietuva	70
Anglų kalbos ir informacinių technologijų integracija ugdymo procese L. Adomavičius, D. Ramonienė Kauno kolegija, Lietuva	71
Savanoriškos veiklos sąsajos su minkštųjų gebėjimų ugdymosi galimybėmis: Lietuvos ir Latvijos pedagoginių studijų programų studentų atvejis N. Meškėlienė, dr. A. Bagdonas, S. Ušča, J. Grava Kauno kolegija, Rezeknės technologijų akademija, Liepojos Universitetas, Lietuva, Latvija	72
X ilgosios gimnazijos 6-ųjų klasių mokiniai apie išprususios asmenybės savybes R. Masaitytė, N. Bankauskienė, K. Karosevičienė Kauno kolegija, Kolpingo kolegija, Lietuva	74
The Importance of Mentoring in the Social Work Student's Internship I. Venckienė, A. Kavaliauskienė Kauno kolegija, Lietuva	76
Intensive Course as the Unique Learning Ecology - Multidimensional Learning Experience P. Beseckas, O. Grincevičius, K. Maikov Kauno kolegija, Estonian University of Life Sciences, Lietuva, Estija	78

IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PRAKTIKOS BEI STUDIJŲ AKTUALIJOS (II)

Innovative Activities for Elderly in Social Work Dr. S. Karasevičiūtė, V. Kondratavičienė Kauno kolegija, Lietuva	82
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų informacinių technologijų kompetencijos raiška ugdymo procese Dr. S. Saulėnienė, A. Gintaraitė Kauno kolegija, Kauno Aleksoto lopšelis-darželis, Lietuva	84
Gamtinės aplinkos pažinimo ugdymas taikant patyrimines veiklas: ikimokyklinio ugdymo pedagogų patirtys Dr. L. Majauskienė, Ž. Jonikienė Kauno kolegija, Kėdainių lopšelis-darželis „Varpelis“, Lietuva	86
4 – 5 metų amžiaus vaikų emocijų suvokimo ir raiškos ugdymas(is) meninėje veikloje J. Stūronaitė, E. Adomaitienė Kauno kolegija, Lietuva	87
Vaikų, turinčių autizmo spektro sutrikimą, ugdymo(si) galimybės bendrosios paskirties ikimokyklinio ugdymo grupėse V. Valalytė, E. Matijošaitytė Kauno kolegija, Lietuva	88
STEAM metodas ikimokyklinio ugdymo įstaigoje siekiant sėkmingos įtraukties V. Juodienė Kauno r. Garliavos lopšelis-darželis „Uosiukas“, Lietuva	89
Tėvų požiūrio į lytinį švietimą ikimokykliniame amžiuje plėtimas E. Ivinkina, I. Navickaitė Kauno kolegija, Kaišiadorių r. Žiežmarių mokykla - darželis „Vaikystės dvaras“, Lietuva	90
5-6 metų amžiaus vaikų vertinimo ir įsivertinimo gebėjimų ugdymas(is) ikimokyklinio ugdymo įstaigoje J. Stūronaitė, A. Kozlovaitė Kauno kolegija, Lietuva	91
Vaikų fizinis raštingumas ir jo vertinimo ypatumai. Teorinė analizė A. Vizbarienė Kauno kolegija, Lietuva	92
Pedagogų padėjėjai ikimokyklinio ugdymo įstaigose: specialistų poreikis ir iššūkiai dabartinės švietimo politikos kontekste Dr. A. Bagdonas, A. Jakimavičienė, dr. L. Majauskienė Kauno kolegija, Lietuva	93
Creativity in Social Work O. Grincevičius Kauno kolegija, Lietuva	94
Socialinio darbuotojo vertybių raiška, realizuojant socialinio darbuotojo vaidmenį E. Jezukevičienė Klaipėdos valstybinė kolegija, Lietuva	95
Development of Resilience Against Bullying: Scaffolding the Positive Self-Esteem of Teenagers N. Čiučiulkienė, V. Rūkienė Vytauto Didžiojo universitetas, Kolpingo kolegija, Lietuva	96

Darnumas ir jo teikiama nauda Kauno kolegijos studentų požiūriu R. Šulcienė Kauno kolegija, Lietuva	98
---	-----------

Ugdymas bendradarbiaujant R. Alksnė, I. Stelmokienė Kauno lopšelis-darželis „Spindulėlis“, Lietuva	100
--	------------

Vaikų kritinio mąstymo ugdymas per mąstymo žemėlapius A. Vaivadienė, E. Norbutienė Kauno lopšelis-darželis „Spindulėlis“, Lietuva	102
---	------------

VIRTUALIOS PARODOS

Virtuali vizualaus meno ir dizaino paroda „Laisvė“ Parodos dalyviai: Agnieszka Chrzanowska-Małyś, Alvydas Jonaitis, Artūras Rimkevičius, Birutė Šležienė, Eglė Aleknaitė, Indrė Spitrytė, Jolanta Galdikaitė, Kęstutis Vaikšnoras, Laima Numavičė, Linvydas Krivickas, Lolita Grabauskienė, Neringa Šiupinskienė, Ričardas Peleckas, Rolandas Vičys, Sigita Grabliauskaitė, Sigitas Laurinavičius, Ugnė Rudinskaitė, Viktorija Anskaitienė	106
--	------------

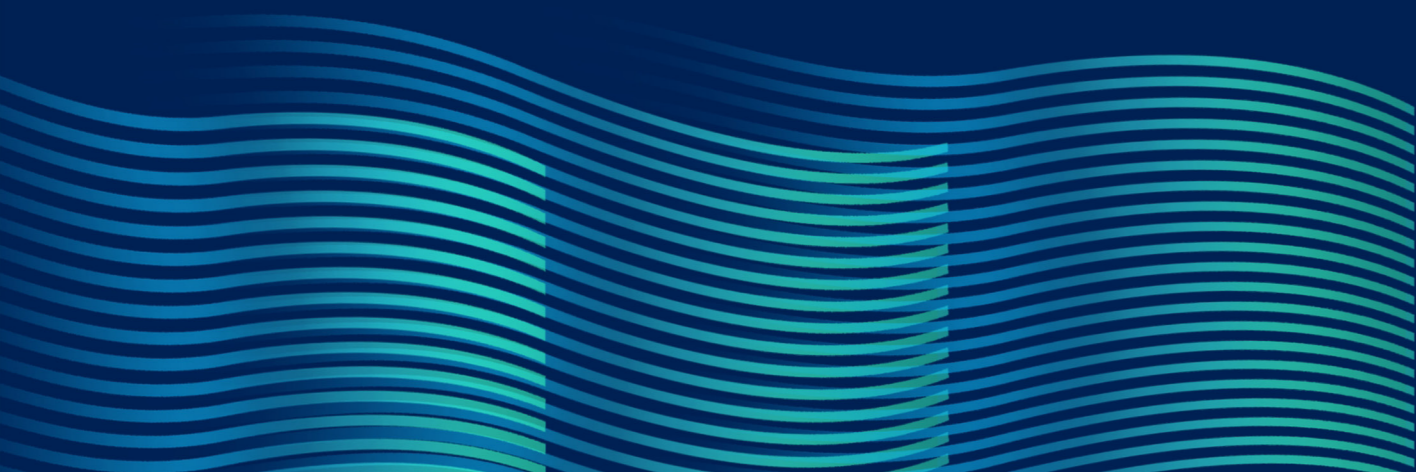
AdLeS

innovations of theory & practice

ART
DESIGN
LANGUAGES
EDUCATION
SOCIAL WORK

**DIRBTINIS INTELEKTAS, VERTIMAS, PROFESINĖ ANGLŲ KALBA
IR DAUGIAKALBYSTĖS MOKYMOŠI INOVACIJOS LINGVISTINIŲ ASPEKTU**

LINGUISTIC INSIGHTS: AI, TRANSLATION, ENGLISH IN USE AND MULTILINGUAL
LEARNING INNOVATIONS

ENHANCING LANGUAGE LEARNING WITH AI-POWERED RETRIEVAL PRACTICES

Lina Abraitienė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

Name: Lina Abraitienė
Webpage: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E-mail: lina.abraitiene@go.kauko.lt
Institution: Kauno kolegija
Address: Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas
Phone: +370 672 16326
Research field: S 007 Edukologija

Research purpose (topic, problem, aim). In our increasingly interconnected world, the demand for language learning is on the rise. As individuals and organisations seek to bridge linguistic divides, the imperative for effective language acquisition tools has never been greater. However, a number of problems are faced. 1. Inadequacy of traditional language learning methods. Traditional language learning methods, such as memorisation and repetition, often yield suboptimal results and may not sufficiently engage students. 2. Personalization challenges as language learners have diverse needs and learning preferences. Traditional methods struggle to provide personalised learning experiences. 3. Limited feedback and assessment as students may lack timely and constructive feedback on their language proficiency, impeding their progress. Therefore, this research aims at exploring and developing AI-powered retrieval practices to address the shortcomings of traditional language learning methods by investigating the potential of AI to enhance retrieval practices for language learning, developing personalised language learning solutions with AI to cater to individual student's needs, styles, and proficiency levels; evaluating the impact of AI-enhanced retrieval practices on language learning outcomes, including memory retention, proficiency improvement, and student motivation; identifying ethical considerations and responsible AI implementation in the context of language learning.

Keywords: AI, language learning, personalisation, proficiency, retrieval practice

Research Methodology. The research combines a literature review to establish theoretical foundations, highlighting issues with traditional language learning. It is supplemented by case studies of real-world AI integration in language learning, providing practical insights into AI's effectiveness in addressing these issues.

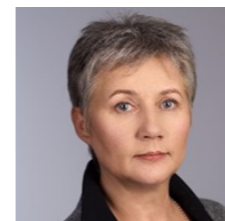
Results / Findings. The study's results showcase the potential of AI-powered retrieval practices in language learning. Notably, learners using AI tools exhibited improved language proficiency, heightened engagement, and personalised learning experiences that catered to their unique needs and preferences. However, the research also highlighted crucial ethical considerations surrounding AI implementation, emphasising the necessity for responsible use. In conclusion, the study underscores the significance of a gradual transition to AI-enhanced language learning, backed by proper training and ethical guidelines. This research sets the stage for further exploration of emerging AI technologies and their integration into language education in the future.

Originality / Practical implications. The originality of our research topic lies in its unique approach to leveraging AI for language learning. This innovative intersection of language education, artificial intelligence, and personalised learning delves into uncharted territory, offering fresh insights and solutions to age-old challenges. Additionally, our focus on ethical considerations within AI implementation adds a distinctive dimension, addressing a relatively new but critical area of exploration. This originality is not just an academic exercise; it holds the potential to advance knowledge, inspire innovative practices, and shape the future of language education.

TRANSLATION OF NON-EQUIVALENT ETHNIC CULTURE LANGUAGE: UNIQUENESS VS COMPREHENSION

Rima Jasnauskaitė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

E-mail: rima.jasnauskaite@go.kauko.lt
Institution: Kauno kolegija HEI
Address: 20 Pramonės avenue, Kaunas, Lithuania
Phone: +370 61650469
Research field: Humanities Translation H004

Research purpose. Ethnic culture-related language is the scope of concepts and lexis that do not generally exist interculturally or cross-culturally due to their origin, chronological adherence and rather often regional or dialectical linguistic shape. The situation with the translation of such culturally biased words is a double challenge for translators as they are to make a subjective decision about how far they might go searching for an approximate intercultural equivalent match or apply various translation techniques that enable to translate and at the same time preserve the cultural and linguistic uniqueness of the word. So, the problem that the analysis strives to solve is what translation solutions professionals make while handling the issue of translating Lithuanian ethnic culture-related words into English. It aims to identify what methods translators apply while translating non-equivalent ethnic culture-related language in the written tourism discourse.

Keywords: ethnic culture-related language, non-equivalence, translation methods

Research methodology. The tourism business discourse serves as the source for the selection of empirical data: 25 Lithuanian texts on various tourism issues with their parallel translation into English were chosen. The examples fell into the following culture-related categories: (1) names (place names, names of gods and goddesses, names of mythical creatures and divine characters), (2) ethnic traditions and rituals, (3) ethnic culture-specific objects, and (4) folk art. The methods applied were *analysis of theoretical sources* on the translation of non-equivalent ethnic culture-specific lexis and *descriptive contrastive linguistic analysis* of translation cases of practical applications detected in tourism-related texts.

Findings. Transferring a non-equivalent referent of the source text into the target one is applied when the texts include proper nouns to indicate the uniqueness though sometimes characteristic diacritical marks of the source language are replaced by corresponding ones in the source language. The effect of the uniqueness of ethnic culture-biased terms is prioritised over comprehension when translators use the unchanged source word and do not include a possible translation approximately close in the meaning and more recognisable cross-culturally. Attempts to balance uniqueness and understanding are represented by translators of ethnic culture-related texts by adding a semantically corresponding word in the target language next to the transferred one from the source language text; however, sometimes vice versa the authentic word of the source text follows the translated one in the target text. Parentheses, slashes, conjunctions *or*, and phrases *known as* are applied by translators when they include illustrating, explanatory or defining intertexts in the target language sentences to make comprehension and readability easier for the target audience. When translators of ethnic-biased language emphasise the pragmatic function of tourist-oriented texts, they include three alternative terms of the same referent: original, cultural substitute, and literal translation.

Practical implications. The findings of the research might be beneficial to those who strive to balance ethnic uniqueness and attempt to make the information for foreign tourists comprehensible. The results might be of practical value for people communicating interculturally when they exchange information about their cultures. Moreover, the problem of receiving and decoding information related to a stranger's culture and expressed in a foreign language can be solved only by quality translation.

Multilingual Pathways to Unlocking Professional Opportunities in Swedish for Beginners through Blended and Autonomous Learning

Liisa Wallenius¹

1 Haaga-Helia University of Applied Sciences

Ieva Brazauskaitė-Zubavičienė², Kristina Juodeikienė²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

Name: L. Wallenius
Webpage: www.haaga-helia.fi
E-mail: liisa.wallenius@haaga-helia.fi
Institution: Haaga-Helia University of Applied Sciences
Address: Ratapihantie 13, 00520 Helsinki, Finland
Phone.: +358 9 229 611
Research field: 007 Education

Name: I. Brazauskaitė-Zubavičienė, K. Juodeikienė
Webpage: www.kaunokolegija.lt
E-mail: ieva.brazauskaite@go.kauko.lt, kristina.juodeikiene@go.kauko.lt
Institution: Kauno kolegija Higher Education Institution
Address: Pramonės av. 20, LT-50468 Kaunas, Lithuania
Phone.: +370 68676781
Research field: 007 Education

Research purpose (topic, problem, aim). Online learning and teaching are not new phenomena, which have become one of the most prevailing studying trends nowadays. Online and autonomous learning and teaching are gradually substituting face-to-face learning and teaching. The classic methods are converted from a teacher-centred approach to a student-centred and blended approach, and even more of the study content is reoriented to students' autonomy in learning. More and more Scandinavian businesses are establishing their companies in the Baltic States. Naturally, they look for staff possessing the skills of one of the Scandinavian languages. Thus, one might feel the lack of teachers of less frequently taught languages, such as Swedish, in the Baltic States. In addition, autonomous learning methods might motivate students by giving them more responsibility and autonomy for their learning, i.e., student empowerment. Possessing the basic skills of the Swedish language enhances their career chances, especially in the Scandinavian capital businesses. The project is designing a blended module for learning beginner Swedish with virtual studies and an intensive programme in an immersive setting.

Keywords: autonomous learning, blended learning, language learning, multilingualism, online language learning, university cooperation, virtual learning, work-life competence

Research Methodology. The project's objective is to create 3 ECTS Moodle course and 2 ECTS IP course of the Swedish language. The Moodle course can be studied autonomously as well as integrated as a supplementary part of the Swedish Language course. The academic staff and the project researchers' group has designed a 5 unit Moodle course. Each unit includes reading, grammar, listening, and the unit assessment tasks. After each activity, students can check their progress and see what needs to be improved. The course finishes with an online exam. Before launching the course, the researcher group will pilot-test it with the help of volunteer students. All the activities are accompanied by continuous feedback, the results of which will be used for the impact report of the project.

Results / Findings. The consortium created a course outline for a virtual course and an intensive programme, including the basics of the Swedish language and cultural aspects. The materials in a Moodle setting comprise activities to practice reading, writing, speaking and listening. Two units of this course, Swedish from Scratch, were piloted with students in May 2023, and the feedback received was positive. Minor adjustments to contents and visuality were made. Due to technical problems to enrol on Moodle, pilot 2 and the project virtual studies are being offered on each university's Moodle. Pilot 2 is in progress until the end of 2023, and student recruitment for the project course in March starts in January 2024. The intensive programme is planned for mid-March 2024. The course developed by Haaga-Helia UAS and Tartu University was successfully integrated into VMA Moodle of Kauno kolegija HEI. For the successful course transfer, the Moodle version of the VMA was updated and extended with the necessary plugins and features. Currently, five students are testing the course. Continuous feedback is provided on the technical functioning of the course and any problems or difficulties encountered. Consultations with the course developers are ongoing. After piloting and testing the course, it will be offered as an elective course in Kauno kolegija HEI.

Originality / Practical implications. The course design can be seen original, as three universities are designing a virtual course in beginner Swedish. Language learning online, as a pure online autonomous course, is a novelty for Kauno kolegija HEI. Also, the outcome, the virtual course and the intensive programme can be integrated into any curriculum in any country. Additionally, the course material is flexible and can be modified and offered to students and university staff.

TRANSLATION OF CULTURE-SPECIFIC LANGUAGE IN NEWS ARTICLES: ALLUSION CASE

Dr. Rima Jasnauskaitė¹, Asta Pukienė¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

Name: Asta Pukienė
E-mail: asta.pukiene@go.kauko.lt
Institution: Kauno kolegija Higher Education Institution
Address: Pramones ave. 20, Kaunas
Phone: +370 600 15361
Research field: Humanities, Philology

Name: Rima Jasnauskaitė
E-mail: rima.jasnauskaite@go.kauko.lt
Institution: Kauno kolegija Higher Education Institution
Address: Pramones ave. 20, Kaunas
Phone: +370 616 50469
Research field: Humanities, Philology

Research purpose. Translating culture-specific items usually involves more than just transferring words from one language to another. In most cases, it goes beyond language proficiency and requires a deep understanding of the cultural background embedded in the content. Culture-specific references often carry nuances and connotations that may not have direct equivalents in the target language, thus demanding careful consideration and creativity from a translator. The current research focuses on cultural sensitivity and **aims** to identify the main patterns associated with the linguistic transformation of allusions while translating news articles from English (the source language) to Lithuanian (the target language).

Keywords: allusions, culture-specific language, translation strategies

Research Methodology. The research provides the theoretical background of the concept of allusion, its types and possible ways of its translation. The scope of practical analysis covers more than fifty examples from the source language texts of a popular weekly British newspaper *The Economist* and the translations of its separate articles in the Lithuanian monthly magazine *IQ*. The descriptive contrastive linguistic method has been applied for processing the collected data.

Results / Findings. The analysis of the occurrences of culture-specific items and their Lithuanian counterparts reveals that the most common allusion translation strategies from the source language into the target one, encompass the direct translations with minimum adjustments, aligning with the rules of the Lithuanian language system. These approaches enable the translator to remain faithful to the source text and effectively convey the original intent to knowledgeable and educated readers. While less common strategies, involving additional allusive guidance, translator's notes, substitution, or omission, when applied with skill, also accommodate the needs of the source language audience. The research also reveals that the choice of an allusion translation method is largely subjective and relies on the translator's personal judgement regarding the most effective approaches to preserve original stylistic qualities, emotional charge, social and cultural conventions.

Originality / Practical implications. The practical implications of the identification of successful allusion translation strategies can be applied to various fields, ensuring effective communication, cross-cultural awareness, and maintaining the richness of the original text.

IMPORTANCE AND PECULIARITIES OF PRACTICALLY USED ENGLISH IN MATERNITY SERVICES IN LITHUANIA

Edvinas Ignatavičius¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

Name: E. Ignatavičius
Webpage: www.kaunokolegija.lt
E-mail: edvinas.ignatavicius@go.kauko.lt
Institution: Kauno kolegija
Address: Pramonės av. 20, Kaunas, Lithuania
Phone.: +370 63618167
Research field: H004 Philology

Research purpose (topic, problem, aim). Every living organism is destined to communicate. Some make sounds, others smell, others draw attention to themselves with their body patterns and their colors. People do this not only through actions but also through words. Therefore, human beings are part of an ongoing process in which they have no choice whether or not to be a participant but are the subject and object of communication. Regarding the importance of English language there was aim of this paper to reveal importance and peculiarities of practically used English in maternity services in Lithuania.

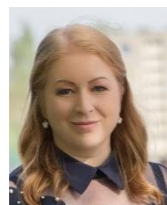
Keywords: communication, maternity services, oral communication

Research Methodology. Analysis of scientific literature. A scientific literature analysis approach is used to analyze existing literature on the use of English as a second language in medical and maternity settings. Document content analysis. Analysis of WHO document, analysis of publicly available documents dealing with medical staff communication with foreign patients and recommendations. Linguistic analysis of semi-structured interview. The data were collected using semi-structured interviews. This interview is characterized by the fact that the researcher has a pre-prepared plan - questions. Open-ended questions are asked during the interview, closed questions are avoided. Qualitative content analysis. Excluding categories and subcategories of the theme.

Results / Findings. The results of the linguistic analysis reveal that different midwifery processes and phenomena can be described in various ways in English, e.g., healthcare providers use "labor" and "delivery" as synonyms for childbirth. English serves as a lingua franca, enabling effective communication between midwives and foreign mothers, but sometimes translation applications are used. Collaboration and communication between midwives and foreign mothers ensure higher quality healthcare and accurate exchange of vital information. The study uncovers a need for a unified system regarding second language knowledge.

Originality / Practical implications. For future English public relations and midwifery specialists. This study seeks to uncover the peculiarities and possibilities of English language usage when English is used in maternity services in Lithuania.

Aušra Rimkutė-Ganusauskienė¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: A. Rimkutė-Ganusauskienė
E. paštas: ausra.ganusauskiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 612 40069
Tyrimų kryptis (-ys): H 004 Filologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Šiuolaikinis mokslas vystosi neįtikėtinai greitai, atsiranda naujų daiktų, reiškinių, o su jais atsiranda ir poreikis juos įvardyti. Taigi, prireikia ir naujų terminų. Vis dažniau mokslininkai, dėstytojai, vertėjai, redaktoriai ir kt. kalbos vartotojai jaučia terminų stygių ir kartais net mano, kad kitų kalbų terminija yra tikslesnė, aiškesnė ar net labiau norminė. Siekiant išsiaiškinti, su kokiais profesijos terminų vartosenos problemomis susiduria Kauno kolegijos dėstytojai, 2023 m. kovo mėnesį buvo atliktas tyrimas „Terminijos normos ir realioji vartoseną akademinėje veikloje“. Tyrimo tikslas – atskleisti Kauno kolegijoje dirbančių dėstytojų profesijos terminų vartosenos ypatybes.

Reikšminiai žodžiai: apibrėžtis, profesinė leksika, terminas, terminų šaltiniai, terminų vartoseną, vartoseną

Tyrimo metodai. Atliekant tyrimą taikytas analitinis aprašomasis ir lyginamasis metodai, pasitelkiama statistinė analizė ir apklausa. Atviri atsakymai analizuojami taikant turinio analizės metodą.

Rezultatai ir (arba) išvados. Tyrimo rezultatai atskleidžia, kad Kauno kolegijos dėstytojai dažniausiai naudojami savo srities terminų žodynais ir standartais, kiek rečiau terminų duomenų bazėse. Nors daugumai respondentų svarbi išteklių kokybė, tačiau daugelis linksta naudotis paieškos sistemoje „Google“ rastais terminų šaltiniais, kurie ne visi yra patikimi ir (ar) parengti specialistų. Dalis dėstytojų naudojami kokybiškai, reguliariai atnaujinamais, lengvai pasiekiamais, atvirais ir sutelktais vienoje vietoje terminų ištekliais. Nustatyta, kad Kauno kolegijos dėstytojai yra linkę pirmenybę teikti norminiams terminams, tokiems kaip *atmintukas, rinkodara, žymeklis, pokalbių kambarys, bandomasis projektas, pateiktis, sutartis* ir kt. Tai sietina tiek su poreikiu dirbant su studentais vartoti taisyklingus terminus, tiek su pačių dėstytojų sąmoningu apsisprendimu kalbėti taisyklinga mokslo kalba. Netaisyklingų terminų, pvz.: *časas, webinaras, kontraktas, e-mailas, pilotinis projektas* ir kt., vartoseną labiau sietina su įpročiu šnekamojoje kalboje vartoti netaisyklingus terminus, taigi, su profesinio žargono įtaka akademinėi kalbai. Dėstytojai, norėdami vartoti taisyklingus ir kalbinius reikalavimus atitinkančius profesijos terminus, turėtų ne tik puikiai išmanyti savo dėstomą dalyką, bet ir gilinti kalbinę kompetenciją, naudotis naujais terminų bankais ir žodynais, susipažinti su naujais Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimais. Tik tokiu atveju studentai galės iš dėstytojų mokytis taisyklingos tam tikros srities terminijos.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Tyrimo rezultatai rodo, kad Kauno kolegijos dėstytojai turėtų labiau domėtis profesijos terminų vartosenos klausimais ir stiprinti naudojimąsi patikimais savo srities terminijos šaltiniais, todėl rekomenduotina rengti seminarus terminų vartosenos ir paieškos bei kitais aktualiais klausimais.

Vaida Misevičiūtė¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: Vaida Misevičiūtė
E. paštas: vaida.miseviciute@go.kauko.lt
Institucija: Kauno Kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas
Telefono nr.: +370 35 23 24
Tyrimų kryptis (-ys): H 004

Research purpose. The purpose of this research study is to analyse changes in linguistic density in spontaneous recorded speech pods among advanced level students at the beginning and end of one-semester teaching period. During the first week of class, students are asked to record one minute pods on a spontaneously chosen topic following a theme of Keynote proficient textbook. Students are asked to record one to two minute pods weekly, and during the last class (week 12), students are asked to calculate their lexical density again. The changes in lexical density are compared and analyzed. The aim of the study is to understand whether lexical density measurement may work as a motivational tool for advanced level students. The research has attempted to understand what influenced the increase in lexical density and how this knowledge may inform further instruction.

Keywords: lexical density, spoken discourse

Research Methodology. The study was carried out with 60 students (Fall 2023) enrolled in an intensive English C1 level course. Student lexical density was calculated at the beginning and the end of the course using manual lexical density calculation formula (lexical wordsX100/total word count). The increases in lexical density was then analysed to understand the reasons for the increase in density.

Results/Findings. The findings indicate that the students with an increased lexical density used signposting, adverb intensifiers and adjectives more often than the students whose lexical did not change significantly. Furthermore, the study shows that the academic goals in the course had a significant influence on students lexical density due to elimination of informal lexical items such as “like,” “a,” “what else” with more purposeful connectors as for example, furthermore, in other words, etc. While it is true that lexical density may heavily depend on the familiarity with the topic, the students whose lexical density improved reported feeling motivated by the fact that their language improved. At an advanced level it is often difficult to show students that talking helps build fluency, this tool allowed students understand that their conversation improved at a deeper level.

Originality/Practical implications. The findings suggest that this tool can be used as a motivational tool in advanced English classes. Since it is difficult to notice fluency at advanced levels, this tool provides awareness of how to make speech sound more sophisticated and informative.

Doc. Dr. Nijolė Čiučiulkienė¹, doc. Dr. Ilona Tandzegolskienė¹

1 Vytauto Didžiojo universitetas

Martyna Čuladienė²

2 Karalienės Mortos mokykla

V. Pavardė: doc. dr. N. Čiučiulkienė, doc. dr. I. Tandzegolskienė, M. Čuladienė

E. puslapis: <https://svietimas.vdu.lt/>

E. paštas: nijole.ciuciulkiene@vdu.lt,

ilona.tandzegolskiene-bielaglove@vdu.lt, martyna.culadiene@stud.vdu.lt

Institucija: Vytauto Didžiojo universitetas, Karalienės Mortos mokykla

Adresas: K. Donelaičio g. 52, 44244 Kaunas, Lukšinės g. 29, Vilnius

Telefono nr.: +370 64183582

Tyrimų kryptis (-ys): S 000

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Tyrimo tema. Praktinis PhenoBL metodo taikymas. Tyrimo problema. Nėra duomenų siekiant sužinoti, koks yra lietuviškų mokyklų pasirengimas integruoti fenomenu grįsto ugdymo metodą (PhenoBL) mokant užsienio kalbų. Todėl kyla probleminių klausimų seka: ar mokytojai Lietuvoje žino, kas yra fenomenu grįstas ugdymo metodas? Kaip galima padėti mokykloms pasiruošti integruoti PhenoBL į savo ugdymo programas? Kokio specifinio pasiruošimo reikia užsienio kalbų mokytojams? Tyrimo tikslas. Išanalizuoti Lietuvos mokytojų pasiruošimą į ugdymo programą įtraukti fenomenu grįstą metodą, parengti rekomendacijas, atsižvelgiant į ekspertų patirtis, kaip būtų galima pritaikyti PhenoBL mokant užsienio kalbų.

Reikšminiai žodžiai: fenomenu grįsto ugdymo metodas, inovatyvūs metodai, užsienio kalbų mokymas

Tyrimo metodai. Duomenų rinkimo metodai: apklausa ir pusiau struktūruotas interviu. Duomenų analizės metodai: kiekybinė duomenų analizė ir kokybinė indukcinė teminė analizė.

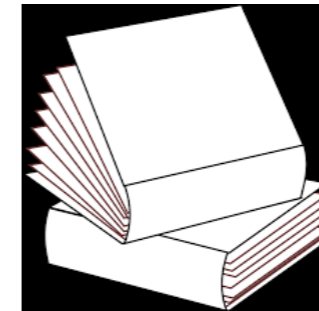
Rezultatai ir (arba) išvados. Apklausus mokytojus ir atlikus kiekybinę duomenų analizę paaiškėjo, kad jei mokytojų požiūris į inovacijas yra pozityvus, tikėtina, kad jiems pavyks sėkmingai pritaikyti ir PhenoBL metodą. Atlikus kokybinį tyrimą ir apklausus mokytojus, jau taikančius šį metodą, paaiškėjo, kad nereikia jokio specialaus pasirengimo, jog šis metodas galėtų būti pritaikytas, svarbiausia, kad mokytojai būtų teoriškai susipažinę su šio metodo taikymu, pasidomėję pavyzdžiais ir gerosiomis praktikomis, mokėtų ir būtų linkę bendradarbiauti su kolegomis, dalintis įgytomis patirtimis. Svarbu, kad mokyklos administracija būtų linkusi lanksčiau žiūrėti į laikinus pokyčius ugdymo procese, tačiau tam, kad metodas būtų sėkmingai pritaikytas, ši sąlyga nėra privaloma – mokytojai geba taikyti PhenoBL metodą prisitaikydami prie jau egzistuojančių normų mokykloje.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Klausytojai išsamiai supažindinami su PhenoBL metodu bei pateikiamos rekomendacijos mokytojams, kurie norėtų pabandyti PhenoBL metodą mokant užsienio kalbų. Tai pirmas tyrimas, analizuojantis Lietuvos mokytojų patirtį.

Doc. dr. Nijolė Čiučiulkienė, Jurgita Lukienė

1 Vytauto Didžiojo universitetas

2 Kauno technologijos universitetas

V. Pavardė: J. Lukienė

E. puslapis: www.ktu.edu

E. paštas: jurgita.lukiene@ktu.lt

Institucija: Kauno technologijos universitetas

Adresas: A.Mickevičiaus 37, Kaunas

Telefono nr.: +370 678067531344

Tyrimų kryptis (-ys): H 004, S 007

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Animaciniai filmai yra unikalūs kūriniai, skirti šeimai. Juose vartojami ne tik standartiniai kalbos stilistikos elementai, bet ir animaciniams filmams neįprasti kalbos reiškiniai, tokie kaip keiksmažodžiai. "Šrekas" yra vienas iš populiariausių animacinių filmų, kuriame vartojami keiksmažodžiai, todėl jis ir pasirinktas ištirti šio filmo keiksmažodžių stilistinius ypatumus. „ (...) žinodami angliško keiksmažodžių naudojimą, formas, reikšmę ir tikslus, galime geriau suprasti žinutes iš dialogų, kuriuose vartojami keiksmažodžiai (Sukmaningrum, R., & Hawa, F. (2022)).

Tikslas: Šio tyrimo tikslas yra išnagrinėti "Šreko" animacinio filmo keiksmažodžių stilistinius ypatumus, identifikuoti jų vartojimo priežastis, analizuoti juos kalbos stilistinio aspekto kontekste ir įvertinti jų įtaką kūrinio prasmei bei bendram žanrui.

Reikšminiai žodžiai: kalbos stilius, keiksmažodis, animaciniai filmai

Tyrimo metodai. Šio tyrimo metu bus naudojami kokybiniai ir kiekybiniai metodai. Analizuojant keiksmažodžių vartojimą "Šreko" filme, bus atlikta palyginamoji tekstų analizė, kalbinė stilistikos analizė. Nagrinėjamas bus originalus scenarijus anglų kalba ir jo vertimai į vokiečių ir lietuvių kalbas.

Rezultatai ir (arba) išvados. Tyrimas atskleidžia, kaip keiksmažodžiai yra naudojami "Šreko" filme, kokios sąsajos jie turi su personažų charakteriu ir situacijų dramatiškumu ar komišku. Išnagrinėtos keiksmažodžių vartojimo priežastys (ir poveikis žiūrovui). Be to, išnagrinėtas keiksmažodžių vartojimo kontekstas ir kalbos stilistinis aspektas šiame filme.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Tyrimo rezultatai leidžia geriau suprasti keiksmažodžių vartojimo stilistinius ypatumus animaciniuose filmuose, ypač "Šreko" pavyzdžiu. Tai prisideda prie gilesnio animacinių filmų analizės ir supratimo. Originalumas ir praktinis reikšmingumas yra susiję su poreikiu suprasti, kaip kalbos stilistikos elementai gali būti naudojami animaciniuose kūriniuose ir kaip tai daro įtaką žiūrovų suvokimui bei bendram filmo žanrui.

ANTROSIOS UŽSIENIO KALBOS KAUNO KOLEGIJOJE MOKYMOŠI GALIMYBĖS IR SKATINANTYS VEIKSNIAI

Dinalda Simuntienė¹, Jolanta Bareikienė¹, Renata Sedlitorienė¹,
Leokadija Valčiukienė¹, Laimonas Adomavičius¹
1 Kauno kolegija

V. Pavardė: Dinalda Simuntienė
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: dinalda.simuntiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 69811874
Tyrimų kryptis: H 004, S 007

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Šiandieniniame globaliame pasaulyje keleto užsienio kalbų žinojimas yra traktuojamas kaip esminis įgūdis, suteikiantis galimybę greičiau ir prasmingiau bendrauti bei užmegzti ryšius su įvairių tautybių žmonėmis. Gebėjimas kalbėti keliomis kalbomis turi apčiuopiamos naudos- gali pagerinti atmintį, savivertę, skatinti kūrybiškumą, ženkliai prisidėti siekiant karjeros, kas turi įtakos užsienio kalbų studijų programų paklausos augimui. 2022-2023 m. antroji užsienio kalba, kaip privalomas dalykas, įtraukta į 4 KK studijų programas, be to, visų fakultetų studentams sudaromos sąlygos pasirinkti iš 10 skirtingų užsienio kalbų sąrašo, kaip LPD. Kyla klausimas, koks yra studentų požiūris į antrosios užsienio kalbos mokymąsi galimybių ir motyvuojančių veiksnių kontekste. Tyrimo tikslas- išsiaiškinti studentų nuomonę apie antrosios užsienio kalbos KK įsisavinimo galimybes ir skatinančius veiksniai.

Reikšminiai žodžiai: antroji užsienio kalba, galimybės, skatinantys veiksniai

Tyrimo metodai. Tyrimo objektas- KK studentų nuomonė apie galimybes ir skatinančius veiksniai mokytis antrosios užsienio kalbos. Anoniminės anketos būdu buvo apklaustas 371 respondentas. Apklausoje dalyvavo visų KK fakultetų skirtingų kursų studentai. Gauti duomenys apdoroti statistinės analizės metodais.

Rezultatai ir (arba) išvados. Remiantis apklausos rezultatais, didžioji dauguma respondentų (73.6%) teigia, kad šiuolaikinis specialistas turi mokėti 2 ir daugiau užsienio kalbų, kai tuo tarpu 23.5% mano, kad pakanka anglų kalbos gebėjimo. Apklausoje dalyviai nurodė studijavę anglų, rusų, vokiečių, prancūzų, ispanų kalbas, šalia kurių į pageidaujimų kalbų sąrašą buvo įtrauktos italų, norvegų bei kitos kalbos. 2/3 antrąją užsienio kalbą studijavusių respondentų teigia esą patenkinti sudarytomis sąlygomis, studijų kokybe, dėstytojų profesionalumu, taikomais mokymo metodais bei priemonėmis. Visgi pasigendama daugiau alternatyvų renkantis antrąją užsienio kalbą.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Tyrimas apie antrosios užsienio kalbos mokymosi galimybes bei skatinančius veiksniai KK atliepia nūdienos aktualijas bei yra visokeriopa svarbus ieškant naujų pasiūlos galimybių studijuoti užsienio kalbas.

BEYOND WORDS: THE IMPACT OF METONYMY ON MASS MEDIA MESSAGING

Asta Pukienė¹, Ieva Brazauskaitė-Zubavičienė², Karolina Kliknaitė³
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

Name: Asta Pukienė
E-mail: asta.pukiene@go.kauko.lt
Institution: Kauno kolegija Higher Education Institution
Address: Pramonės ave. 20, Kaunas
Phone: +370 600 15361
Research field: Humanities, Philology

Name: Ieva Brazauskaitė-Zubavičienė
E-mail: ieva.brazauskaite@go.kauko.lt
Phone: +370 686 76781
Research field: Humanities, Philology

Name: Karolina Kliknaitė
E-mail: karolina.kli214@go.kauko.lt
Phone: +370 603 47950
Research field: Humanities, Philology

Research purpose. Contemporary mass media has been a welcome source of natural data for figurative language research. As a key channel for spreading information, it usually faces the needs to convey complex ideas concisely and to bring more vitality into its narratives. Therefore, metonymy, alongside other stylistic means, serves a multifaceted tool in shaping the language, capturing greater attention and retaining the information delivered. By substituting a word or phrase with a related term, metonymy enables journalists to convey intricate ideas efficiently, as well as to create vivid and memorable images within readers' minds. However, media professionals sometimes go overboard by inventing new phrases or catchwords to replace one or another repeated word. That is why it is important to research more on the scope and types of metonymies usually found within mass media discourse and to clarify whether they are used to dilute the meaning of the original word or to give it a greater emphasis. Accordingly, the aim of the current research is to reveal how various concepts are replaced by metonymies and analyse their impact on the effectiveness of the mass media discourse.

Keywords: brevity of expression, figurative language, mass media, metonymy, reader engagement.

Research Methodology. The research provides the theoretical background of the concept of metonymy, its typology, classification and functions, as well as their impact on mass media messages. The practical analysis is based on the examples of metonymy collected in various media outlets, such as *The Economist*, *NY Post*, *Daily Mail* and others. The descriptive linguistic method was applied while processing the selected examples and analysing the most common cases of metonymy usage in mass media channels.

Results / Findings. The research has revealed that the occurrences of metonymy in mass media discourse are numerous. Metonymy gives journalists the power to convey meaning in a more succinct, vivid and imaginative way. It not only captures the attention of the audience but also aids in the retention of information, contributing to the effectiveness of the communication medium.

Originality / Practical implications. The research is relevant to professionals of Communication, Language studies and anyone interested in the development of a dynamic and compelling informative text within the realm of mass media.

Giedrė Paurienė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: G. Paurienė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: giedre.pauriene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas
Telefono nr.: +370 686 14852
Tyrimų kryptis (-ys): S 007

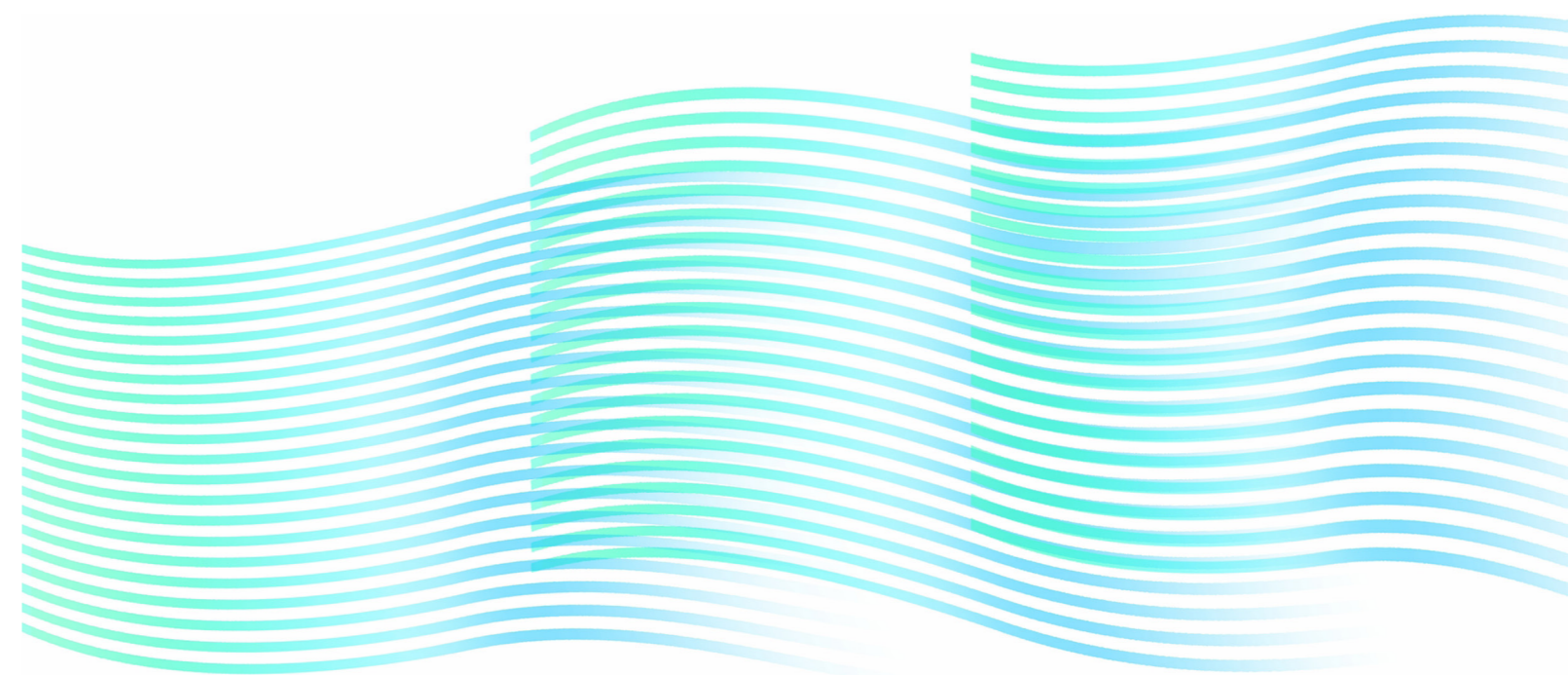
Research topic, problem, goal. When listening to today's debate about education in Lithuania, at least two themes are often repeated. On the one hand, there is a discussion about e-learning and how pedagogy could be updated most effectively using electronic devices in schools and universities. It can be questioned whether it is pedagogically reasonable and useful to equip schools with all kinds of technical equipment. Secondly, the educational program in Lithuania is constantly moving in the direction of how the knowledge acquired in free time could be better recognized at school. Self-reliance and learner-centered pedagogy are emphasized, and learners should find the most suitable opportunities and work methods in which they learn most effectively. The purpose of this study is to discuss students' informal m-learning of foreign languages, emphasizing the use of mobile applications. The main research question is whether students find the programs useful for their language learning and why.

Key words: e- learning, foreign language learning, informal m-learning, mobile applications, mobile learning.

Research methods. The material for the study was collected using an online survey. The answers of 36 informants were analyzed using qualitative content analysis. The research is qualitative, but it also has quantitative characteristics, as some data are easier to illustrate with numbers. The presentation includes a history from e-learning to m-learning, the informants' answers are analyzed.

Results. About a third of the informants had downloaded such mobile apps that are intended for language learning. They argued that such programs can be particularly useful for early language learners, and do not benefit advanced language users. So-called playfulness can be seen in applications such as Duolingo or Babbel, i. e. playful qualities in a non-gaming context. In the answers to the question whether the informants downloaded "regular" language learning applications, various dictionaries, newspaper applications, entertainment language learning applications and translation tools were mentioned. Applications for communication were also mentioned. According to the informants, the daily use of applications is considered useful for language learning, because the applications contain many expressions of foreign languages, which lead to spontaneous foreign language learning.

Practical significance. The significance of the topic is determined by the fact that, on the one hand, the educational system today values the possibilities of e-learning and various mobile devices and mobile learning environments. On the other hand, efforts are being made to take better account of learning experiences gained through self-directed learning at school and university.

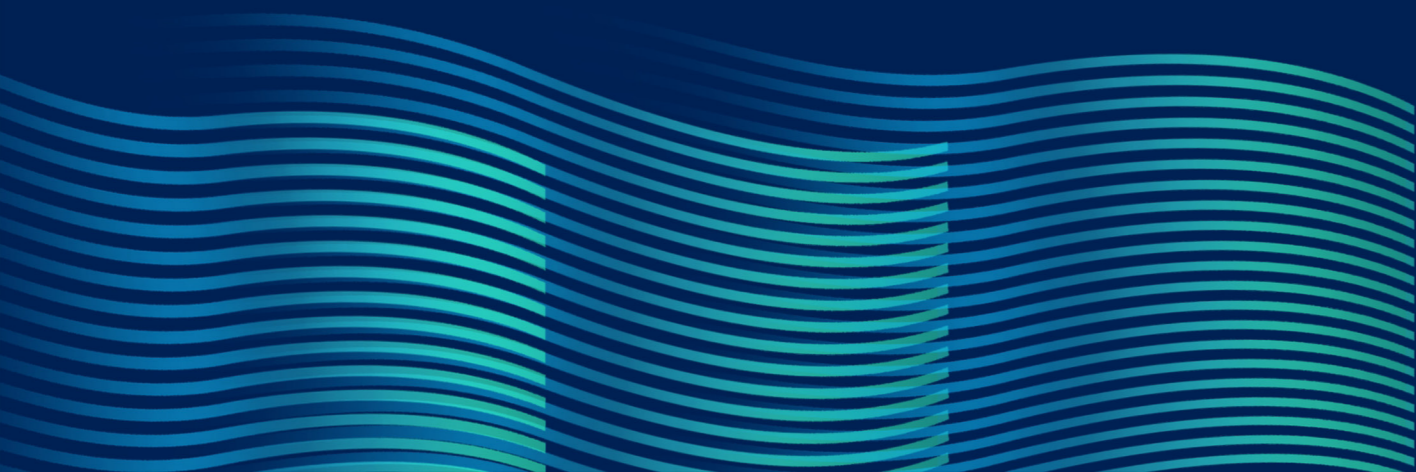

AdLeS
innovations of theory & practice

ART
DESIGN
LANGUAGES
EDUCATION
SOCIAL WORK

KŪRYBIŠKUMAS, ISTORIJA IR KRITINIS MĄSTYMAS ŠIUOLAIKINIO MENO KONTEKSTE

CREATIVITY, HISTORY AND CRITICAL THINKING IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY ART

STEREOTIPŲ IR KŪRYBIŠKUMO SAŠAJOS DAILĖS ISTORIJOJE

Violeta Dobrovolskienė¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: V. Dobrovolskienė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: violeta.dobrovolskiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas
Telefono nr.: +370 671 92800
Tyrimų kryptis (-ys): V003

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Atskleisti sąsajas tarp stereotipų ir dailės istorijos kūrinių bei jų tarpusavio dermės lavinant kūrybiškumą. Kiekvienas meno istorijos laikmetis turėjo nustatytus vaizdavimo kanonus, normas, standartus, taisykles, kuriuos, kaip mokymui skirtus neginčijamus vaizdavimo pavyzdžius, perduodavo mokiniam. Siekiant išsiaiškinti stereotipų įtaką dailės istorijos kūriniuose pastebėta, kad kaip ir kanonas, norma, standartas, taisyklė ir kt. kalba apie iš anksto suformuluotais principais grįstas sistemas naudojamas vaizdams kurti. Beje tos pačios sąvokos naudojamos įvairių mokslų terminologijoje, pvz. psichologijoje, menotyroje, matematikoje, fizikoje ir kt.. Tai rodo, kad „žinias apie vieną sistemą galima pritaikyti daugeliui kitų sistemų“ (Skaržauskienė, 2008, p. 11). Todėl keliamas probleminis klausimas ar stereotipą kaip reiškinį galima naudoti kūrybiškumo lavinime?

Reikšminiai žodžiai: stereotipas, kanonas, norma, standartas, taisyklė, principas, sistema, kūrybiškumo lavinimas, archetipai

Tyrimo metodai. Literatūros aprašomoji analizė, vizualinės medžiagos formalioji, naratyvinė analizė, lyginamoji analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. XXI a. visuomenėje paplitusi nuostata apie neigiamą stereotipo aspektą. Dažną kartą teigiama, kad stereotipus reikia griauti, jais vadovautis neverta. Juolab taikyti kūrybiškumo lavinime bei kūrybinės autentikos paieškose. Tuo tarpu vizualinio turinio prisotinta kultūrinė aplinka kupina stereotipų. Pasigilinus į jų formavimosi priežastis paaiškėja, kad tai aktyviai susiję su žmogaus suvokimo procesais atsakingais už naujos informacijos apdorojimą. Psichikoje sudaromos schemos remiantis reiškinio, objekto esminiais bruožais, kurie tampa atspirties tašku sprendimams daryti. Todėl stereotipai socialinio pažinimo procesuose nėra vertinami tik kaip neigiamas reiškinys (Almonaitienė, Antinienė, 2001, 65-66 p.). Čia išvelgiamos paralelės su archetipais – kolektyvinėje sąmonėje psichikai būdinga išvelgti visur esančių visuotinėms paplitusių formų idėją (Jung, 215).

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Kanonas, norma, standartas, taisyklė, kaip ir stereotipas, turi tą pačią kilmę ir jų taikymas dailės mokymo istorijoje bei XXI a. demonstruoja teigiamus rezultatus. Stereotipai, apgalvotame meninio ugdymo procese, gali dalyvauti kaip kūrybiškumo lavinimo įrankis, suteikti naujas galimybes, o ne jas apriboti.

SOCIALISTINIO REALIZMO MORALINIAI ATSPINDŽIAI ŠIANDIENINĖJE VISUOMENĖJE

Lukas Alsys¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: L. Alsys
E. paštas: lukas.alsys@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas, Lietuva
Telefono nr.: +370 64527667
Tyrimų kryptis (-ys): Menotyra, Humanitariniai mokslai

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Tikslas - į socialistinį realizą pažvelgti iš dvigubos sąmonės bei dvilypės praktikos perspektyvos, siekiant dalinai apžvelgti galimus socialistinio realizmo atspindžius šiandieninėje visuomenėje, remiantis Tomo Vaisetos daktaro disertacija „Nuobodulio visuomenė“ bei Alexei Yurchako įžvalgomis. Tematika – aptariamas socialistinis realizmas, kaip sovietinės moralizacijos principas, kuris buvo naudotas kaip naujojo sovietinio žmogaus vertybių sistemos diegimo įrankis, atskleidžiant esminius struktūrinius pokyčius moralinėje ir vertybinėje skalėje, kurie susiformavo socialistinio realizmo veikiami, tačiau yra pastebimi ir šiandieninėje visuomenėje. Problematika - po Sovietų sąjungos griūties, sovietinio teatro, nuoseklių tyrimų Lietuvoje trūksta. Tokių tyrimų trūkumą ir aktualumą puikiai iliustruoja autorių grupės parengta „Lietuvių teatro istorija“: II tomą autoriai baigia 1940-ais, o III tomą pradeda 1970-ais. Taigi, 30 metų socialistinio realizmo teatro Lietuvoje taip ir lieka neperžiūrėtas, naujai neįvertintas ir neperrašytas. Tačiau tiek socialinių, tiek humanitarinių mokslų atstovai pripažįsta, kad sovietmečiu užgimusios problemos, rūpesčių kelia ir šiandieninėms post-sovietinėms visuomenėms, todėl tokių ir panašių tyrimų problematika išlieka aktuali.

Reikšminiai žodžiai: istoriografija, Lietuvos teatras, socialistinis realizmas, dviguba sąmonė, dvilypės praktikos

Tyrimo metodai. Tyrime naudojama Talcotto Parsono referentinės veiksmo struktūros idėjomis, kurios grindžiamos tokia logine struktūra: veikiančiojo tikslas susidūręs su išorės sąlygomis, apibrėžia veiksmą, kaip įtampą tarp normatyvinio ir sąlygų veiksnio, kurį bandoma nugalėti įvairiomis priemonėmis. Šiame tyrime taip pat taikoma ir Th. S. Kuhno iškelta mokslo revoliucijos idėja, kuri gali puikiai pasitarnauti tiriant kompleksinį socialistinio realizmo reiškinį, kuris nustatė ne tik meno krypties estetinius ir ideologinius reikalavimus, bet taip pat buvo ir valdžios tvirtinimo, kontrolės ir propagandos įrankis. Pritariant tokiam socialistinio realizmo funkcijų apibrėžimui, žinoma, labai paranku naudotis ir nepamiršti diskurso analizei, M. Foucault.

Išvados. Šiandien visus moralinius nuokrypius didžioji dalis visuomenės bando pateisinti aplinkybėmis, kaip tai buvo daroma sovietmečiu. Šiandien vis dar gajus negebėjimas daryti įtaką išorės sąlygoms, mes vis dar esame įstrigę įsitikinime, kad išorės sąlygos mus apibrėžia, o mes jas galime nugalėti, tik tyliai priešindamiesi ir vis dar toliau žaisdami socialinių vaidinimų žaidimą. Socialiniai vaidinimai kurie nulemdavo šviesios ateities garantą, arba tragiškos ateities faktą vaidinami ir šandien. Todėl socrealizmo moralės atspindžiai šiandieninėje visuomenėje gali būti suvokiami kaip prisitaikymo ir rezistencijos atspindžiai.

Originalumas Cenzūros tyrimai analizuoja tai, kas buvo draudžiama, mažiau dėmesio skiriant tam, ko buvo reikalaujama, todėl šiame tyrime dėmesys skiriamas būtent reikalavimams, ko buvo tikėtasi iš sovietinio žmogaus, ir kokias problemas juntame dabar, atkeliaujančias iš okupacinio periodo.

**GINTARAS LIETUVOS
PROFESIONALIOJE
JUVELYRIKOJE: NUO KAROLIŲ
VĖRINIO
IKI KONCEPTUALAUS OBJEKTO**

Raimonda Simanaitienė^{1,2}

*1 Kauno kolegija Higher Education Institution,
2 Vytauto Didžiojo universitetas*

Mozaika „Kauno pilis“, LNNDM

V. Pavardė: R. Simanaitienė
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: raimonda.simanaitiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Vytauto Didžiojo universitetas
Adresas: Pramonės per. 20 / Muitinės g. 7, Kaunas
Telefono nr.: +370 675 80026
Tyrimų kryptis (-ys): Humanitariniai mokslai H003

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Pranešimo tema siejama su gintaro, kaip mūsų kraštui itin būdingos medžiagos, panaudojimu kuriant papuošalus. Tikslas – išanalizuoti gintaro ypatybes profesionalioje Lietuvos juvelyrikoje ir aptarti jas, kaip atspindinčias itin platų meninės išraiškos potencialą.

Reikšminiai žodžiai: dailininkai, gintaras, juvelyrika, konceptualus menas, papuošalai, raida

Tyrimo metodai. Kultūrologinė, chronologinė, formalioji ir biografinė analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Dailininkų kūryboje nagrinėjamos temos atžvilgiu galime išskirti kelis etapus. Tarpukaryje, o taip pat ir pokaryje iš gintaro ir metalo kurti papuošalai demonstruoja, jog tuo metu Lietuvoje dar nebuvo susiformavusi profesionali gintaro apdirbimo tradicija, daugelyje gintaro dirbtuvių vyravo natūralistinės gaminių formos. Neaukštą meninį gintaro dirbinių ir juvelyrikos lygį lėmė tai, kad nebuvo mokymo bazės, rengusios šios srities specialistus.

Pirmuosius ryškesnius gintaro panaudojimo lietuvių juvelyrikoje pokyčius atskleidė 6 – 7 deš. dailininkų F. Daukanto ir K. Simanonio kūryba. Jie papuošalus įtvirtino kaip svarbią, savarankišką dailės šaką, išpuoselėjo vietinės medžiagos – gintaro – išryškinimą gaminyje.

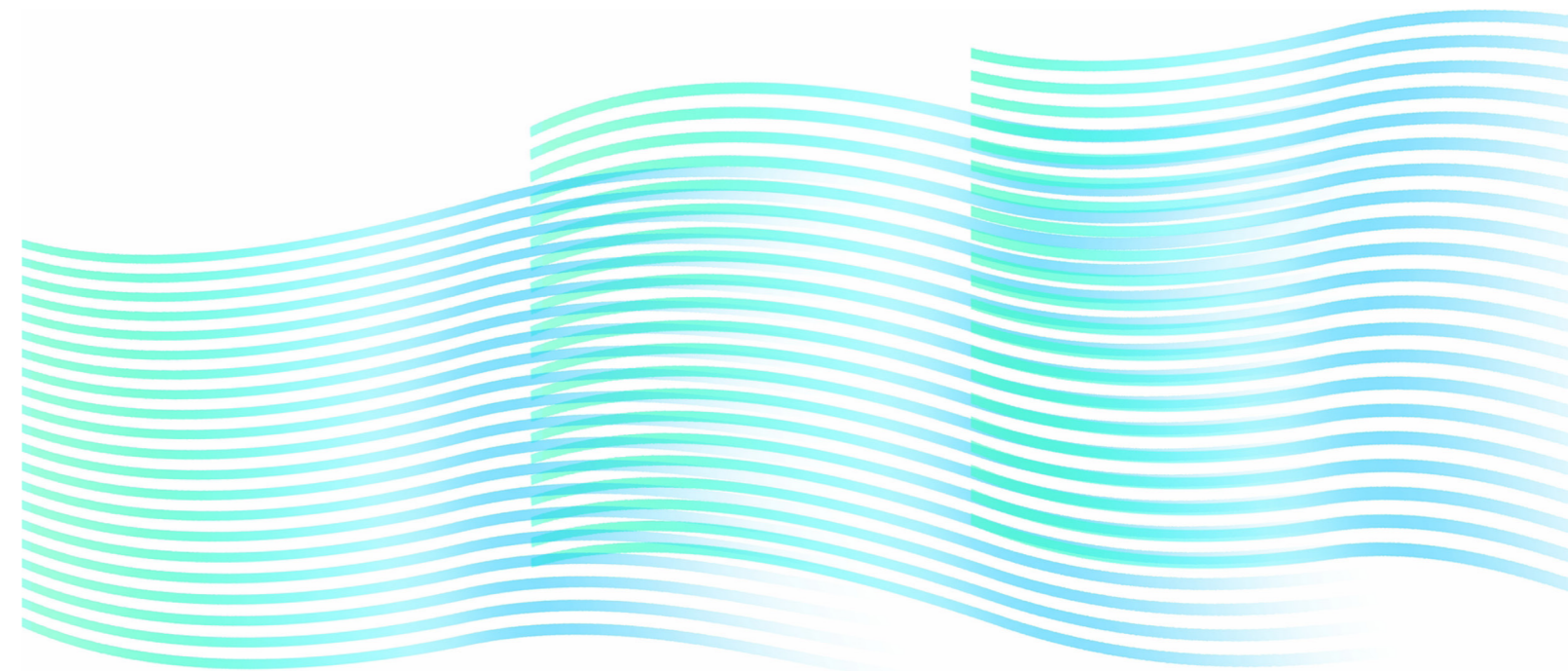
Pažangų meninį suvokimą ir puikius amato įgūdžius studijuodami tuometiniame Talino dailės institute įgijo ir juvelyrė B. Stulgaitė bei S. Virpilaitis. Jie vieni pirmųjų 8 – 9 deš. pradėjo naudoti ir netradicines medžiagas – medį, liną, popierių, plastiką ir net arbatžoles, jungdami jas su gintaro elementais. B. Stulgaitė į lietuvių juvelyriką įnešė minimalistinių formų, tvarkos, pusiausvyros ir harmonijos sampratą. S. Virpilaičiui tapo svarbios įvairios gintaro medžiagos transformacijų galimybės.

XXI a. pradžioje jau VDA Telšių dailės fakultetą baigusiu juvelyrų kūryboje susipynė iš Estijos mokyklos perimti ir VDA diegiami meniniai principai. Racionalus ir minimalistinis stilius atsiskleidė Š. Vaitkutės ir D.

Narkaus darbuose. V. Pukštaitės ir U. Blažytės juvelyrikoje gintaras pateiktas novatoriškai, moderniai, pasitelkti medžiaginiai koloristiniai efektai.

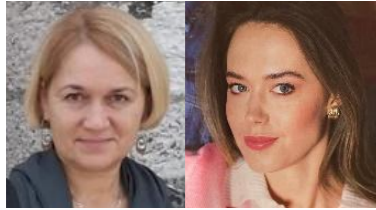
Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Neretai šiuolaikinių menininkų, kūrybai naudojančių gintaro medžiagą, darbai prarado papuošalo funkciją, jie yra įvairiaformiai, objektiniai, politiški, reaguojantys į socialines realijas. Šie kūriniai akivaizdžiai atstovauja konceptualaus meno lauką.

Pranešime pateikti istoriniai ir eksperimentiniai pavyzdžiai neabejotinai aktualūs ir KK MUF MA studentų darbams, kuriuose galėtų būti išradingai ir kūrybiškai derinamos gintaro ir odos, tekstilės, keramikos ar stiklo medžiagos, skleistis originalus dizaino požiūris.

KONCEPTUALIOS DRABUŽIŲ KOLEKCIJOS KŪRIMAS KAIP TERAPIJA

Milda Jankuvienė¹, Stella Justina Kasperavičienė¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: M. Jankuvienė, S. J. Kasperavičienė
E. puslapis: www.mildpower.com, www.kaunokolegija.lt
E. paštas: milda.jankuviene@go.kauko.lt, stella.kasperavciene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 69312899, +370 61327602
Tyrimų kryptis (-ys): Vaizduojamieji menai V 000, Dizainas V003

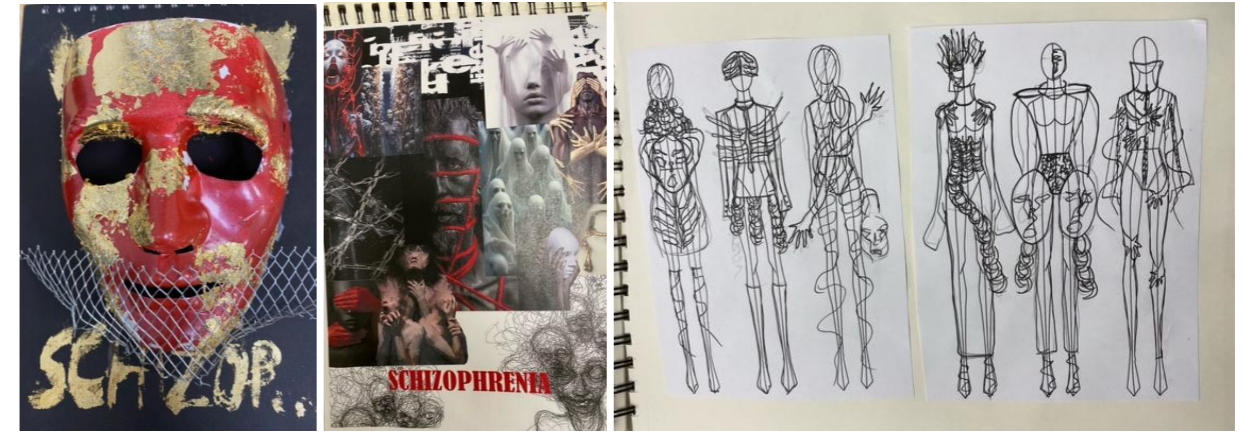
Tyrimo tikslas. Apsvarstyti konceptualios drabužių kolekcijos kūrimo reikšmę kaip terapiją mados dizaino studijų programos studentų darbuose.

Reikšminiai žodžiai: konceptualumas, drabužių kolekcija, kūrybiškumas, terapija, psichologinės traumos

Tyrimo metodai. Turinio analizė ir stebėjimas, vizualinės medžiagos analizė, empirinis tyrimas.

Rezultatai ir (arba) išvados. Tyrime aptariama pastebima tendencija tarp studentų semtis įkvėpimo iš psichologinių sutrikimų, traumų bei kitų ligų (1 pav.). Pastebima, kad vis dažniau studentai gvildena depresijos, nerimo, šizofrenijos, baimės temas, kurias galiausiai pasirenka kaip savo baigiamojo darbo temą (2 pav.). Tyrime paaiškėja, kad gilinimasis į tokio pobūdžio temas per konceptualaus dizaino prizmę, veikia terapiškai.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Apibendrinant tyrimą, galima teigti, kad studentams konceptualių drabužių kolekcijų kūrimas tampa kaip terapijos priemonė ir būdas geriau save pažinti.

1 pav. D.Deveikytės idėjos ir modeliai, 2023 m.
Fotografijos aut. S.J.Kasperavičienė

2 pav. P.Vituskaitės baigiamasis darbas, 2023 m.
Fotografijos aut. S.J.Kasperavičienė

ARTS THERAPIES AS A RESOURCE IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT: THE LATVIA SITUATION

Dace Stieģele¹, Ivita Pelnēna¹

1 Liepaja University

Name: D. Stieģele, I. Pelnēna
Webpage: www.liepu.lv
E-mail: dace.stieģele@liepu.lv, ivita.pelnena@liepu.lv
Institution: Liepaja of University
Address: Liela Str. 14, Liepaja, Latvia, LV-3401
Phone: +371 26167420
Research field: S 007 Education

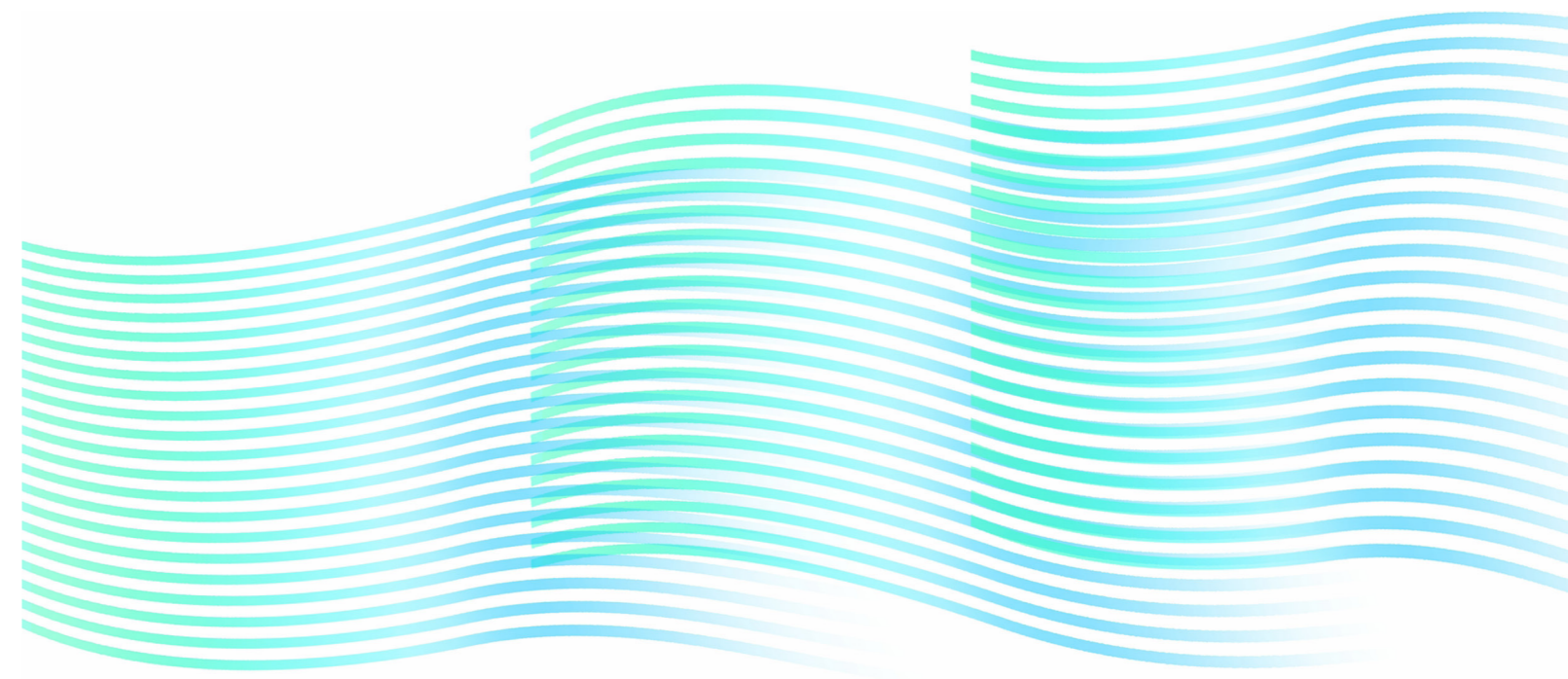
Research purpose (topic, problem, aim). The research topic is about arts therapies as a resource in the educational environment in Latvia. The Latvian Art Therapist Profession Standard states that art therapists work in the field of health, social care, or education, performing their professional activities independently, as part of a multi-professional or multi-disciplinary team, however, in Latvia, an art therapist as a specialist is not included in the team of school support staff. The purpose of the study is to select and analyze the regulatory acts regulating the professional activity of art therapists in Latvia, the official guidelines and regulatory documents of the Republic of Latvia on educational policy issues, and scientific publications on research on arts therapies in the educational environment in Latvia and the world.

Keywords: art therapist, arts therapies, educational environment, support team

Research Methodology. The research was implemented as a theoretical study, during which an analysis of the selected sources – the official guidelines and regulatory documents of the Republic of Latvia's education policy and the regulation of the professional activity of art therapists in Latvia and scientific publications on research on art therapy in the educational environment in Latvia and the world – was carried out, using the methods of induction, deduction, and comparison.

Results / Findings. The educational process is implemented by the basic values of inclusive education, therefore it is essential to provide individually suitable support for each student, as well as extensive support for teachers for the implementation of a high-quality teaching and upbringing process. Research on the strength and causal mechanisms of the relationship between the arts and teaching and learning demonstrates the ability of the arts to create environments and conditions that result in improved academic, social, and behavioral outcomes for students from early childhood through the early and later school years. In Latvia, studies in arts therapies have been carried out focusing on the reduction of attention disorders in students with learning disabilities, the opinion of educational staff on the need for music therapy, music therapy in a group to reduce the signs of teacher burnout, and the assessment of the goals and needs of music therapy in the educational environment in Latvia, as well as a scoping review of visual plastic art therapy in the general education school environment has been carried out.

Originality / Practical implications. The results of this study will be used for further research on arts therapies as a resource in the educational environment.

MOZAIKOS METODAS NEGALIĄ TURINTIEMS ASMENIMS

Giedrė Markauskienė¹
1 Negalių turinčių asmenų centras „KORYS“

V. Pavardė: G. Markauskienė
E. puslapis: <https://nckorys.lt>
E. paštas: info@nckorys.lt
Institucija: Negalių turinčių asmenų centras „KORYS“
Adresas: Danų g. 15 A, LT- 45262, Kaunas
Telefono nr.: +370 37 490415
Tyrimų kryptis (-ys): V 000 Vaizduojamieji menai

J. Lasauskaitės nuotr.

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Dailės terapijos metodų taikymas integruojant stiklo plastiką, asmenims turintiems negalią. Problematika – siauras dekoratyvinės stiklo plastikos naudojimas dirbant su asmenimis turinčiais negalią. Tikslas – taikant dailės terapijos mozaikos metodą, gerinti asmenų turinčių negalią emocinę, psichinę ir fizinę sveikatą.

Reikšminiai žodžiai: dailės terapija, negalia, mozaika

Tyrimo metodai. Asmenims turintiems kompleksinę negalią buvo vedami užsiėmimai taikant dailės terapijos mozaikos metodą. Užsiėmimų trukmė 3 metai.

Rezultatai ir (arba) išvados. Taikant dailės terapijos mozaikos metodą pagerėjo asmenų turinčių kompleksinę negalią emocinę, psichinę ir fizinę sveikatą, jie jautėsi įgalinti, transformavo traumines patirtis.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Mozaikos metodo taikymas dailės terapijoje naudojant stiklą – retas. Dar rečiau stiklas naudojamas darbe su negalių turinčiais asmenimis, todėl integruojant stiklą dailės terapijos metu reikėjo pritaikyti aplinką, saugumo priemones, paruošti medžiagą. Pristatyme aptarsiu darbo eigą ir pritaikomumą, pateiksiu išsamią terapinę darbo eigos reikšmę asmenims turintiems negalią.

5 pav.

POLICHROMUOTOS SKULPTŪROS „ŠV. JONAS NEPOMUKAS“ KONSERVAVIMAS

Rolandas Vičys¹, Erikas Tevelionis¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: R. Vičys, E. Tevelionis
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: rolandas.vicys@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 22, Kaunas
Telefono nr.: +370 67100657, +370 64140791
Tyrimų kryptis (-ys): V 000 Vaizduojamieji menai

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Tikslas – konservuoti medinę polichromuotą Švento Jono Nepomuko skulptūrą. Jos medinis pagrindas labai prastos būklės: mediena smarkiai sutrūnijusi, biri, sutrūkinėjusi, apaugusi kerpėmis. Didžioji polichromijos dalis neišlikusi, likęs polichromijos sluoksnis taip pat labai prastos būklės: išsisluoksniavusi, trapi, byranti, vietomis atšokusi nuo pagrindo, pakilusi. Medienos įtrūkimuose susikaupusios žemės. Dalis skulptūros atributų neišliko. Ant skulptūros galvos skardinis biretas, kuris smarkiai paveiktas korozijos.

Reikšminiai žodžiai: Biretas, konservavimas, mediena, polichromija, restauravimas, skulptūra

Tyrimo metodai. Pagrindinis tikslas konservuoti prastos būklės skulptūrą ir sustapdyti nuo tolimesnio irimo. Prieš pradėdant konservavimo darbus analizuojama objekto istorinė dalis, atlikimo technologijos, panaudotos medžiagos, vizualiai įvertinami defektai, pažeidimai, sudaromos pažeidimų kartogramos (schemos), atliekami cheminiai ir stratigrafiniai tyrimai, sudaroma tinkamiausia konservavimo darbų programa ir metodika.

Rezultatai ir (arba) išvados. Buvo gilinamasi vaizduojamojo Šventojo ikonografiją. Objektas fotografuojamas prieš konservavimą, konservavimo metu ir po konservavimo, atliekami cheminiai tyrimai, parengta konservavimui skirta darbų programa, pasirinkti tinkamiausi būdai, tinkamiausios medžiagos objekto konservavimui. Nuo objekto buvo nuvalyti nešvarumai. Skulptūros mediena ir polichromijos sluoksniai sutvirtinti. Pakilusi, byranti polichromija priklijuota. Skilimų ertmės, įtrūkimai užpildyti restauravimo mase, konservuotos metalinės dalys bei biretas. Suklijuotas bei sutvirtintas kryžius ir nulūžusi ranka, pritvirtinti prie skulptūros. Paruošta objekto konservavimo dokumentacija.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Skulptūra didelė, konservavimo darbai sudėtingi. Skulptūra anksčiau stovėjo ant Kvetkų Šv. Jono Krikštytojo katalikų bažnyčios stogo, esančios Biržų rajone. Švento Jono Nepomuko skulptūra pagaminta XVIII a. - XIX a. II pusėje. Skulptūra priklauso Biržų krašto muziejui „Sėla“.

1 pav. Švento Jono Nepomuko skulptūros fragmentas, XVIII a. - XIX a. II pusė. Skulptūra prieš konservavimą. Nuotr. Erikas Tevelionis

2 pav. Švento Jono Nepomuko skulptūra, XVIII a. - XIX a. II pusė. Skulptūra po konservavimo. Nuotr. Vilma Šileikienė

Svetlana Batura¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: S. Batura
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: svetlana.batura@go.kauko.lt
Institucija: Kauko kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 686 29049
Tyrimų kryptis (-ys): Humanitariniai mokslai (H003)

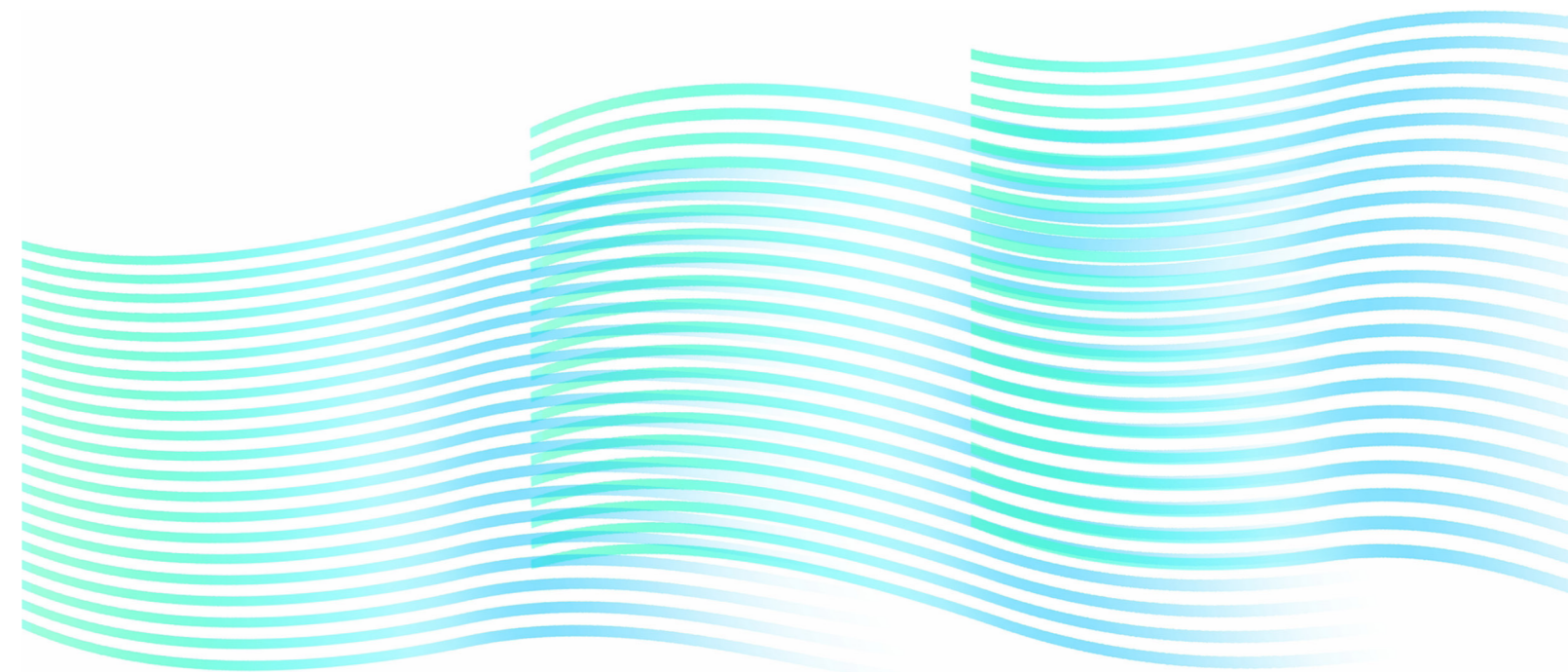
Tyrimo tematika, problematika, tikslas. IPMA festivalio organizavimo iššūkiai, strategijos ir poveikis. Problematika: kaip vietos kultūrinė ir istorinė aplinka veikia festivalio organizavimą ir jo turinį; kaip naujos technologijos ir medijos integracijos klausimai veikia festivalio formatą ir jo prieinamumą; iššūkiai ir problemos, susijusios su tarptautinės auditorijos įtraukimu; festivalio finansavimo, marketingo strategijų ir vietos bendruomenių įtraukimo problematika; ekologinių ir tvarumo klausimų sprendimas rengiant festivalį. Tikslai: identifikuoti pagrindinius iššūkius, su kuriais susiduriama organizuojant tokio tipo festivalį, ir kaip šie iššūkiai yra sprendžiami; nustatyti, kokias naujoves ir kūrybines strategijas organizatoriai taiko siekdami pritraukti ir įtraukti įvairias auditorijas; išanalizuoti, kaip vietos kultūros ir istorinis kontekstas veikia festivalio organizavimą ir įgyvendinimą; įvertinti festivalio poveikį vietos ir tarptautinėms bendruomenėms, taip pat meno sektoriui; remiantys atlikto tyrimo išvadomis, pateikti rekomendacijas. Šis tyrimas siekia gilinti supratimą apie kompleksinius aspektus, susijusius su meno festivalių organizavimu, ir teikia vertingų įžvalgų, kaip šie iššūkiai gali būti sėkmingai įveikti.

Reikšminiai žodžiai: festivalis, organizavimas, problemos, pamokos, siekiai, tikslai

Tyrimo metodai. Analizuojant festivalio poveikį ir svarbą visuomenei, meno sektoriaus atstovams, buvo atlikta apklausa.

Rezultatai ir (arba) išvados. Pirmą kartą Kaune organizuotas Tarptautinis fotografijos ir medijų meno festivalis yra ne tik svarbus kultūrinio ir meninio lauko įvykis, bet ir platforma socialiniam dialogui, edukacijai ir kultūrinių ryšių stiprinimui.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Atliktas tyrimas pabrėžia Kauno konteksto unikalumą, kultūrinę įvairovę ir istorinę vertę bei svarbą organizuojant tokio pobūdžio renginį. Įtraukiant vietinius menininkus, bendruomenes, festivalis tampa ne tik vietos kultūros skleidėju, bet ir tarptautinio masto įvykiu. Tyrimo originalumą lemia ir naujos, kūrybiškos idėjos bei sprendimai, atsiradę reaguojant į festivalio organizavimo iššūkius ir problemas. Tyrimo rezultatai gali būti naudingi organizuojant kitus renginius, įtraukiant akademinę bendruomenę į menines veiklas, planuojant edukacines veiklas. Tyrimo metu identifikuotos problemos ir jų sprendimo būdai gali tapti pamokomis ir gairėmis kitų festivalių ar renginių organizavime.

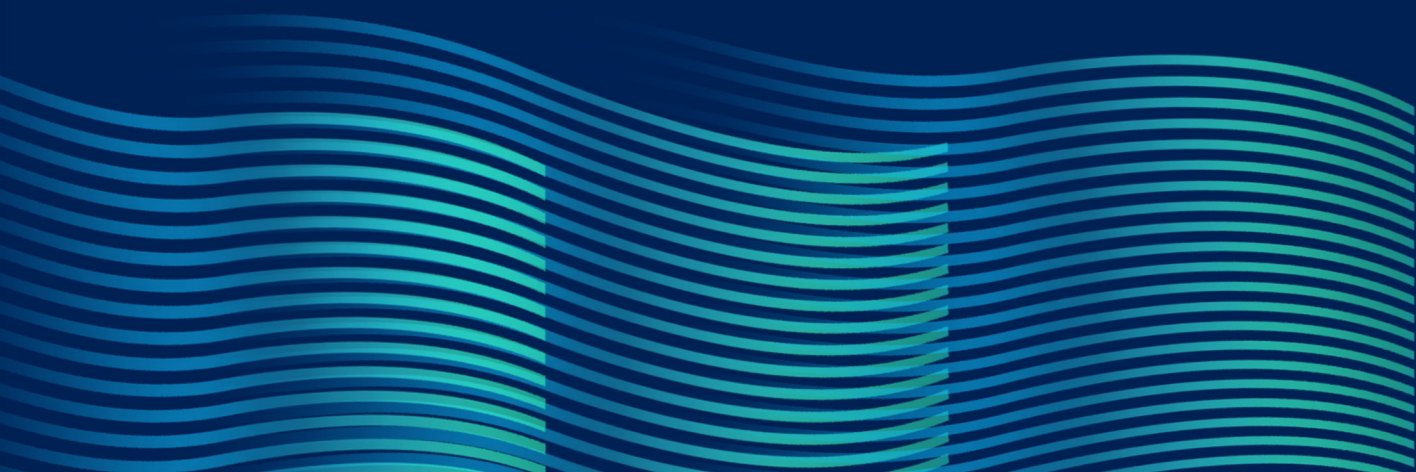
AdLeS

innovations of theory & practice

ART
DESIGN
LANGUAGES
EDUCATION
SOCIAL WORK

INOVATYVIOS KULTŪROS SEKTORIAUS IDĖJOS IR DIZAINO TENDENCIJOS

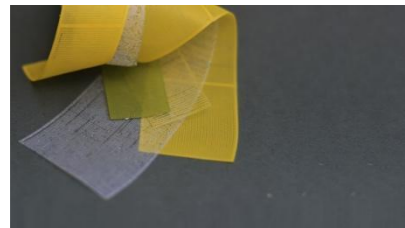
INNOVATIVE IDEAS IN THE CULTURE SECTOR AND DESIGN TRENDS

3D SPAUSDINTA IŠMANIOJI TEKSTILĖ NETOLIMA MŪSŲ ATEITIS

Viktorija Diak¹

1 Vilniaus dailės akademija, Dailėtyros institutas

V. Pavardė: Viktorija Diak
E. puslapis: www.vda.lt/dailytyros-institutas
E. paštas: viktorija.diak@vda.lt
Institucija: Vilniaus dailės akademija, Dailėtyros institutas
Adresas: Dominikonų g. 15/1, Vilnius
Telefono nr.: +370 61173759
Tyrimų kryptis (-ys): V 003, T 008¹

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Aktyvi technologijų plėtra verčia mados industriją galvoti apie naujas perspektyvas, kurias ji gali suteikti. Ypač, kai tradiciniai pluoštai ir drabužiai nebeatitinka šiuolaikinės visuomenės poreikių. Juos keičia vadinamosios išmaniosios medžiagos, kurios aktyviai keičia tradicines, nes turi neabejotinų pranašumų, pavyzdžiui, mikrokapsuliacija, kuri leido į audinius įterpti antibakterinių medžiagų arba sukurti nesiglamžančius audinius. Lygiagrečiai su pasyviosiomis išmaniosiomis technologijomis vystosi ir aktyvios, kurios jau leidžia kurti nešiojamą elektroniką lanksčių daugiafunkcinių prietaisų, turinčių pluošto struktūrą, pavidalu. Deja, technologinių procesų plėtros sudėtingumas, didelė jų kaina ir vis dar sudėtingas kasdienis naudojimo ciklas neleidžia visuomenei vienareikšmiškai pasirinkti naujų technologijų kaip senųjų pakaitalą. Tačiau vystymosi kryptis jau akivaizdi, o sprendžiami klausimai susiję su technologijų tobulinimu. Tyrimo metu siekiama apžvelgti technologinius gamybos būdus, kurie palengvintų išmaniosios tekstilės gaminių prototipų kūrimą.

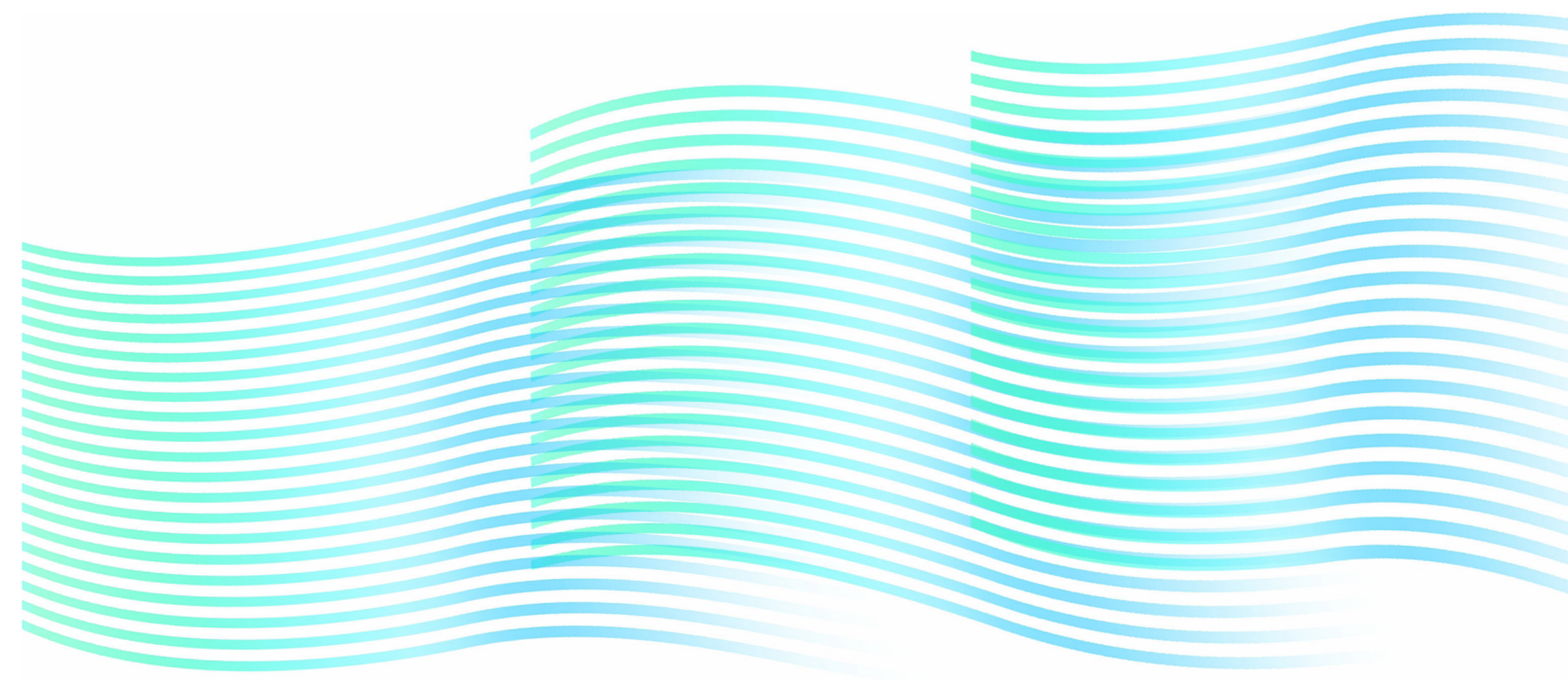
Reikšminiai žodžiai: 3D spauda, išmanioji tekstilė, naujos medžiagos, 3D spausdinti pluoštai

Tyrimo metodai. Išmaniosios tekstilės koncepcijos ir jos plėtros krypčių analizė. Išmaniojoje tekstilėje naudojamų 3D spausdinimo metodų analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Šioje apžvalgoje apžvelgiama pasyvi ir aktyvi išmanioji tekstilė. Taip pat aprašomos reikšmingos sritys ir kokios 3D spausdinimo technologijos yra naudojamos joms įgyvendinti ir leidžia tobulinti gamybos galimybes kaip vieningą išmaniojo tekstilės prototipų kūrimo būdą.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Apžvelgiamos technologinės galimybės išmaniosios tekstilės gamybos prototipų suvienodinimui.

¹ <https://www.lmt.lt/mokslo-politika/mokslo-ir-meno-sriciu-ir-krypciu-klasifikacija/2321>

Juozas Dundulis¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: J. Dundulis

E. puslapis: www.kaunokolegija.lt

E. paštas: juozas.dundulis@go.kauko.lt

Institucija: Kauno kolegija

Adresas: Pramonės per. 20, Kaunas

Telefono nr.: +370 612 55802

Tyrimų kryptis (-ys): V 003 pagal LMT nurodytą klasifikaciją¹

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. „Lego Serious Play“ metodika, jos galimybės ir integravimas į dizaino procesą kaip naują įrankį skatinantį kūrybiškumą.

Reikšminiai žodžiai: 3D modeliavimas, dizaino procesas, įtraukus metodas, komandinis darbas, kūrybiškumas, „Lego Serious Play“

Tyrimo metodai. Komandinio darbo metodas, konteksto tyrimas, realių situacijų ir sprendimų analizė, prototipavimas ir fiksacija.

Rezultatai ir (arba) išvados. „Lego Serious Play“ metodas gali būti pritaikomas įvairiuose kontekstuose. Jis naudojamas kuriant komandą ir kaip dizaino mąstysenos proceso dalis, skirta idėjų generavimui. Komandos jį naudoja idėjų kūrimo tikslais. Šis struktūrizuotas procesas padeda formuoti naują kūrybinę arba daugiavandę komandą. Pagrindinė koncepcija naudojant 3D modelius taip pat gali būti pritaikyta akademinėje aplinkoje, siekiant pagerinti studentų įtraukimo aspektus. Atliekant tyrimą, šis įtraukus metodas integruotas kaip dizaino kūrybinių dirbtuvių dalis vyresniųjų klasių moksleiviams (1 pav.). Generuojant idėjinius sprendimus, pagal pateiktą užduotį, buvo kuriami realūs erdvių maketai su numatomomis funkcijomis ir pagrindiniais elementais. Pasięgti rezultatai parodė, kad šis procesas skatina kūrybiškumą, erdvinį mąstymą, žmonių įsitraukimą dirbti komandoje, tai pat paspartina ir įtraukia į idėjų paieškų procesą. Apgalvoti ir išbandyti 3D tūryje sprendimai leidžia pasiekti kokybišką kūrybinį rezultatą.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. „Lego Serious Play“ metodo adaptavimas dizaino procese pagreitina idėjų generavimą, erdvės kaip projektuojamo tūrio suvokimą. Momentinis prototipavimas, nors ir apribojamas „Lego“ kaladėlių veikimo taisyklėmis, įgalina suformuoti principines schemas, formas, tūrius, kas leidžia priimti teisingus, apgalvotus sprendimus. Kūrybinis procesas aktyviai įtraukia kiekvieną komandos dalyvį. Šis metodas, padeda įsitraukti į kūrybinį procesą, spręsti problemas esamu laiku konstruojant 3D modelius. „Lego“ kaladėlės tampa visiems suprantama kalba, kurią gali naudoti kiekvienas su vienodomis taisyklėmis.

¹ <https://www.lmt.lt/mokslo-politika/mokslo-ir-meno-sriciu-ir-krypciu-klasifikacija/2321>

1 pav. Kūrybinės dirbtuvės, autorius J. Dundulis / asm. archyvo nuotr., 2023 m.

„KAIP GYVENSIME RYTOJ?“

Kęstutis Vaikšnoras¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: K. Vaikšnoras
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>
E. paštas: kestutis.vaiksnoras@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
Telefono nr.: +370 613 27602
Tyrimų kryptis (-ys): Dizainas

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Neretai girdime ir patys sakome skambias frazes – tvarumas, saikingas vartojimas, tvarus gyvenimo būdas ir pan. Klausimas ar mes suvokiame ka tai reiškia ir ką tai galėtų reikšti ateityje? Kaip rūšiuoti šiukšles jau beveik išmokome, tačiau ką apima tvarumas, kai kalbame apie mus supančią aplinką? Vietas, kuriose gyvename, **dirbame ir leidžiame laisvalaikį? Tema plati, o klausimų žymiai daugiau nei atsakymų, todėl dirbant prie labai įvairių projektų teko ne tik kurti ateičiai, bet ir apsidairyti aplink.** Patyrinėti ką jau sukūrėme. Kaip kursime ir kaip tai naudosime rytoj? Kaip gyvensime rytoj? Rytojus visai čia pat. Rytoj.

Reikšminiai žodžiai: Miestas, architektūra, dizainas, vietos identitetas (Genius Loci), tvarumas

Tyrimo metodai. Tyrimo metodas remiasi vietos pajauta, miesto konteksto tyrinėjimu ir komandinio darbo principu siekiant sukurti tvarias aplinkos naudojimo galimybes.

Rezultatai ir (arba) išvados. Sukurti architektūriniai, dizaino projektai, kuriuose pateikti galimi mūsų aplinkos tvaraus naudojimo scenarijai ir galimybės. Šiais projektais skatinamas dialogas ir gilesnis mus supančios aplinkos suvokimas, padėsiantis įvertinti įvairių kontekstų unikalumą, potencialą ir svarbą, bei pasiūlyti naujus sprendinius - tvarioms ir inovatyvioms praktikoms ateityje.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Projektais skatinamas domėjimasis unikaliomis miestų vietomis, urbanistikos, architektūros, dizaino, gamtos objektais. Kai kurie projektai tęstiniai ir yra vykdomi su Kauno kolegijos menu akademijos dizaino studijų programos studentais.

1 pav. Architektūrinis konkursas „Mokslų sala kaune“, architektai: L. Tuleikis, K. Vaikšnoras, K. Murauskas, A. Imbrasas. 2016. Kaunas.

DIRBTINIO INTELEKTO RAIDA IR PRAKTINIO TAIKYMO BŪDAI: MUZIEJŲ ATVEJIS

Milda Rutkauskaitė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: Milda Rutkauskaitė
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: milda.rutkauskaite@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 642 88761
Tyrimų kryptis (-ys): Menotyra, Humanitariniai mokslai (H003)

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Naujosios technologijos ir vis stiprėjanti jų skvarba į skirtingas disciplinas ar kasdienį gyvenimą galėtų būti laikomi vienu ryškiausių XXI a. pradžios bruožų, o intensyvėjantis dirbtinio intelekto (DI) pritaikomumas įvairiuose veiklos sektoriuose virsta konstanta. Tai daro reikšmingą įtaką naujų veiklos procesų generavimuisi arba iki šiol vykusių procesų transformacijai. Nuo XX a. pabaigos DI reiškinys yra pastebimas ir kultūros paveldo, kurio svarbiu veikėju yra laikoma muziejų veikla, srityje, todėl šio pranešimo tikslas – pristatyti dirbtinio intelekto pagrindinius veikimo principus ir jo praktinio pritaikymo muziejuose pavyzdžius. Pranešimo probleminis klausimas – kokiomis formomis DI funkcionuoja visuomenėje ir, konkrečiai, muziejuose? Pranešimo objektu laikytini dirbtinio intelekto panaudos būdai muziejuose.

Reikšminiai žodžiai: dirbtinis intelektas (DI), lankytojų patirtis, menas, muziejai, technologinė pažanga

Tyrimo metodai. Pagrindinis naudotas tyrimo metodas – antrinių duomenų rinkimas ir analizė. Nepaisant to, kad pažangių užsienio valstybių muziejuose dirbtinio intelekto panaudos praktika pasižymi spartėjančiu intensyvumu, Lietuvoje šis procesas vystosi lėčiau, todėl siekiant nagrinėti dirbtinio intelekto reikšmę muziejų veikloje bei interpretuoti to problematiką, neretai tenka remtis užsienio literatūra, tyrimais bei praktiniais pavyzdžiais. Tyrimo pagrindas buvo rengiamas remiantis S. Russell darbu „Human Compatible. AI and the Problem of Control“, papildant jį Ole Marius Hylland, Anastasia-Yvoni Spiliopoulou, Simon Mahony, Vassilis Routsis, Christina Kamposiori, Keiichi Yamazaki, Paul Luff, Lauren Styx, Ariana French, Elena Villaespesa ir kitų autorių atliktais moksliniais tyrimais bei pristatytomis publikacijomis, Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšomis finansuojamo projekto „Time Machine“ manifestu, muziejų atviraisiais informacijos šaltiniais.

Rezultatai ir (arba) išvados. Kompiuterinių technologijų taikymas muziejuose prasidėjo XX a. viduryje, o akivaizdūs dirbtinio intelekto pavyzdžiai fiksuojami paskutinio amžiaus dešimtajame dešimtmetyje. Robotų Minevros ir Rhino atvejai iliustruoja tuo metu pasiektą dirbtinio intelekto technologinę pažangą bei jo

adaptavimą muziejų veikloje, keičiant muziejų lankytojų patirtį. Robotas Pipiras žymi įvykusius pokyčius robotų kūrimo ir taikymo muziejų veikloje nuo XX a. pab. iki šių dienų. Japonijos meno muziejuje atliktas tyrimas ir Robovie ver 2. pavyzdys iliustruoja roboto kūrimo proceso sudėtingumą bei leidžia geriau suprasti vykstančios technologinės pažangos spartą. Technologinės pažangos pavyzdžiu taip pat galima laikyti robotą menininką – Ai-dą. Siekiant pritaikyti dirbtinį intelektą muziejuose, kaip ir bet kurioje kitoje įstaigoje, proceso įgyvendinimo pradžioje dera apspręsti, kokių tikslų dirbtinį intelektą ketinama naudoti. Apibrėžta konkreti problema, kuriai spręsti yra skirtas DI ar jo pagrindu veikiantis įrenginys, padeda tikslingai parinkti jo formą, kurti turinį. Kaip bebūtų, nepriklausomai nuo to ar DI yra naudojamas vidinio muziejaus darbo efektyvumui, ar teigiamos lankytojų patirties formavimui, vertėtų turėti omenyje, kad dirbtinio intelekto adaptavimas yra imlus laiko ir finansiniams resursams bei reikalaujantis skirtingų darbuotojų: informacinių technologijų, gidų, menotyrininkų, edukatorių, bendradarbiavimo.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. DI aktyvaus kūrimo ir taikymo pradžia siejama su praėjusio amžiaus viduriu, o jo tobulinimo ir galimų atlikti funkcijų kiekio didinimas yra svarbus klausimas šiandieniniame kontekste. DI taikymui yra prognozuojamas nuolatinis progresas. Nepaisant to, jog daugelyje sričių yra pradedama taikyti dirbtinį intelektą, atsižvelgiant į reiškinio naujumą, galima teigti, kad tai ilgalaikių tyrimų poreikiu pasižyminti tema. Kultūros paveldo lauke DI taikymas Lietuvoje yra mažai nagrinėta tema. Pranešimo metu pristatomi duomenys yra suvokiami kaip pagrindas tolimesniems tyrimams, nagrinėjant praktinę DI panaudą Lietuvos muziejuose

MIGRUOJANTYS NARATYVAI: LIETUVOS ATVEJAI – NUO VAIDYBINIO KINO IKI VR PROJEKTŲ

Dr. Miglė Munderzbakaitė^{1,2}

1 Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas;

2 Vytauto Didžiojo universitetas, Menų fakultetas.

V. Pavardė: M. Munderzbakaitė

E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>

E. paštas: migle.munderzbakaite@go.kauko.lt

Institucija: Kauno kolegija Menų ir ugdymo fakultetas; Vytauto Didžiojo universitetas, Menų fakultetas.

Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas

Telefono nr.: +37064376447

Tyrimų kryptis (-ys): Humanitariniai mokslai, menotyra

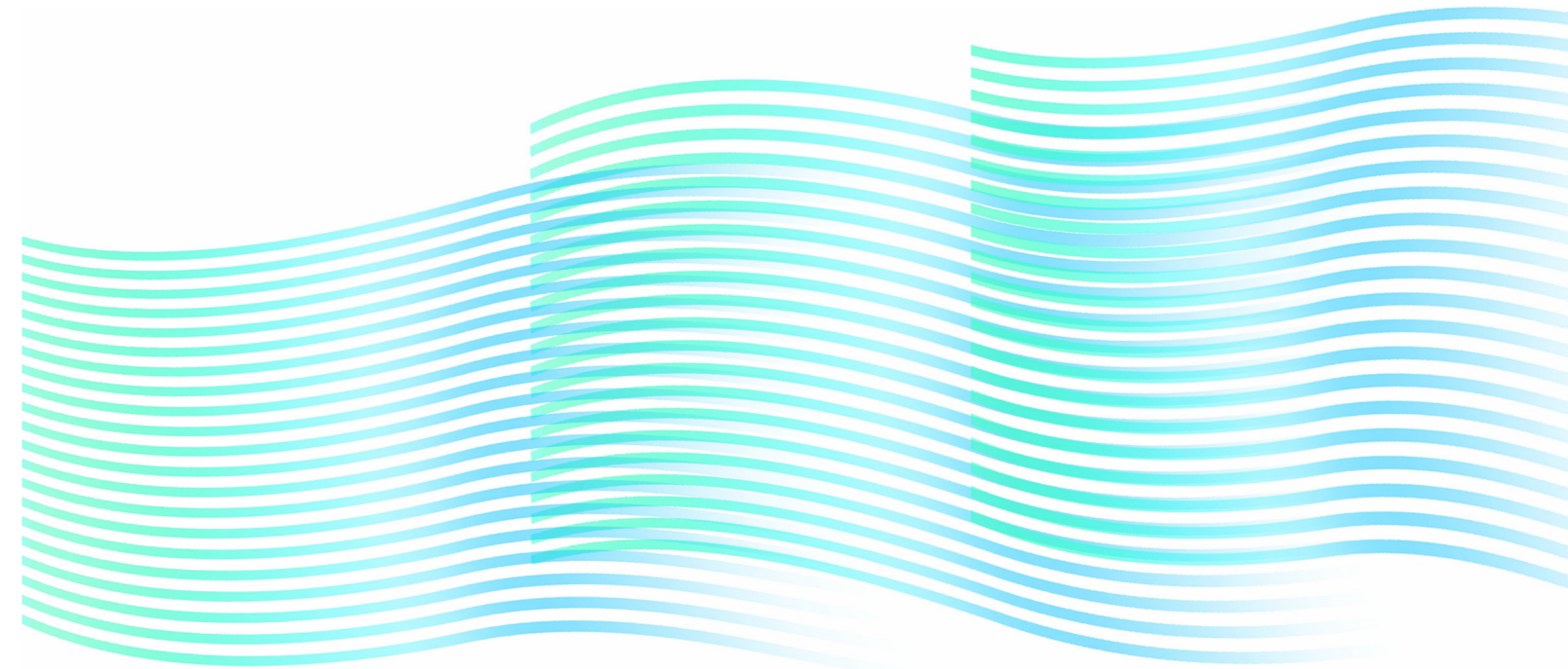
Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Pasak L. Hutcheon, „adaptacija dabar yra visur: televizijoje ir kino ekrane, muzikoje ir teatro scenoje, internete, romanuose, komiksuose, teminiuose, parkuose ir video žaidimuose.“ Šis teiginys veikia kaip inspiracija jau kuris laikas vykdomiems tyrimams, skirtiems dar gana mažai, fragmentiškai ištirtam Lietuvos kontekstui. Analizuojant naratyvo adaptacijų atvejus ir rengiant pranešimą, siekiama parodyti, kokie naratyvai migruoja Lietuvos medijose, kokios režisūrinės strategijos taikomos. Atsakyti į klausimą - ar tai yra pavieniai atvejai, kai konkretus naratyvas tiesiog perkeliamas į kitą mediją, ar tai veda į platesnį - persidengiančių, migruojančių globaliame lauke naratyvų kontekstą.

Reikšminiai žodžiai: naratyvas; adaptacijos teorija; literatūra; medija; tarpmedijiškumas; tarpkultūriškumas

Tyrimo metodai. Atvejo analizė; lyginamoji analizė; adaptacijos teorijos teoriniai įrankiai; tarpkultūrinės analizės priegos.

Rezultatai ir (arba) išvados. Atliekamas tyrimas rodo, kad be įvairių žanrų nacionalinės ir užsienio literatūros yra ir mitologinių pasakojimų, grafikos, tapybos darbų ir komiksų adaptacijų atvejų. Lietuvos kontekste vis dar yra neištirtų adaptacijų, sukurtų (ir kuriamų) pagal modernizmo literatūros autorius: nuo vaidybinio kino iki audiovizualinių spektaklių. Nuo literatūros kaip vieno iš kertinių atspirties taškų, naratyvų klausimai veda į *perdirbinių (remake)* atvejus, aptinkamus ir mūsų kūrėjų darbuose (rež. J. Vaitkaus, R. Banionio, J. Kriščiūno atvejai). Galiausiai, globaliame kontekste vis dažniau pasitelkiami naujų technologijų sprendimai, neaplenkia ir Lietuvos menininkų interesų lauko: naratyvai transformuojami į VR / AR projektus.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Tiriami tiek lokalūs (nacionaliniai), tiek cirkuliuojantys tarpkultūriniame lauke migruojančių naratyvų atvejai siekiant užpildyti tyrimų spragą Lietuvoje ir integruoti mūsų vietinius pavyzdžius į globalų medijų ir kultūrų kontekstą: leidžia stebėti to paties naratyvo kaitą, identifikuoti interpretacijas, įtakas.

TVARŪS PARODŲ STENDAI MOKINIŲ KŪRYBINIAMS DARBAMS EKSPONUOTI

Audra Paulauskienė¹, Gintaras Cemnalianskis¹
1 Tauragės „Šaltinio“ progimnazija

V. Pavardė: A. Paulauskienė
E. puslapis: <https://tsaltinis.lt/>
E. paštas: paudra68@gmail.com
Institucija: Tauragės „Šaltinio“ progimnazija
Adresas: J. Tumo – Vaižganto g. 123, LT-72232 Tauragė
Telefonas nr.: +370 446 61 439
Tyrimų kryptys: Technologijos, Vaizduojamasis menas, Dizainas

1 pav. Dėžutės nuo jogurtų

2 pav. Dėžučių jungimas

3 pav. Dėžučių jungimas

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Tematika - pranešime bus pristatyti stendai iš antrinių žaliavų. Problematika – mokinių kūrybinių darbų, suskurtų neformaliojo ugdymo užsiėmimo metu, eksponavimo vieta. Tikslas - aptariant kritinio mąstymo reikšmę mene ir jo ryšį su kūrybiškumu, vizualumu, bei tvarumu, sujungti tvarumą, kūrybiškumą ir mokinių mąstymą per stendų gamybą iš antrinių žaliavų ir suprojektuoti parodų stendus edukacinėse mokyklos erdvėse.

Reikšminiai žodžiai: antrinės žaliavos, atsakomybės jausmas, edukacinė erdvė, darumas aplinkai, gaminio dizainas, kritinis mąstymas, kūrybiškumas, neformalus meninis ugdymas, pakuotės, problema ir jos sprendimo būdai, projektavimas, stendas, technologiniai procesai, tvarumas

Tyrimo metodai. Metodai: projektinis mokymas, bendraamžių mokymas, kryžminis mokymas, dizaino mąstymo procesas, interaktyvūs ir kūrybiniai užsiėmimai. Šie aktyvūs mokymo metodai skatina mokinių kritinį mąstymą, gebėjimą spręsti problemas, gilina bendradarbiavimo įgūdžius, lyderystės savybes, pasitikėjimą savimi, pagarbą vienas kitam ir ugdo emocines kompetencijas, ugdytiniai įgauna naujų, gyvenimui reikalingų socialinių įgūdžių.

Rezultatai ir (arba) išvados. Kūrybiškumas ir vizualumas yra neatsiejama meno švietimo dalis. Erdviniai stendai iš kartoninių dėžių yra tvarus būdas eksponuoti mokinių darbus. Ugdytinių dalyvavimas šiame projektiniame darbe skatina tvarumą, kūrybiškumą ir kritinį mąstymą, kuris skatina mokinius ne tik kurti gaminius iš antrinių žaliavų, bet ir suprasti jų darbo reikšmę ir poveikį aplinkai.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Mokyklos edukacinėje erdvėje sumontuoti parodų stendai iš antrinių žaliavų gali tapti efektyviu mokymo įrankiu ir formaliojo ugdymo metu per įvairias pamokas.

4 pav. Būsimi dar nepakabinti stendai

5 pav. Būsimo stendo vienas iš kūrybinių sprendimų

Mokyklos edukacinėje erdvėje sumontuoti ir užbaigti parodų stendai bus pristatyti konferencijos metu.

SIEKIAMYBĖS RAIŠKA REKLAMOSE

Rasa Dobržinskienė
1 Mykolo Romerio universitetas

V. Pavardė: Rasa Dobržinskienė
E. puslapis: www.mruni.eu
E. paštas: rasa.dobrzinskiene@gmruni.eu
Institucija: Mykolo Romerio universitetas
Adresas: Ateities g. 21, Vilnius
Telefono nr.: +370 685 14106
Tyrimų kryptis (-ys): H004

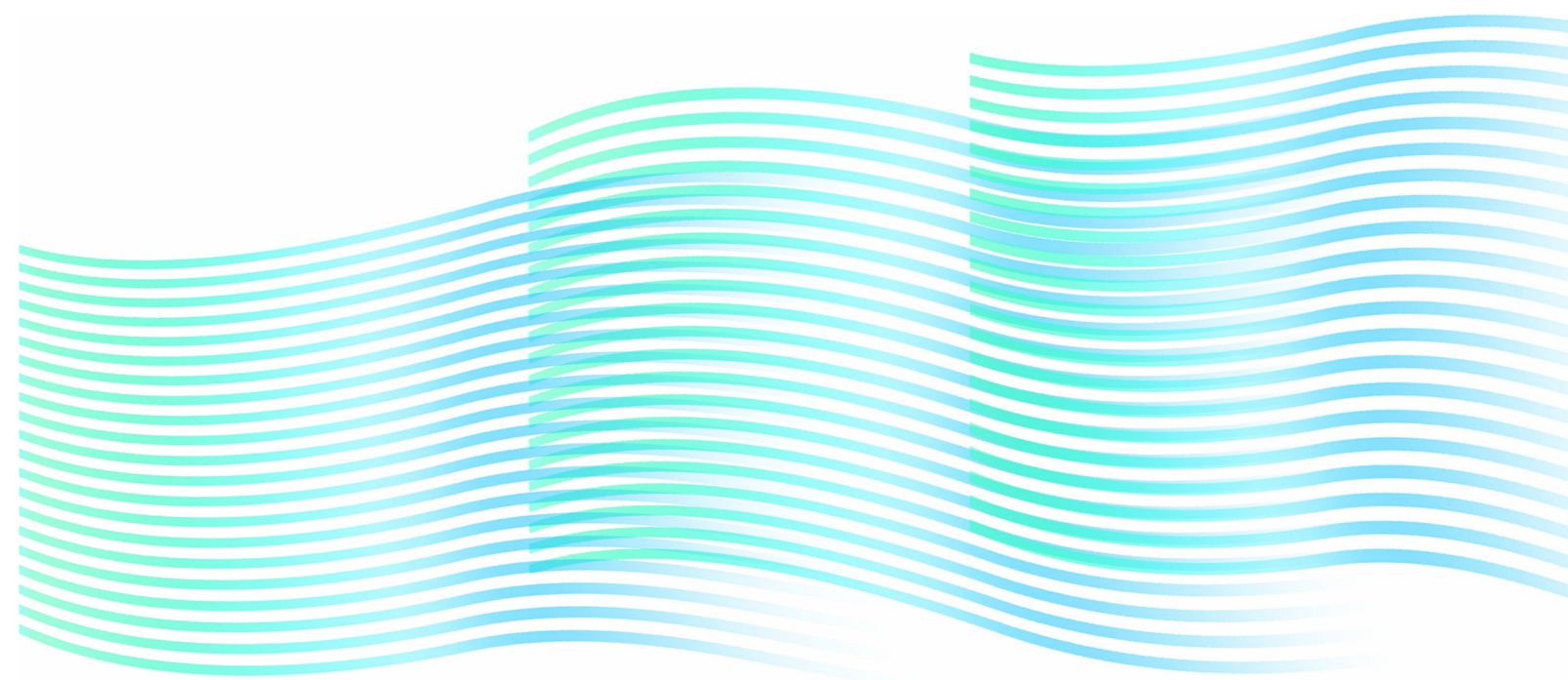
Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Reklama, kaip komunikacijos sritis, yra savitas tyrinėjimo objektas lietuvių kalbotyroje. Reklama įvardijama kaip specifinė komunikacijos tarp reklamuotojo ir potencialaus vartotojo sritis. Ji turi visus reikalingus komunikacinės veiklos komponentus, taip pat adresantą ir adresatą, kurių sąlyginis bendravimas palaikomas naudojantis viešosiomis informacijos sklaidos priemonėmis. Išskirtinis reklamos, kaip komunikacijos akto, bruožas – ne tik perduoti informaciją, bet ir paveikti adresatą. Naudodamasis kalbinėmis priemonėmis, adresantas perteikia savo santykį su kalbamuoju dalyku, o adresatas savaip suvokia, interpretuoja tą pasakymą, juo reiškiamas intencijas. Taip atliekama komunikacinė funkcija, kurios pagrindas – siuntėjo–priėmėjo ašis, formuojama pasirenkant atitinkamą tiek kalbinę, tiek vaizdinę, tiek garsinę raišką. Ši funkcija lemia, kokį poveikį patirs adresantas. Kiekviena reklama formuoja ir siunčia savą žinutę, kurioje užkoduojama tam tikra siekiamybė, kurios turi panorėti, trokšti adresantas. Tad iš to kylanti tyrimo problematika yra atskleisti, kokios siekiamybės dažniausiai koduojamos reklamose ir kokiomis priemonėmis tai daroma. Atsižvelgiant į tai, keliamas pranešimo tikslas – išanalizuoti dažniausias reklamų formuojamas siekiamybes ir atitinkamas priemones jomis įtikinti adresantus.

Reikšminiai žodžiai: adresatas, adresantas, komunikacinė funkcija, poveikis, reklama, siekiamybė.

Tyrimo metodai. Analitinis, aprašomasis.

Rezultatai ir (arba) išvados. Reklamų koduojamos siekiamybės apima ne vieną svarbią žmogaus gyvenimui sritį (būti gražiam, būti jaunam, būti sveikam ir pan.) ir atitinkamai apeliuoja į adresantams aktualias problemas, kurioms spręsti iš karto pateikia sprendimus. Reklamų koduojamos siekiamybės poveikį adresantams daro ne tik kalbinėmis, bet ir vaizdo bei garso priemonėmis.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Reklamų funkcijų ir tikslų analizė leidžia pažinti šią komunikacijos sritį, kuri turi savų išskirtinumo požymių, yra konstruojama kitaip nei įprastos komunikacijos formos, paprastai koduojama taip, kad adresantai patys nesuprasdami pasiduoėtų kuriamam poveikiui. Be įvairių reklamos tyrimų, siekiamybės raiškos modelis nėra išsamiai išanalizuotas, o jo tyrimai gali suteikti informacijos apie atitinkamą reklamų komunikacinę funkciją.

TEKSTILĖ ATEIČIAI: KŪRYBINĖS JUNGTYS TARP DIZAINO IR MOKSLO

Indrė Spitrytė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: Indrė Spitrytė
E. puslapis: <https://indrespitryte.myportfolio.com>
E. paštas: indre.spitryte@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 654 23404
Tyrimų kryptis (-ys): Vaizduojamieji menai (V000), Dizainas V003

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Tyrimo metu siekiama išanalizuoti ir aptarti atskirus tarpdisciplininių „auginamos“ tekstilės projektų pavyzdžius. Tyrimo tikslas – pristatyti tekstilės projektus, vykdomus dizainerių, kurie nagrinėdami tekstilinės taršos problemas bei ieškodami jų sprendimų būdų bendradarbiauja su mokslininkais.

Reikšminiai žodžiai: analizė, šiuolaikinė tekstilė, tvarumas, dizaino ir mokslo jungtys

Tyrimo metodai. Analitinis metodas – tekstinės ir vizualinės medžiagos analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Išmaniosios technologijos bei jų sintezė su įvairiausiomis mokslo industrijomis kelia perversmą ne tik mados pasaulyje, bet ir tekstilės srityje. Ateities mados ir tekstilės estetika neatsiejama nuo inovatyvių sprendimų, medicinos ir biomedicinos įtakos, kuri skatina biotekstilės raidą ir naujų „auginamos“ tekstilės kūrimo metodų atsiradimą. Augalinės kilmės medžiagos turi didelį potencialą prisidėti prie klimatui nekenksmingos, tvarios gamybos, o laboratorijoje užaugintos biomedžiagos gali tapti svarbia darnios ateities dalimi.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Tekstilės dizaino bei mokslo sritys yra labai skirtingos, tačiau tarp jų galima atrasti daugiau sąsajų nei tikimasi. Noras atsižvelgti į ekonomines, socialines ir aplinkosaugos problemas, bendri interesai, kuriais dalinasi dizaineriai ir mokslininkai yra įrodymas, kad jie gali dirbti kartu, kurdami naujus tvarumo modelius. Dažnai į tekstilę žvelgiama tik per spalvų, tekstūrų ir tendencijų prizmę, tačiau ši sritis remiasi ir medžiagų tyrimais, produktų kūrimu bei technologine pažanga. Todėl tyrime aptarti projektai, kurių metu dizaineriai bendradarbiauja su mokslininkais, leidžia pažvelgti į tekstilę platesne prasme.

1 pav. Projektas „BioCouture“, Suzanne Lee, 2010.

Šaltinis: <https://nextnature.net/story/2015/interview-suzanne-lee>

2 pav. Projektas „Bio Lace“, Carole Collet, 2012.

Šaltinis: <https://www.dezeen.com/2013/11/30/genetically-engineered-plants-that-produce-edible-textiles-by-carole-collet/>

3 pav. Projektas „Rise and Fall of a Micropolis“, Natsai Audrey Chieza, 2017.

Šaltinis: <https://faberfutures.com/projects/project-coelicolor/rise-and-fall-of-a-micropolis/>

MEDŽIAGŲ IR TEKSTŪRŲ SIMULIACIJOS 3D VIZUALIZACIJŲ KŪRIME

Dovilė Vilkienė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: Dovilė Vilkienė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: dovile.vilkiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 687 48686
Tyrimų kryptis (-ys): Vaizduojamieji menai (V 000), Dizainas (V003)

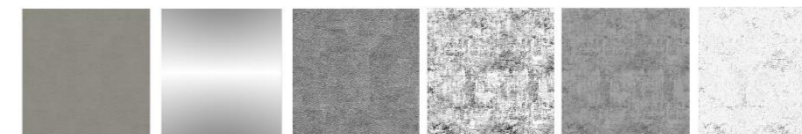
Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Analizuoti inovatyvius 3D medžiagų kūrimo būdus, siekiant didesnio vizualinio realizmo. Tyrimas apima detalų tekstūrų atkūrimą ir yra orientuotas į unikalių medžiagų sukūrimą interjero vizualizacijoms.

Reikšminiai žodžiai: 3D medžiagų kūrimas, interjero vizualizacija, tekstūrų simuliacija, vizualinis realizmas

Tyrimo metodai. Atvejo analizė - analizuota konkretūs projektų pavyzdžiai, kuriuose buvo sėkmingai taikytos inovatyvios medžiagų kūrimo metodikos, atliktas empirinis tyrimas - praktinis 3D medžiagų ir tekstūrų kūrimas ir testavimas 3Ds max programoje, taikant skirtingas technikas.

Rezultatai ir (arba) išvados. Siekiant realistinės vaizdavimo kokybės, buvo pritaikytos specializuotos tekstūros, tokios kaip atspindžio, lūžio, permatomumo, iškilumo ir kitos (1 pav.). Išanalizuotas jų poveikis galutiniam vaizdui. Eksperimentai su skirtingais šviesos parametrais – intensyvumu, spalva ir kryptimi – atskleidė apšvietimo svarbą tikroviškoms simuliacijoms (2 pav.). 3Ds Max programos funkcijų ir įrankių panaudojimas leido sukurti detalias ir realistines tekstūras (4 pav.). Inovatyvių tekstūravimo metodų derinimas su šviesos savybėmis efektyviai imitavo medžiagų optines charakteristikas (3 pav.). Individualizuotas šių technikų taikymas atveria naujas galimybes jų pritaikymui interjero vizualizacijose, o eksperimentų bei jų analizės rezultatai rodo, kad šie metodai tampa reikšmingu įrankiu kūrybinėje veikloje.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Norint sukurti unikalias 3D medžiagas su išskirtine tekstūra, negalima remtis vien tik standartinėmis medžiagomis, kurias siūlo įprastos programų bibliotekos. Tai reikalauja ne tik papildomo darbo, bet ir kūrybiškumo, ypač atsižvelgiant į tai, kad kiekvienas projektas dažnai reikalauja specifinių, nestandartinių medžiagų, atspindinčių individualų dizaino stilių ir konceptualius sprendimus. Toks požiūris ne tik atveria naujas galimybes 3D grafikos kūrime, bet ir tampa svarbiu įrankiu akademinėje aplinkoje.

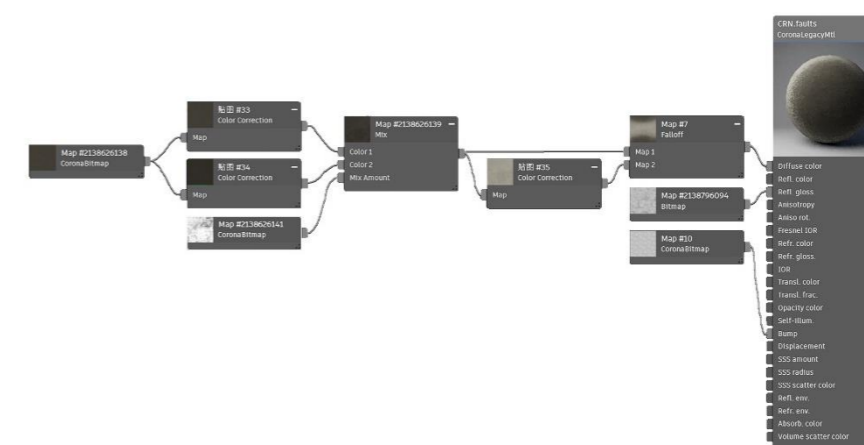
1 pav. Specializuotos tekstūros veliūro tipo audiniui imituoti, 2023.
Šaltinis: <https://3dskymodel.com/>

2 pav. Parinktas atitinkamas apšvietimas, 2023.
Vizualizacijos aut. Dovilė Vilkienė

3 pav. Atlikta interjero vizualizacija taikant specializuotas tekstūras, 2023.
Vizualizacijos aut. D. Vilkienė

4 pav. 3D medžiagos išklotinė su pritaikytomis 2D tekstūromis, 2023.
Vizualizacijos aut. D. Vilkienė

AdLeS
innovations of theory & practice

ART
DESIGN
LANGUAGES
EDUCATION
SOCIAL WORK

**IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PRAKTIKOS BEI STUDIJŲ
AKTUALIJOS (I)**

CURRENT ISSUES IN PRE-SCHOOL AND PRE-PRIMARY EDUCATION PRACTICE AND STUDIES (I)

NARATYVINIO ŽAIDIMO GALIMYBĖS UGDANT VAIKŲ KALBĄ IKIMOKYKLINIAME AMŽIUJE

Vaida Nainė¹

1 Kauno lopšelis - darželis „Vilnelė“

Algimantas Bagdonas²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: A. Bagdonas

E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>

E. paštas: algimantas.bagdonas@go.kauko.lt

Institucija: Kauno kolegija

Adresas: Pramonės 22, Kaunas

Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04

Tyrimų kryptis (-ys): S 007 edukologija

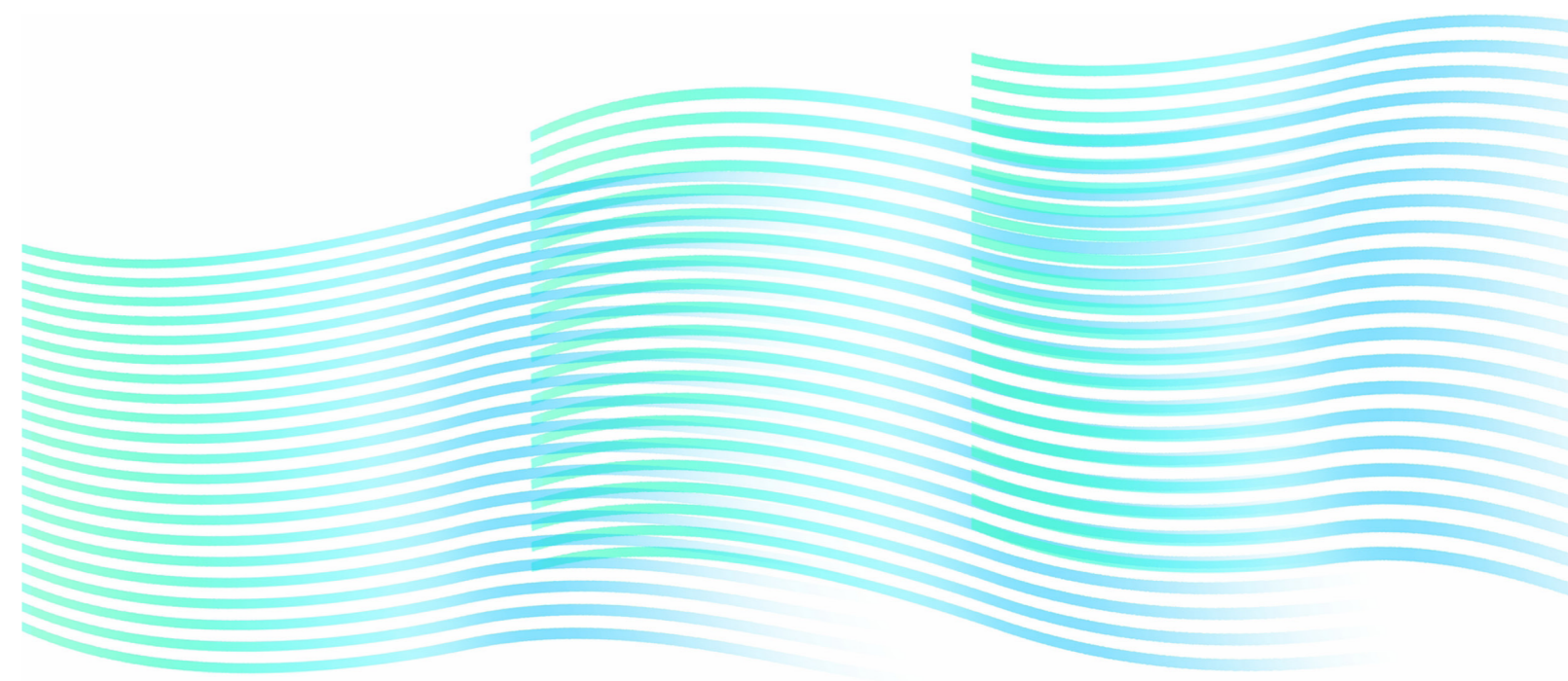
Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Dalydamiesi mintimis ir įsitikinimais su kitais, vaikai iš patirties mokosi, kaip formuluoti savo mintis. Apibūdinti, paaiškinti ir papasakoti yra daug pastangų reikalaujanti veikla, nes vaikas turi pateikti pakankamai informacijos, kad pokalbio partneris jį suprastų (Gjems, 2010). Pasakojimai yra itin universalus būdas mokytis daugelio akademinų ir socialiai reikšmingų įgūdžių. Naratyvinė intervencija gali būti taikoma su vaikais nuo 3 metų iki pat vidurinės mokyklos. Moksliniais tyrimais įrodytas jos veiksmingumas skirtingai besivystantiems vaikams (normalios raidos, rizikos grupės, turintiems kalbos sutrikimų, autistams) (Spencer, Petersen, 2020). 2019 m. inicijuotas naratyvinio žaidimo ir mokymosi projektas, kuriame dalyvavo penki vaikų darželiai. Tyrimai rodo, kad darželio pedagogai stebėjo vaikų kalbos „sprogimą“, jų nuomone vaikai pradėjo daugiau bendrauti tarpusavyje, atsirado sociodraminiai vaidmenų žaidimai. Pradėjus dalyvauti pasakojamuosiuose žaidimuose vaikai išmoko bendrauti, derėtis ir susitarti, įgijo gebėjimą savarankiškai spręsti problemas, kelti hipotezes ir jas patikrinti savarankiškai (Brėdikytė, 2022). Tyrimo problema: pedagogai ir šeimos turi nepakankamai žinių apie ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbos ugdymo(si) galimybes naratyvinio žaidimo būdu. Tyrimo tikslas: atskleisti naratyvinio žaidimo galimybes ugdant vaikų kalbą ikimokykliniame amžiuje.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis amžius, kalbos ugdymas, naratyvinis žaidimas, pedagogai

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, apklausa raštu, apklausa žodžiu, gautų duomenų kiekybinė ir kokybinė analizė.

Rezultatai ir išvados. Mokslinės literatūros analizė atskleidė plačias naratyvinio metodo taikymo galimybes. Empirinis tyrimas atskleidė, kad tėvai ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbinius gebėjimus lavina vartant ir skaitant knygeles, pasakojant ir atpasakojant, žaidžiant žaidimus bei bendraujant su vaiku. Pedagogai nurodė, kad vaikų kalbinius gebėjimus lavina skaitant pasakas, pasakojant iš paveikslų, dainuojant daineles.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Tyrimas originalus tuo, kad Lietuvoje nepakankamai gilinamasi į naratyvinio žaidimo galimybes ikimokykliniame amžiuje. Šiuo tyrimu siekta pasigilinti į šią problemą, palyginti Lietuvos ir užsienio autorių darbų rezultatus. Tyrimo praktinį reikšmingumą sudaro tai, kad tai išsamus konkrečios ugdymo įstaigos situacijos tyrimas. Su tyrimo rezultatais supažindinta ugdymo organizacijos bendruomenė, rezultatai aptarti bendruose susitikimuose, siekiant situacijos bei ugdymo kokybės gerinimo. Tyrimas apėmė visus bendruomenės narius – pedagogus, šeimas, ugdytinius, todėl galima teigti, kad šio tyrimo rezultatai išsamūs bei objektyvūs, todėl jais galima remtis, tobulinant tiek įstaigas, tiek pedagogų, tiek šeimų veiklas, siekiant efektyvesnio bendradarbiavimo, kuriant palankias ugdymosi aplinkas.

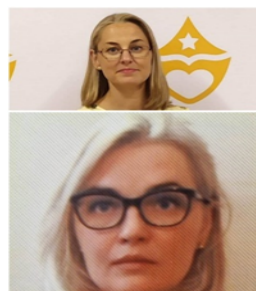
STEAM APRAIŠKOS LIETUVIŲ LIAUDIES PASAKOSE

Jurgita Talalienė¹, Ramunė Grybienė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

Deimantė Karalė²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: J. Talalienė, R. Grybienė
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: ramune.gry414@go.kauko.lt
 jurgita.tal239@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20 LT 50468 Kaunas
Telefono nr.: +370 612 00000
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija¹

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Lietuvių liaudies pasakos yra labai svarbi lietuvių kultūros dalis ir atspindi mūsų tautos istoriją, vertybes, tradicijas ir mitologiją. Pasakose dažnai pasakojama apie stebuklingus įvykius, gyvūnus, žmones ir jų nuotykius. Anuomet ir šiais laikais vaikams buvo įdomu tai, ką galima paliesti, pajauti, išbandyti, išgirsti, tuo pačiu išmokti. STEAM (*mokslas, technologijos, inžinerija, menas ir matematika*) – šių laikų galimybė vaikams ir mokytojams išmokti, susidomėti, pajauti ir atlikti per patirtis. Šio laikotarpio problema: suaugę turi mažai laiko ir noro, o vaikai nėra smalsūs reiškiniams, kurie nėra interaktyvūs, vaizdūs. Pasirinkta ši tema skaityti pranešimą ir atlikti ugdomąsias veiklas, nes svarbu rasti būdus, kaip sudominti vaikus lietuvių liaudies pasakomis įvairiais būdais.

Reikšminiai žodžiai: autorinė kūryba, lietuvių liaudies pasakos, STEAM ugdymas, sudominimas, šiuolaikinis vaikas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė. Dokumentų analizė. Praktinis pritaikymas ir pavyzdžių pateikimas.

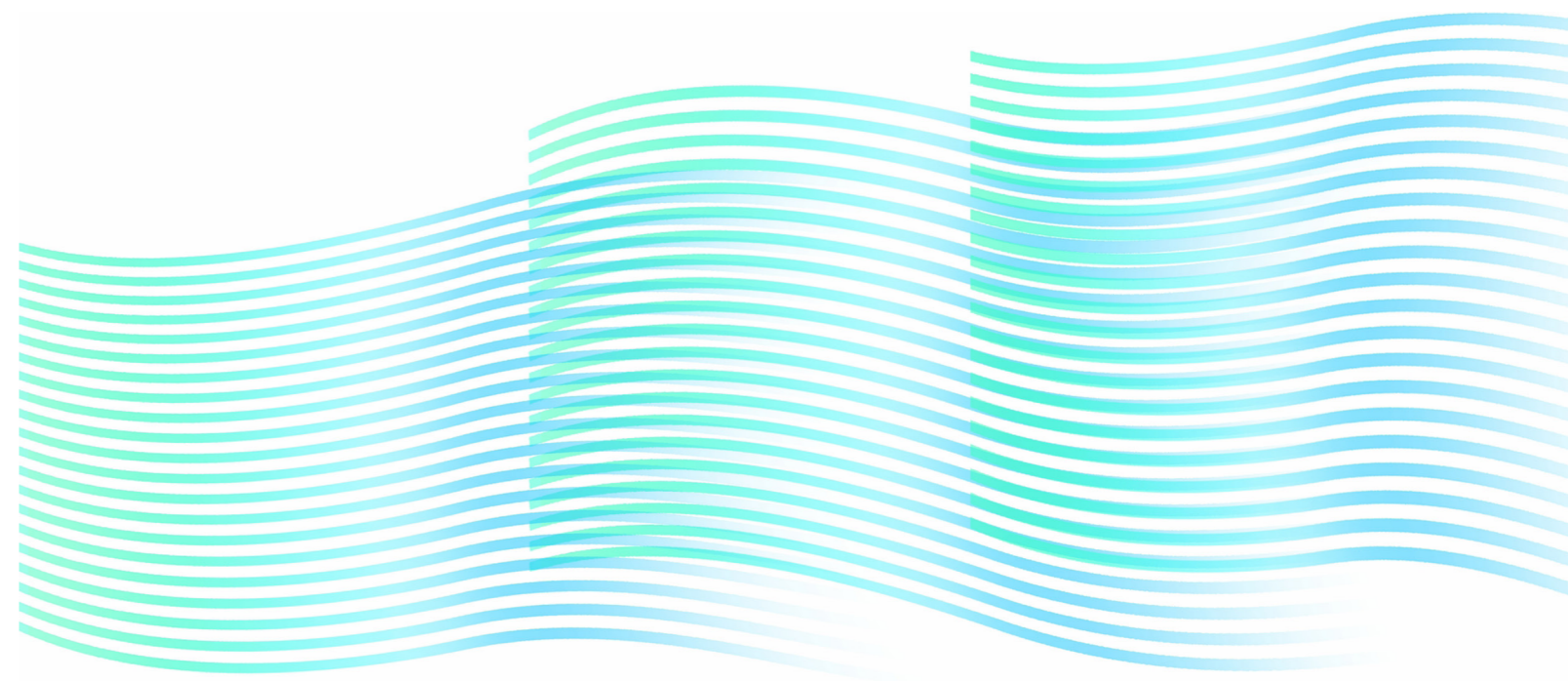
Rezultatai ir (arba) išvados. Skaitant, sekant, žaidžiant, vaidinant pasakas ugdomi vaikų kalbos ir komunikacijos, emocinės sveikatos ir gebėjimo atpažinti jausmus įgūdžiai, kūrybiškumas ir vaizduotė, suvokimas ir atmintis, moralė ir vertybės. Ugdomosiose veiklose, taikant STEAM ugdymo elementus, vaikai patys praktiškai atkartojo pasakų siužetus, ieškojo atsakymų į keliamus klausimus ir sprendė žaidybines problemines situacijas. Daugelį pasakų galime susieti su STEAM veiklomis, svarbu rasti akivaizdžių STEAM elementų, tokių kaip: eksperimentai, konstravimas, statyba, įvairios matematinės veiklos ir kt.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Atlikus šį darbą ir matant rezultatus svarbu nuolat skatinti vaikus domėtis lietuvių liaudies pasakomis, personažais ir siunčiama žinute, nes tai yra amžinos vertybės. Tuo pačiu paskatinti šeimose palaikyti tradiciją domėtis pasakomis, lankymusi bibliotekose ir skaitymu.

Šiuolaikiniai vaikai sunkiai išklauso pasakas iki pabaigos. Tad pedagogo darbas yra parinkti tokias veiklas, kad sudomintų, įtrauktų vaikus ir kad skaitomos pasakos priartėtų prie vaikų. Mes pasakų skaitymą apjungėme su STEAM VEIKLOMIS. STEAM - tai yra paraidinis angliškų žodžių „science“, „technologies“, „engineering“,

¹ <https://www.lmt.lt/mokslo-politika/mokslo-ir-meno-sriciu-ir-krypciu-klasifikacija/2321>

„arts“ ir „mathematics“ trumpinys, apjungiantis keletą dalykų: gamtos mokslus, technologijas, inžineriją, menus ir matematiką. Toks ugdymas skatina vaiką išsiaiškinti, kaip kurti naujus dalykus ar perkurti jau esamus, ieškoti netradicinių veikimo būdų, mąstyti individualiai. Aktyviai veikdami vaikai suvokia realius pasaulio ryšius, mokosi, kaip kas veikia, nes nėra vieno teisingo atsakymo, yra tik bandymų keliu rasti sprendimai.

**PEDAGOGŲ POŽIŪRIS UGDANT
IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ
MATEMATINIUS GEBĖJIMUS PASAKŲ
PAGALBA**

Vilma Iščišiniene¹

1 Kauno lopšelis darželis „Spindulėlis“

Edita Dulkiniene²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: E. Dulkiniene
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>
E. paštas: edita.dulkiniene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis (-ys): (S007) Edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Žemas matematinio raštingumo lygis Lietuvos mokyklose rodo, kad jau ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje dirbančių pedagogų svarbiausiu matematinio ugdymo tikslu turėtų būti siekis supažindinti ugdytinius su elementariąja matematika, parodant jos svarbą realaus pasaulio pažinime bei skatinti ugdytinių matematinį vystymąsi, plečiant jų matematinę akiratį, tokiu būdu, gerinant matematinio pasirengimo mokyklai mokymosi kokybę (Matematinio ugdymo bendrojo ugdymo mokykloje gairės, 2013). Todėl pasakos ikimokyklinio ugdymo procese yra viena iš priemonių, padedančių ugdyti vaikų matematinis gebėjimus, nes anot R. Anderson (2016), jose paprastai ir aiškiai, vaikams įsivaizduojamu būdu yra pateikiamos matematinės sąvokos ir ryšiai. Tačiau nepakankamai įvertinama pasakų reikšmė ikimokyklinio amžiaus vaikų matematinis gebėjimų ugdymo(si) procese. Tikslas – pedagogų požiūris ugdant ikimokyklinio amžiaus vaikų matematinis gebėjimus pasakose.

Reikšminiai žodžiai: elementarioji matematika, pažintinė raida, matematinis mąstymas, žaidimas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, apklausa žodžiu, kokybinio tyrimo turinio analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad pasakose yra daug įvairių elementariosios matematikos sąvokų, vaizdinių, padedančių ikimokyklinio amžiaus vaikams suprasti matematinę kalbą. Matematiniai vaizdiniai aktyvina vaiko protines galias ir yra būtini jo praktinei veiklai, aplinkos pažinimui ir pasirengimui mokyklai. Ikimokyklinio ugdymo pedagogai efektyviai ugdymo procese pritaikydami pasakas, kuriose yra užkoduoti elementariosios matematikos vaizdiniai, skatina vaikų gebėjimą rasti reikalingą informaciją bei atsirinkti, kuri jiems yra aktuali tuo metu. Ikimokyklinio ugdymo pedagogai suvokia pasakos svarbą, tačiau pilnai neišnaudoja pasakos sekimo/skaitymo bei naujų pasakos pateikimo galimybių ugdant(is) ikimokyklinio amžiaus vaikų matematinis gebėjimus. Taip pat nepakankamai dėmesio skiria vaikų matematinis gebėjimų lavinimo srityje.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Pedagogai pasakas, kaip priemonę vaikų visapusiškam ugdymui(si) suvokia kaip reikalingą, tačiau kai kurių pedagogų suvokiama pasakų nauda vaikų elementariosios matematikos vaizdinių ugdymo procese yra abstrakti, trūksta konkretumo. Pasakose vaikams įsivaizduojamu būdu yra pateikiamos matematinės sąvokos ir ryšiai. Pagrindinės priežastys, nulemiančios tai, kad pasakos nėra plačiai naudojamos pedagogų, kaip priemonė vaikų matematinis gebėjimams yra informacijos stoka, kūrinių paieška užima daug laiko, rečiau ugdoma skaitymo, kūrinių klausymosi kultūra.

**PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ
PAŽINIMO KOMPETENCIJOS UGDYMAS(IS)
PER PATIRTĮ**

Raimonda Sadauskienė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

Agnė Stankevičienė²

2 Kauno raj. Mokykla – darželis „Gilė“

V. Pavardė: R. Sadauskienė
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: raimonda.sadauskiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 68226389
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Priešmokyklinis ugdymas vis labiau suprantamas, kaip labai svarbus etapas vaiko gyvenime, tai paskutinis pasirengimo mokyklai etapas. Priešmokyklinis ugdymas Lietuvoje yra privalomas, jo tikslas – padėti vaikui pasirengti sėkmingai mokytis mokykloje. Priešmokyklinio ugdymo bendrojoje programoje (2022) didesnis dėmesys skiriamas universalus dizaino ugdymui(si), t.y., kad visi vaikai yra skirtingi, kiekvienas vaikas turi galimybę rinktis jam patogiausius skirtingus ugdymo(si) būdus pagal savo gebėjimus ir galimybes. S. Neifachas; V. Pupeikis; E. Poškevičienė (2022) pabrėžia, kad tokio turinio įgyvendinimui tinkamiausias ugdymas(is) yra per patirtį. Patirtinis ugdymas(is) yra integrali aktyvaus ugdymo(si) dalis, kai ugdytiniai kuria savo žinojimą, įgauna įgūdžių, ugdo(si) gebėjimus ir vertybes iš tiesioginės savo, o kartais ir kitų patirties“. Patyriminis ugdymas yra glaudžiai susijęs su pažinimo kompetencijos ugdymu(si), kai vaikas tyrinėja, atranda ir geriausiai pažįsta pasaulį per patirtį. **Probleminis klausimas** - kaip ugdyti priešmokyklinio amžiaus vaikų pažinimo kompetenciją per patirtį? **Tikslas** - atskleisti priešmokyklinio amžiaus vaikų pažinimo kompetencijos ugdymą(si) per patirtį.

Reikšminiai žodžiai: priešmokyklinis ugdymas, patyriminis ugdymas, pažinimo kompetencija, vaiko raida

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė, apklausa raštu, gautų duomenų kiekybinė analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Teorinis tyrimas parodė, kad pažinimo kompetenciją ugdyti(is) tinkamiausias būdas yra patyriminis ugdymas, kurio metu žinios ir nauji įgūdžiai įgyjami per savą patirtį atliekant eksperimentus, tyrinėjimus, dalyvaujant išvykose, ekskursijose, pasivaikščiavimoose, projektinėje ir STEAM veikloje bei žaidžiant. Kiekybinio tyrimo metu pavyko nustatyti, kad respondentai yra tinkamai susipažinę su vaikų pažinimo kompetencijos ugdymu(si) per patirtį, tačiau ne visada taiko patyriminį ugdymą(si) lauko aplinkose. Edukacinis projektas pagrindė, kad patirtinės veiklos lauko aplinkoje ugdo priešmokyklinio amžiaus vaikų pažinimo kompetenciją.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Darbe yra pateikiamos rekomendacijos pedagogams kaip panaudoti kūrybiškumą ugdant vaikų pažinimo kompetenciją per patirtį. Įgyvendintas projektas atskleidė, kad pedagogai turi ieškoti įvairesnių, netradicinių aplinkų ugdyti vaikų pažinimo kompetenciją per patirtį.

ADAPTACIJOS SUNKUMAI ANKSTYVAJAME AMŽIUJE IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOJE PEDAGOGŲ IR TĖVŲ POŽIŪRIS

Deimantė Tarnauskaitė¹

1 Kauno lopšelis-darželis „Pušaitė“

Edita Dulkinienė²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: E. Dulkinienė

E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>

E. paštas: edita.dulkiniene@go.kauko.lt

Institucija: Kauno kolegija

Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas

Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04

Tyrimų kryptis (-ys): (S007) Edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Vaiko adaptacija prie naujos aplinkos gali būti sudėtingas ir jautrus procesas, kuris gali paveikti psichinę ir fizinę gerovę. Siekiant sėkmingos adaptacijos naujoje aplinkoje, būtina identifikuoti problemas, su kuriomis vaikas gali susidurti adaptacijos laikotarpiu, remti vaiką ir jį skatinti veikti. Kokius sunkumus patiria ankstyvojo amžiaus vaikų adaptacijos laikotarpiu ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Tikslas - atskleisti pedagogų ir tėvų požiūrį į ankstyvojo amžiaus vaikų adaptacijos sunkumus ikimokyklinio ugdymo įstaigoje

Reikšminiai žodžiai: adaptacija, ankstyvasis amžius, bendradarbiavimas, ugdymas, ikimokyklinio ugdymo įstaiga

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, kokybinio (interviu) tyrimo duomenų analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Vaikų adaptacijos problemos gali turėti įtakos jų emociniam, socialiniam ir akademiniam vystymuisi. Vaikai gali jaustis nesugebantys prisitaikyti prie naujos aplinkos, tarpusavio santykių, sunkumų bendraujant su bendraamžiais ar kurti socialinius ryšius. Tėvai ir pedagogai atlieka svarbų vaidmenį padedant vaikams įveikti adaptacijos sunkumus. Tiek tėvai, tiek pedagogai suvokia adaptacijos procesą kaip sudėtingą ir reikalaujantį nuolatinio darbo bei kantrybės. Tėvų ir pedagogų bendradarbiavimas turi teigiamą įtaką vaiko prisitaikymui ir emocinei gerovei. Bendras dialogas, informacijos mainai, reguliarūs susitikimai tarp tėvų ir pedagogų gali padėti sukurti bendrą strategiją ir sprendimų būdus adaptacijos problemoms spręsti.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Vienas svarbiausių pedagogų pabrėžiamų veiksnių sėkmingai adaptacijai yra bendradarbiavimas tarp tėvų ir pedagogų. Pedagogai pripažįsta, kad glaudus ryšys, pasitikėjimas ir sąveika su tėvais yra labai svarbūs procese, padedant vaikams prisitaikyti prie naujos aplinkos. Bendradarbiavimas taip pat gali apimti diskusijas apie tinkamas strategijas ir priemones, kurios galėtų padėti vaikui prisitaikyti ir įveikti sunkumus. Taip pat svarbu pabrėžti, kad tiek tėvai, tiek pedagogai siekia užtikrinti vaiko emocinę ir psichologinę gerovę adaptacijos metu. Jie yra pasirengę bendrauti, pasitikėti ir bendradarbiauti siekdami pašalinti kylančias problemas ir užtikrinti, kad vaikas jaustųsi saugus, mylimas ir priimtas.

IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO MOKYTOJŲ PATIRTIS, ĮGYTA DIRBANT KULTŪRIŠKAI MIŠRIOJE GRUPĖJE

Vilma Liaudanskė¹

1 Šv. Ignaco Lojolos kolegija, Kauno lopšelis-darželis „Žiedelis“

V. Pavardė: Vilma Liaudanskė

E. puslapis: <https://www.ilk.lt/>

E. paštas: vilma.liaudanske1@gmail.com

Institucija: Šv. Ignaco Lojolos kolegija

Adresas: Vilniaus g. 29, Kaunas

Telefono nr.: +370 629 36560

Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Bendruomenės, veikiamos įvairių geopolitinių veiksnių, visame pasaulyje tampa vis įvairesnės, todėl svarbu, kad mokyklos sukurtų aplinką, kurioje vertinama įvairi vaikų, šeimų ir darbuotojų kilmė, požiūriai ir įsitikinimai. Mokyklos aplinkos, apimančios įvairovę ir įtrauktį, puoselėjimas yra nuolatinė praktika, kuri reikalauja atidžiai apsvarstyti visus švietimo aplinkos aspektus – nuo mokyklos politikos iki mokymo programos ir visko, kas yra tarp jų. Siekiant JT tvaraus vystymosi tikslų švietimo srityje, taip pat būtina sukurti įtraukią erdvę, kurioje visi vaikai galėtų išnaudoti visas savo galimybes (J. Mc Farren Aviles, 2021). Šiame kontekste ikimokyklinis ugdymas kultūriškai mišrioje grupėje yra labai aktualus klojant pamatus mažųjų ugdytinių asmenybės pilnavertei plėtrai. 2023 m. sausio mėnesį UNICEF skelbė, kad karas Ukrainoje sutrikdė daugiau kaip 5 milijonų vaikų ugdymą.

Pranešimo tikslas – pristatyti ikimokyklinio ugdymo mokytojų įgytą unikalią patirtį dirbant kultūriškai mišrioje grupėje, t. y. grupėse, kuriose ugdomi mūsų šalies vaikai ir vaikai, atvykę su šeimomis, besitraukiančiomis nuo karo Ukrainoje. Siekiant aukščiau nurodyto tikslo, buvo atliktas empirinis tyrimas X Vidurio Lietuvos lopšelyje-darželyje 2023 m. gegužės mėn. Tyrime dalyvavo 6 respondentai: 1 ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriaus pavaduotoja ugdymui; 3 ikimokyklinio ugdymo mokytojos; 2 priešmokyklinio ugdymo mokytojos.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis ugdymas, įtrauktis, karo pabėgėlis, mokytojas, priešmokyklinis ugdymas

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros ir dokumentų turinio analizė; pusiau struktūruotas interviu; turinio (content) analizė.

Rezultatai ir išvados. Atliktas empirinis tyrimas atskleidė, kad ikimokyklinio ugdymo mokytojai ukrainiečių pabėgėlių vaikus sutiko išgyvendami įvairias emocijas: nuo empatijos, užuojautos, noro padėti iki susirūpinimo, kaip teks įveikti kultūrinius ir kalbinius skirtumus edukaciniame procese. Kaip pagrindinius sunkumus ar iššūkius dirbant kultūriškai mišrioje grupėje tyrime dalyvavusios respondentės įvardijo patirties trūkumą, metodinės literatūros stoką bei iššūkį edukacinį procesą organizuoti dviem kalbomis. Tyrime dalyvavusioms mokytojoms darbas kultūriškai mišrioje grupėje davė daug naudingos.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Šis tyrimas galėtų būti įdomus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų vadovams ir mokytojams, savivaldybių administracijų specialistams, politikams ir mokslininkams, nes jame atskleidžiama unikali mokytojų patirtis, įgyta dirbant kultūriškai mišrioje grupėje, t. y. grupėje, kurioje yra ugdomi Lietuvos Respublikos gyventojų ir karo Ukrainoje pabėgėlių vaikai.

INFORMACINIŲ IR KOMUNIKACINIŲ TECHNOLOGIJŲ TAIKYMO GALIMYBĖS UGDANT IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ KŪRYBIŠKUMĄ

Monika Eidukevičiūtė¹

1 Kauno sanatorinis l/ darželis „Pušynėlis“

Algimantas Bagdonas²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: A. Bagdonas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>
E. paštas: algimantas.bagdonas@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės 22, Kaunas
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo programa numato įvairiapusių vaikų ugdymą, atsižvelgiant į jų amžių ir individualias savybes bei ikimokykliniam laikotarpiui būdingus veiklos tipus. Ikimokyklinis amžius yra nepaprastai unikalus ir lemiamas tolimesniam vaiko raidos laikotarpiui, kai per trumpą laiką išsiugdomi būtini kiekvienam asmeniui gebėjimai ir kompetencijos, nes šiame amžiuje vaikai yra imlūs naujovėms, greitai suvokia naujų metodikų naudą, pripranta prie kitokių edukacinių aplinkų bei ugdymo priemonių. Šiame laikotarpyje svarbus ugdymo įstaigos ir šeimos bendradarbiavimas šiame procese bei ugdymo tęstinumas namuose ir darželyje, įvedant į ugdomąjį procesą informacines ir komunikacines technologijas, jas tikslingai panaudojant bei siekiant efektyviausio vaikų kompetencijų vystymo. Tyrimo problema: pedagogai ir šeimos turi nepakankamai žinių apie informacinių ir komunikacinių technologijų taikymo galimybes ugdant vaikų kūrybiškumą ikimokykliniame amžiuje. Tyrimo tikslas: atskleisti informacinių ir komunikacinių technologijų taikymo galimybes ugdant vaikų kūrybiškumą ikimokykliniame amžiuje.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis amžius, informacinės ir komunikacinės technologijos, kūrybiškumas, pedagogai

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, apklausa raštu, apklausa žodžiu, gautų duomenų kiekybinė ir kokybinė analizė.

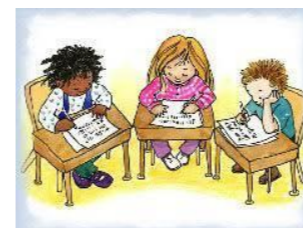
Rezultatai ir išvados. Įtraukus IKT priemones į ugdymo(si) procesą vaikai ilgiau įsimena informaciją, vizualiai įsivaizduoja objektus ar daiktus. IKT priemonės galima naudoti kaip daugiafunkcines priemones, įtraukti į procesą nagrinėjant bet kurią temą. Šiuolaikiniai vaikai nuo ankstyvojo amžiaus įpranta naudotis informacinėmis technologijomis, todėl ugdytojams svarbu panaudoti šių technologijų privalumus ugdant kūrybiškumą. Tyrimo rezultatai parodė, kad informacinės ir komunikacinės technologijos dažniausiai daro teigiamą poveikį vaikų ugdymuisi. Apklaustieji mano, kad, taikant informacines ir komunikacines technologijas, ugdant vaikų gebėjimus bei kompetencijas (kūrybiškumo, socialinę, bendradarbiavimo), svarbus tiek pedagogų, tiek tėvų įsitraukimas į veiklas, bet būtina ir priežiūra naudojantis bei atrenkant naudingą informaciją bei priemones.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Informacinių ir komunikacinių technologijų taikymo galimybės ikimokykliniame amžiuje nėra pakankamai nagrinėtos, ypač ugdant vaikų kūrybiškumą. Tyrimo praktinį reikšmingumą sudaro tai, kad tai išsamus konkrečios ugdymo įstaigos situacijos tyrimas. Su tyrimo rezultatais supažindinta ugdymo organizacijos bendruomenė, rezultatai aptarti bendruose susitikimuose, siekiant situacijos bei ugdymo kokybės gerinimo. Tyrimo rezultatais galima remtis, tobulinant tiek įstaigos, tiek pedagogų, tiek šeimų veiklas, siekiant efektyvesnio bendradarbiavimo, kuriant palankias ugdymosi aplinkas.

ANGLŲ KALBOS IR INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ INTEGRACIJA UGDYMO PROCESE

Laimonas Adomavičius¹, **Dalia Ramonienė**¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: L. Adomavičius, D. Ramonienė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: aimonas.adomavicius@go.kauko.lt
dalia.ramoniene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas
Telefono nr.: +370 37 35 23 24
Tyrimų kryptis (-ys): T 000 / H 000

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Sprendžiant tyrimo problemą buvo iškeltas uždavinys, kaip paskatinti studentus suderinti teorines ir praktines žinias bei jas racionaliai išnaudoti. Pagrindinis informacinių technologijų ir anglų kalbos integruotos užduoties tikslas – sudaryti studentams sąlygas ugdyti informacinę kultūrą bei informacinių technologijų taikymo įgūdžius integruojant su anglų kalbos žiniomis. Užduotis leidžia atskleisti dėstytojų veiklos tobulinimo galimybes, skatinant studentus derinti keletą skirtingų modulių mokymosi medžiagą.

Reikšminiai žodžiai: anglų kalba, informacinės technologijos, integracija, gebėjimai, uždavinys, žinios

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė, stebėjimas, pokalbis, dienoraščio rašymas.

Rezultatai ir (arba) išvados. Pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimas padės spręsti išskylančias informacinių technologijų ir anglų kalbos integruotos užduoties atlikimo problemas. Skatins dėstytojus tobulinti savo veiklą, rezultatus nagrinėti studentų ugdymo diskusijų kontekste.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Originalumas – galimybė studentams integruoti techninius ir lingvistinius gebėjimus. Studentai gebės pritaikyti skirtingų modulių žinias jas integruoti atliekant praktines užduotis.

SAVANORIŠKOS VEIKLOS SAŠAJOS SU MINKŠTŪJŲ GEBĖJIMŲ UGDYMO GALIMYBĖMIS: LIETUVOS IR LATVIJOS PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ PROGRAMŲ STUDENTŲ ATVEJIS

Nijolė Meškeliėnė¹, Algimantas Bagdonas¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution
Svetlana Ušča²
2 Rezeknės technologijų akademija
Jana Grava³
3 Liepojos universitetas

V. Pavardė: N. Meškeliėnė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>
E. paštas: nijole.meskeliene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 22, Kaunas
Telefono nr.: 8 (37) 32 10 47
Tyrimų krypti-ys): S 007 edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Tyrimas remiamasi nuostata, kad įsitraukimas į savanorišką veiklą leidžia sužinoti savo vertybines nuostatas, suteikia galimybę spręsti problemas, pažinti ir priimti skirtingas kultūras, pažinti žmonių santykius, dirbti komandoje, ši veikla ugdo konfliktų sprendimo, kritinio mąstymo, vadovavimo įgūdžius, kurie leidžia pasirengti karjerai ir įgyti pasitikėjimo savimi. Tyrimas atliktas dviejose šalyse - Lietuvoje ir Latvijoje, apklausiant aukštųjų mokyklų studentus, pasirinkusius Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo studijas. Studentai, dalyvaudami savanoriškoje veikloje, turi galimybę suvokti savo asmeninį potencialą, įgyti „minkštųjų“ gebėjimų, strategiškai svarbių būsimam karjeros valdymui. Įsitraukimas į savanorišką veiklą suteikia galimybę ugdyti stiprinti „minkštuosius“ gebėjimus – leidžia sužinoti savo vertybines nuostatas, suteikia galimybę spręsti iškilusias problemas, pažinti ir priimti skirtingas kultūras, dirbti komandoje, ugdomi konfliktų sprendimo, kritinio mąstymo, vadovavimo įgūdžiai, kurie leidžia pasirengti karjerai ir įgyti pasitikėjimo savimi. Tyrimo rezultatai prisideda prie studijų programų kokybės gerinimo, nes aktualizuoja svarbiausius būsimųjų pedagogų gebėjimus, kuriuos galima įgyti praktinėje veikloje. Probleminis klausimas – kokios „minkštųjų“ gebėjimų ugdymo(si) galimybės per savanorišką veiklą? Tyrimo tikslas - atskleisti studentų „minkštųjų“ gebėjimų ugdymo(si) galimybes per savanorišką veiklą.

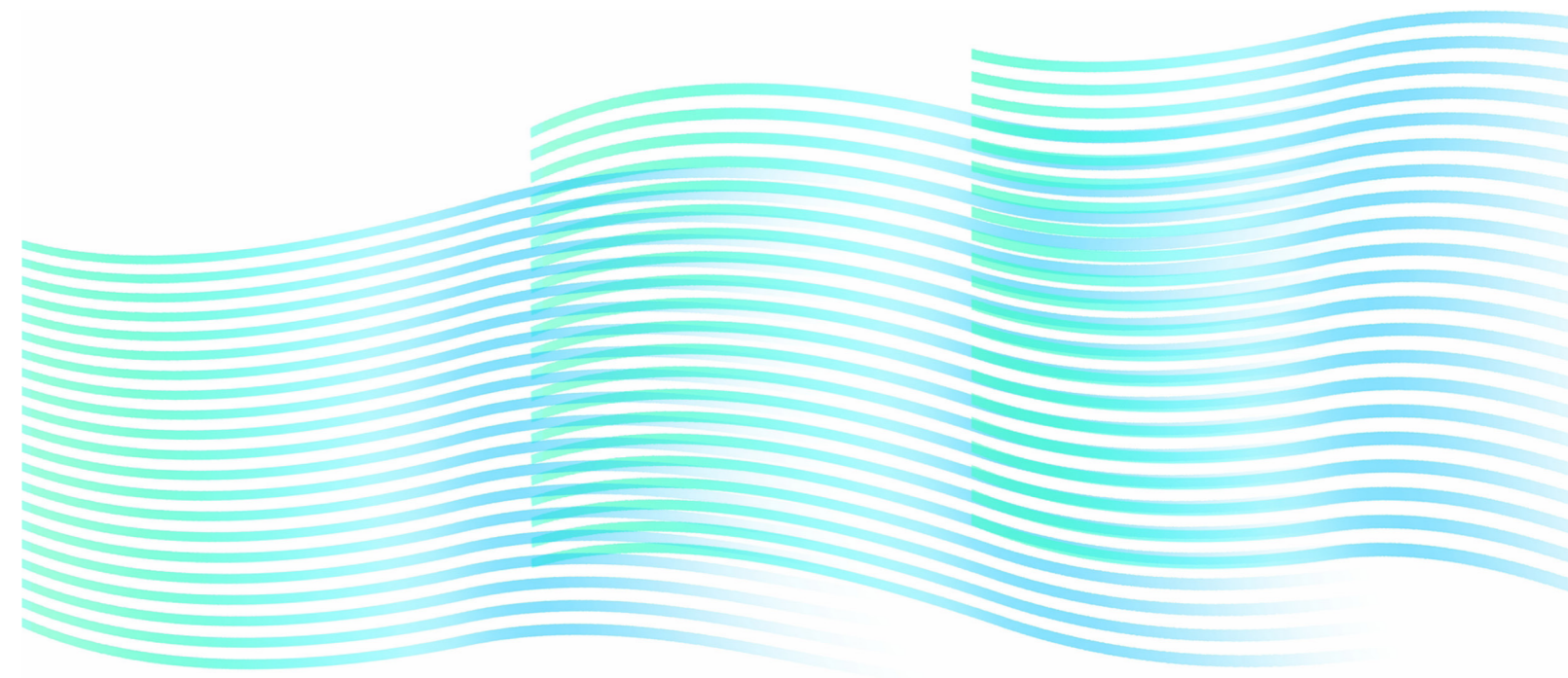
Reikšminiai žodžiai: kompetencijos, „minkštieji“ gebėjimai, savanorystė, pedagoginių studijų studentai

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, apklausa raštu, gautų duomenų kiekybinė analizė.

Rezultatai ir išvados. Tyrimo rezultatų analizė atskleidė: dauguma visų tyrime dalyvavusių aukštųjų mokyklų studentų savanoriškoje veikloje dalyvauja ne reguliariai, o pasitaikius galimybei, paskatinus kitiems asmenims. Pusė apklaustųjų nurodė, kad savanoriškoje veikloje nedalyvavo, bet ateityje mato tokios veiklos galimybę. Pedagoginėje veikloje ypač aktualius „minkštuosius“ gebėjimus būsimieji pedagogai vertina pozityviai,

pripažįsta jų reikšmingumą savo veikloje. Respondentai nurodė, kad savanoriškos veiklos metu įgijo svarbių gebėjimų, kurių prireiks būsimoje pedagoginėje praktikoje.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Tyrimas originalus tuo, kad atliktas dviejose šalyse, tiriama ir analizuojama pedagoginių studijų programų studentų nuomonė savanorystės bei jos metu įgyjamų minkštųjų gebėjimų aspektu. Tyrimo praktinį reikšmingumą sudaro tai, kad tai išsami konkrečių trijų aukštųjų mokyklų situacijos analizė (dviejų Latvijoje ir vienos Lietuvoje). Tyrimo išvados bei rekomendacijos galėtų būti naudingos ir kitų studijų programų atstovams, siekiantiems panagrinėti savanorystės reiškinį bei savanoriškos veiklos metu įgyjamas kompetencijas bei gebėjimus, naudingus būsimoje profesinėje veikloje.

X ILGOSIOS GIMNAZIJOS 6-ŪJŲ KLASIŲ MOKINIAI APIE IŠPRUSUSIOS ASMENYBĖS SAVYBES

Ramunė Masaitytė¹, Nijolė Bankauskienė¹

¹ Kauno kolegija Higher Education Institution, nepriklausoma tyrėja

Kristina Karosevičienė²

² Kauno Kolpingo kolegija

V. Pavardė: R. Masaitytė
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: ramune.masaityte@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis (-ys): S007 Edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Pranešime analizuojama edukologinių tyrimų „išprusimas“, „išprususios asmenybės savybių: tematika, kurią Lietuvoje pirmasis savo darbe „Švietimo integracijos pagrindai“ (1943) atskleidė profesorius J. Laužikas. Vėliau apie prusinimą kalbėjo edukologai L. Jovaiša (1993) ir M. Lukšienė (2014). Šią temą taip pat įvairiais aspektais analizavo N. Bankauskienė (1999; 2001; 2007; 2023), I. Skersienė (2001), A. Blinstrubas (2002), A. Koverienė (2005), N. Čiučiulkienė (2007), L. Šiaučiukėnienė (2007), R. Masaitytė (2023) ir kt. Pranešime keliami problema: ar galima teigti, kad X ilgosios gimnazijos 6-ųjų klasių mokiniai geba identifikuoti ir nurodyti savo jau turimas išprususios asmenybės savybes. Pranešimo tikslas: Ištirti kokias išprususios asmenybės savybes turi X ilgosios gimnazijos 6-ųjų klasių mokiniai. Uždaviniai: 1. Atskleisti terminų „prusinimas“ ir „išprususios asmenybės savybės“ turinio esmę. 2. Apibendrinti X ilgosios gimnazijos 6-ųjų klasių mokinių apklausos raštu rezultatus.

Reikšminiai žodžiai: asmenybės bruožai, išprusimas, identifikuoti, 6-ųjų klasių mokiniai

Tyrimo metodai. Tyrimo metodologijai pasirinkti J. Laužiko teiginiai apie išprususią asmenybę. Jo devynių teiginių pagrindu parengtas dvidešimt išprususios asmenybės savybių sąrašas. Respondentai raštu turėjo nurodyti jau turimus išprususios asmenybės bruožus. Respondentų atsakymai buvo grupuoti eiliškumo tvarka pagal svarbą. Tyrime dalyvavo trijų 6-ųjų klasių mokiniai (63 resp.). Apklausą raštu vyko 2023 metų kovo mėnesį.

Rezultatai ir (arba) išvados. Nustatyta, kad visi tyrime dalyvavę respondentai geba identifikuoti savo turimas išprususios asmenybės savybes. Daugiausiai respondentų (49 resp.) nurodė, kad jie „gerbia savo tėvus, senelius, artimuosius ir kt, vyresnius asmenis“; 44 respondentai pažymėjo, kad „moka naudotis savo patirtimi“; 43 respondentai akcentavo, kad jie „stengiasi mokytis savarankiškai, niekieno nepadedami“ ir „ugdymo procese naudojami savo proto galiomis“; 42 respondentai atskleidė, kad „moka kultūringai elgtis namie, mokykloje ir kt. erdvėse“, o taip pat moka „kultūringai diskutuoti, geba išklausti kitų nuomonę“. Penktoje pozicijoje pagal svarbą respondentai pasirinko teiginį „esu atjautus/atjauti, stengiuosi padėti kitiems“. 40 respondentų pažymėjo, kad ji ir dabar „gebu susivokti įvairiose situacijose“. Mažiausiai pasirinkimų iš dvidešimties teiginių sulaukė šios formuluotės: „gebu pasinaudoti kitų patirtimi“ (25 resp.); „puoselėju šeimos ir giminės tradicijas“ ir „domiuosi

Lietuvos ir pasaulio kultūros, sporto įvykiais“ (po 26 resp.); „turiu IT įgūdžių“ (27 resp.); „Skaitau knygas, man tai vertybė“ (29 resp.); „stengiuosi plėtoti akiratį“ ir „turiu valios mokytis ir dirbti“ (po 32 resp.). Paklausus kokias išprususios asmenybės savybes norėtų plėtoti, respondentai labiausiai akcentavo: „daugiau skaityti knygų“; „įgyti IT įgūdžių“; „tobulinti savo kūrybiškumą ir įgimus gabumus“; „labiau stengtis plėsti savo akiratį“.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Išprususios asmenybės tyrimai pirmą kartą buvo atlikti pasirinkus 6-ųjų klasių mokinius, nes anksčiau ši tematika buvo tyrinėjama su vyresniųjų klasių mokiniais, kolegijų ir aukštųjų mokyklų studentais, profesinių mokyklų moksleiviais. Rezultatų praktinis reikšmingumas būtų svarbus dalykų mokytojams, klasių vadovams, socialiniams pedagogams įvairiose ugdymo įstaigose, o ypač formuojant ugdytinių pilietiškumo pagrindus, asmenybės išprusimą, kultūringumą, gyvenimo įgūdžių formavime.

THE IMPORTANCE OF MENTORING IN THE SOCIAL WORK STUDENT'S INTERNSHIP

Ilona Venckienė¹, Aušra Kavaliauskienė¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: Ilona Venckienė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: ilona.venckiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės 22, Kaunas
Telefono nr.: +370 608 73108
Tyrimų kryptis (-ys): S007 Edukologija

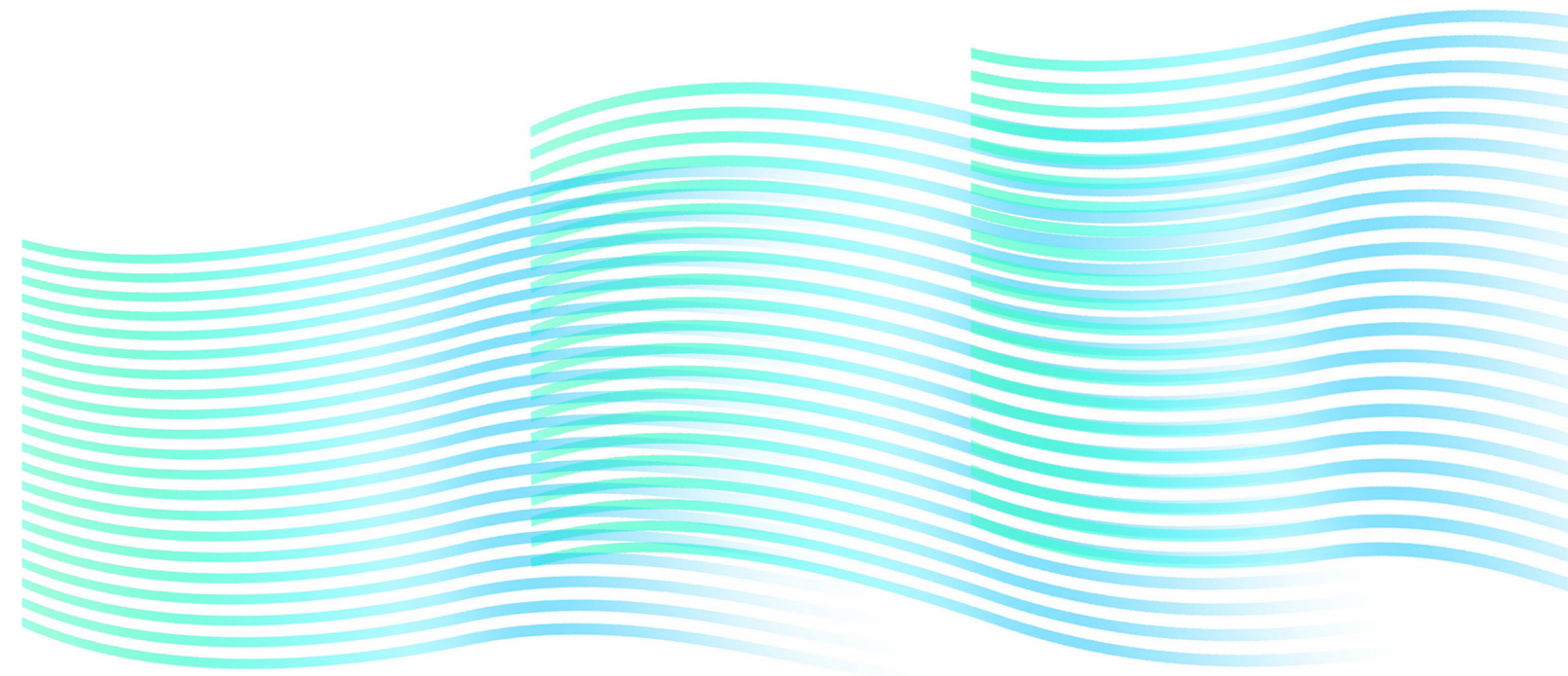
Research topic, problem, goal. The social worker is a person who enables the client's /recipient's of social services and their environment to achieve the desired changes. The experience in the internship gives the student the ability to analyze the current situation and find the most appropriate solutions that is meeting the interests of clients. The internship is a dynamic process that occurs in a variety of sociocultural contexts. Mentoring of social work students has an influence on the quality of the internship and helps to achieve the study goals. The goal of the research - to reveal the importance of mentoring in the social work student's internship.

Important words: Internship, mentor, mentoring, social work

Research methods. The method of qualitative research (grounded theory). was chosen. Research stages: 1. the analysis of written reflections of student's internship mentors (32 reflections). 2. the analysis of focus group interviews of student's internship mentors (2 focus groups).

Results and conclusions. The analysis of the qualitative research data revealed that mentoring is a process that starts with becoming a mentor (situation, experience, motivation, knowledge). The results show that both the mentor and the student are developing during the mentoring process. Social work is a profession in which personal growth is very necessary, as this profession is constantly evolving. In this context, personal growth is also professional development, in other words personal growth also means the possibility of professional growth. The usual motives of becoming mentors are seeking of challenges; wish to learn, altruism, the earlier experience, the growth of personality, growth of professional competencies. The stages of organizing a student's internship starts with planning the mentor's working time, discussing internship expectations with the student. In this way, the boundaries of the relationship are determined and the future activities of the student are structured. In the third stage, the student is introduced to the institution and its clients, then the student is involved in „simpler“ activities, then there is a transition from „simpler to more complex activities“. The mentor, having gained more trust in the student, gives him more responsibility. In the fifth stage, open communication, collaboration and reflection on practical experiences and providing constructive feedback to the student are very important. The last stage is the completion of the internship, during which mutual sharing of experiences and farewell rituals take place.

Originality and practical relevance. The mentor's role in the student's internship is multifaceted and constantly changing. It depends on personal experience, extrinsic and intrinsic motivation, circumstances of becoming a mentor and relationship with students.

INTENSIVE COURSE AS THE UNIQUE LEARNING ECOLOGY - MULTIDIMENSIONAL LEARNING EXPERIENCE

Povilas Beseckas¹, Ovidijus Grincevičius²

¹ Kauno kolegija Higher Education Institution

Kadri Maikov³

² Estonian University of Life Sciences

V. Pavardė: Povilas Beseckas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>
E. paštas: povilas.beseckas@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 22, Kaunas
Telefono nr.: +370 685 83873
Tyrimų kryptis (-ys): S007 Edukologija¹

Research topic, problem, goal. Living in global society creates a need to explore learning opportunities encompassing multicultural as well as multiprofessional components. This study aims to disclose how professional development and personal growth is influenced by learning experience during international multiprofessional short term courses. Such unique learning ecologies are not widely studied in Lithuania and scientific attention to the importance of personal growth in the relations to professional development should be increased. Learning courses like this are rather new phenomena but are extremely popular between students of higher education institutions so it's worthwhile to gain a deeper understanding of benefits and shortcomings.

Important words: Learning ecology, learning experience, multicultural, multiprofessional

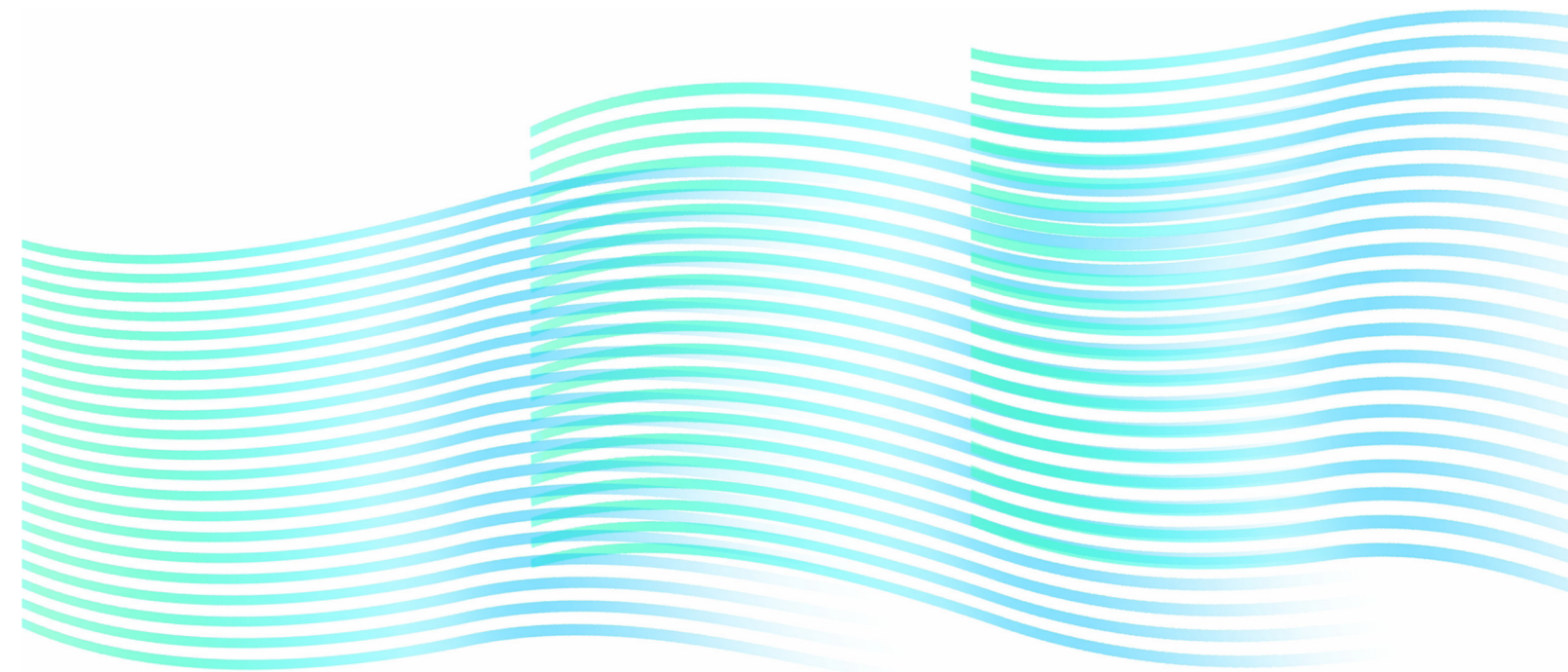
Research methods. Content analysis of reflective essays of the participants of the international project Green Care was the main method of the conducted research. Essays were prepared after the intensive international multidisciplinary courses. Participants were 42 students of 4 study fields from 4 countries. All the participants gave consent to use their essays for research purposes. Participants submitted their reflective essays using Google forms questionnaire with restricted access and no personal data was collected. Researchers acknowledge limitations of the study due to linguistic competence (English) of the participants, lack of skills of preparing high quality reflective essays due to different educational profiles, and a core sample of two specific short term courses.

Results and conclusions. The content analysis of reflective essays allows us to evaluate the impact of the multidimensional learning experience on personal and professional growth of the participants using four main categories. Learning experience within learning ecology is the activity which due to its' cognitive-emotional impact is recognized by the participants as being especially relevant (González-Ceballos et al (2021)). Category is divided into two main subcategories: Content related learning and Confirming previous knowledge/ beliefs. Emotional experiences are ubiquitous in nature and important and even critical in academic settings, as emotion modulates virtually every aspect of cognition (Tyng CM, Amin HU, Saad MNM and Malik AS (2017)). Thus the second category – **emotional response** (positive, negative and mixed feelings.). Negative and mixed emotional responses were mainly triggered by group interaction and different levels of contextual knowledge. Phillips (2008) asserts that professional development may take many forms, but whatever the delivery method the major

¹ <https://www.lmt.lt/mokslo-politika/mokslo-ir-meno-sriciu-ir-krypciu-klasifikacija/2321>

consideration should be how relevant the instruction is. Third category – **Impact on professional development**, was found containing two subcategories: development of area specific knowledge/ skills and increase of multiprofessional cooperation. Participants are seen as getting **learning experience**. Jain, Chaya & Apple, Daniel (2015) conclude that self-growth is a desire to become a better version of oneself. The fourth category - **Impact on personal growth** emerges with two subcategories: traits of personality and multicultural awareness. Participants of the study agree that they have experienced changes in their attitudes, beliefs and even managed to develop some new personality traits. Almost everyone agrees that it has increased their multicultural awareness. Multidimensional learning ecology (Barron, 2004) creates opportunities to gain new knowledge, to experience a lot of positive emotions and might boost professional development as well as growth of personality. However, it has drawbacks as well – some information might be repetitive, personal interaction not so smooth as expected and stressful.

Originality and practical relevance. Research creates evidence based background for the development of international multidisciplinary courses, stresses the benefits and highlights the limitations of such a learning experience.

AdLeS
innovations of theory & practice

ART
DESIGN
LANGUAGES
EDUCATION
SOCIAL WORK

**IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PRAKTIKOS BEI STUDIJŲ
AKTUALIJOS (II)**

CURRENT ISSUES IN PRE-SCHOOL AND PRE-PRIMARY EDUCATION PRACTICE AND STUDIES (II)

INNOVATIVE ACTIVITIES FOR ELDERLY IN SOCIAL WORK

Salomeja Karaseviciute¹ Virginija Kondrataviciene²
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

Name: Salomėja Karasevičiūtė, Virginija Kondratavičienė
Webpage: <https://www.kaunokolegija.lt>
E-mail: salomeja.karaseviciute@go.kauko.lt
Institution: Kauno kolegija Higher Education Institution/ Faculty of Arts and Education
Address: Pramonės pr.22, Kaunas, Lithuania
Phone.: +370 674 28915
Research field: Social Sciences/ Educology S007

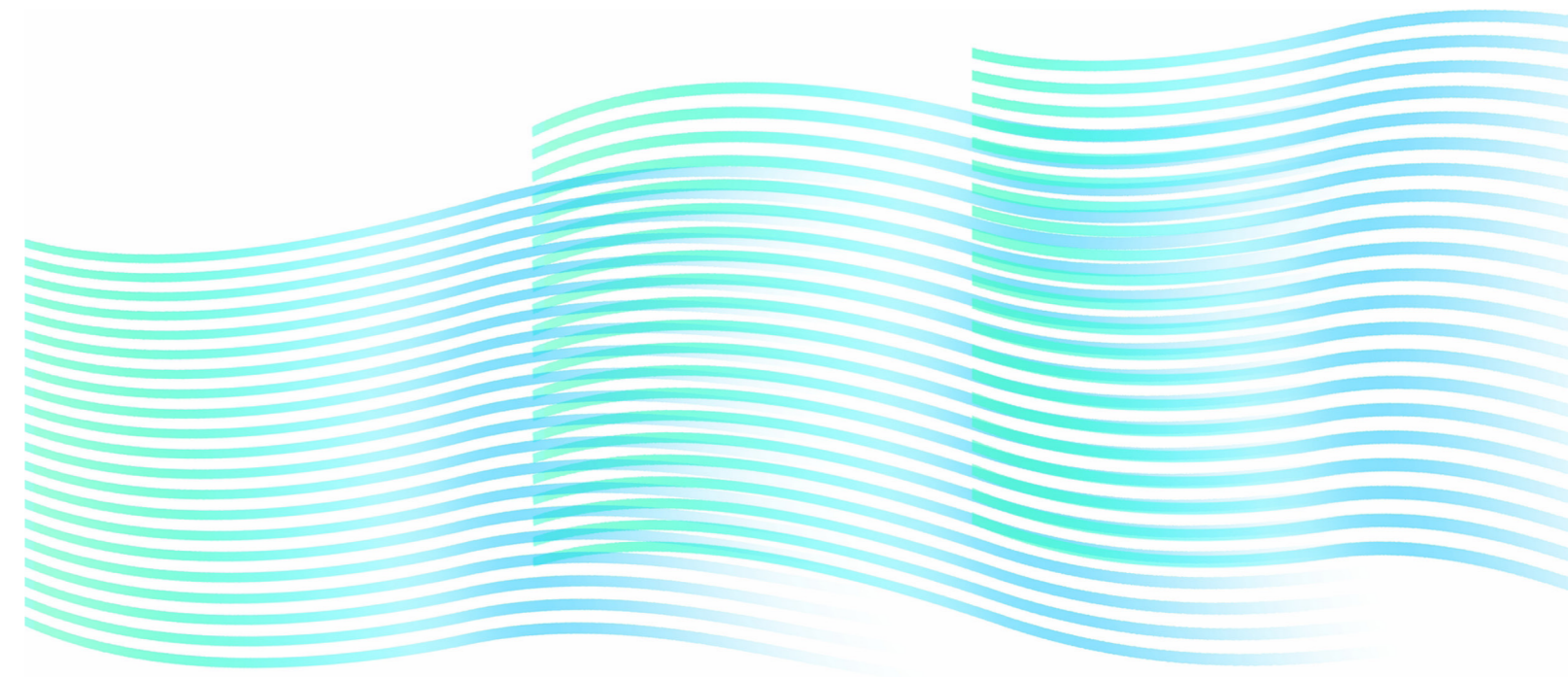
Research purpose (topic, problem, aim). Human beings love to be engaged and stimulated, and throughout their lives they participate in a variety of activities. As people reach their senior years, they still want to keep learning and enjoy enriching experiences just like they did in the past. However as they age, it becomes harder to keep up with the physical activities they once enjoyed, making it more important than ever to set aside the time to stay mentally and socially engaged. As persons get older it can often be difficult to do the activities he/she once enjoyed. Whether due to illness or immobility, this can impact a person's quality of life. Luckily there are many other alternative options to remain engaged in daily life. Whether you're someone affected by health issues or care for someone who is, the following presentation should provide ideas for individual and group activities for the elderly. The presentation will begin with an overview of memory care and sensory activities, rest related Spiritual care, artistic pursuits, activities by gender and fun activities for elderly. Innovative activities supported by social workers employed in older people's care institutions allow social involvement and individual support. Many researchers express an opinion that life quality enhances for older people who participate in creative activities and the longer older people stay active, occupied, the happier their old age is. Social workers need to make sure that these activities are inclusive and accessible, they focus on modifications and creative solutions when planning social events or recreational outings.

Keywords: Innovative Activities, Elderly, Challenges, Social Work

Research Methodology. Literature Review.

Results / Findings. Innovative activities allows older people to manage their emotional imbalance better and this positively affects their psychological status. Social workers believe in providing social activities for elderly with complex health needs that are safe, meaningful, and enjoyable. They strive to make sure that everyone feels included and able to fully participate in the activities they offer. With a creative approach, social workers are seeking that elderly will be able to find something fun and engaging for them.

Originality / Practical implications. The study will present real and useful innovative activities for elderly. Using those activities social workers can help for elderly to be active and feeling loved. When elderly are engaged in innovative activities, they stay healthier and enjoy the benefits of daily life.

IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PEDAGOGŲ TECHNOLOGIJŲ KOMPETENCIJOS RAIŠKA UGDYMO PROCESĖ

Agnė Gintaraitė

1 Kauno Aleksoto lopšelis-darželis

Doc. dr. Sigita Saulėnienė

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: A. Gintaraitė

E. puslapis: <https://www.aleksotodarzelis.lt/>

E. paštas: agnegintaraite@gmail.com

Institucija: Kauno Aleksoto lopšelis-darželis

Adresas: Antanavos g. 17, LT – 46274, Kaunas

Telefono nr.: +370 64606476

Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Tyrimo problema - bėgant metams IT sparčiai kinta, atsiranda naujų priemonių, įvairių programų, tad atsiranda poreikis išsiaiškinti, kaip šiomis dienomis pedagogams sekasi taikyti informacines technologijas praktiškai - vaikų ugdymo procese. Tyrimo tikslas - išsiaiškinti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų informacinių technologijų kompetencijos raišką ugdymo procese.

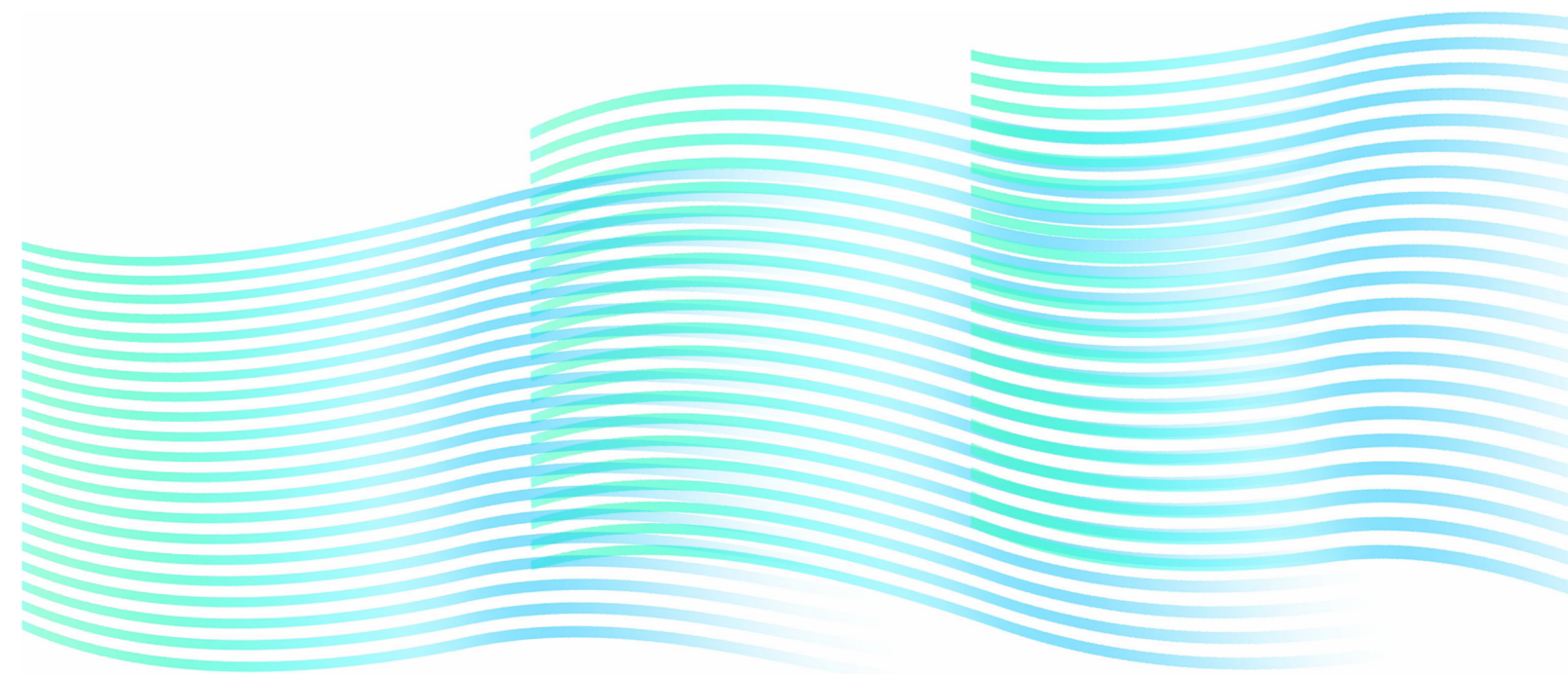
Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas, informacinių technologijų kompetencija, pedagogai, raiška

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė, apklausa (raštu), kiekybinė duomenų analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Bėgant laikui ir sparčiai vystantis naujoms technologijoms, keičiasi daugelio veiklos sričių, tarp jų ir švietimo, prioritetinės kryptys ir tikslai. Vis dažniau ugdymo įstaigose pradama taikyti skaitmenines technologijas, kas sąlygoja pedagogo kompetencijų kaitą. Skaitmeninė kompetencija susideda iš tokių sandų: skaitmeninio turinio, skaitmeninio komunikavimo, skaitmeninės saugos bei problemų sprendimo. Informacinių technologijų kompetenciją įgijęs asmuo geba informacines technologijas panaudoti bendravimui ir bendradarbiavimui, informacijos valdymui, mokymuisi, problemų sprendimui ir pan. Vieni iš ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų informacinių technologijų gebėjimų yra tokie: gebėjimas naudoti informacinių technologijų programėles vaikų meninei raiškai išreikšti ir tobulinti; gebėjimas suprasti įvairių skaitmeninių technologijų priemonių, tokių kaip fotoaparatas, kompiuteris, planšetė, interaktyvi lenta ir kt. veikimo principus, mokėjimas jomis naudotis ir t.t. Vienos iš informacinių technologijų naudojimo vaikų ugdymo procese galimybių: mokomųjų vaizdo medžiagų stebėjimas internete; bendravimas ir bendradarbiavimas nuotoliniu būdu; trumpų pranešimų, iliustracijų kūrimas ir kt.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Informacinių technologijų sritis sparčiai vystosi ir kinta, tad reikia nuolatinio prisitaikymo, teigia V. Targamadžė (2014). E. Rodzevičiūtės (2006) teigimu, pasaulyje vyraujantys pasikeitimai keičia ir švietimo sistemos situaciją. Anot V. Kavaliauskienės (2005), šiandieninėje visuomenėje svarbiausia tampa pedagogo turimos kompetencijos, jo gebėjimai bei tam tikrų sričių išmanymas. M. Guney (2021) teigia, kad IT naudojimą vaikų ugdymo procese nulemia pedagogo skaitmeninis raštingumas ir jo gebėjimas veiklas, kuriose naudojamos informacinių technologijų priemonės, tinkamai pritaikyti pagal vaikų

raidą. Z. G. Shatri (2020) teigimu, šiais laikais informacinės technologijos ugdymo procese tapo būtinybe, kadangi atsirado didelis poreikis atnaujinti turimas žinias ir įgyti naujų įgūdžių. Toliau teigiama, kad informacinės technologijos gali būti puikiu pagalbininku ugdymo procese. Pasak M. Guney (2021), informacinės technologijos gali būti naudojamos įvairiose ikimokyklinio ugdymo įstaigose vykstančiose veiklose: kaip pagalbinė priemonė muzikos užsiėmimuose, žaidžiant žaidimus, atliekant menines užduotis, mokantis skaičiuoti ir panašiai.

Živilė Jonikienė¹

1 Kėdainių lopšelis-darželis „Varpelis“

dr. Lina Majauskienė²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: dr. L. Majauskienė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>
E. paštas: lina.majauskiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
Telefona nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Dėl pasikeitusių šiuolaikinio vaiko kasdienio gyvenimo sąlygų ir įpročių, didžiulės technologijų įtakos jo ir gamtos sąsajos nuolat silpsta. Tai ne tik neigiamai veikia psichinę, emocinę, fizinę vaiko būklę, bet ir pastebimas jo abejingumas gamtai, jį supančiai aplinkai. Įvairūs tyrimai rodo, kad vaikai, galintys žaisti natūralioje aplinkoje, yra sveikesni ir užaugę gerbia, tausoja aplinką. Taigi, vaikų gamtinės aplinkos pažinimo ugdymas laikytinas aktualia problema. Jai spręsti gali būti pasitelkiamas patyriminis ugdymas, kurio metu suteikiama prieiga prie įvairių natūralių medžiagų, ugdytiniai patiria įvairių įspūdžių, pojūčių, įgyja naujos patirties, mokosi apmąstyti, argumentuoti savo pastebėjimus, praplečiamas vaikų suvokimas apie gamtos objektus bei reiškinius. Tyrimo probleminis klausimas: kokia ikimokyklinio ugdymo pedagogų patirtis išryškėja taikant patyrimines veiklas vaikų gamtinės aplinkos pažinimui ugdyti? Tikslas – atskleisti ikimokyklinio ugdymo pedagogų patirtį taikant patyrimines veiklas gamtinės aplinkos pažinimui ugdyti.

Reikšminiai žodžiai: gamtinės aplinkos pažinimas, ikimokyklinio ugdymo pedagogai, patyriminės veiklos

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, apklausa žodžiu, kokybinė turinio analizė.

Rezultatai ir išvados. Mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad ikimokykliniame ugdyme taikytinos labai įvairios patyriminės veiklos: žaidimai, stebėjimas, eksperimentai, tyrinėjimai, diskusijos, kūrybinės užduotys ir kt. Empirinio tyrimo rezultatai: patyriminės veiklos užima didelę ir svarbią vietą ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdyme, šios veiklos vaikams įdomios, formuoja smalsumą, meilę gamtai, padeda vaikui praplėsti turimą patirtį, žinias, skatina vaikus mokytis iš savo bei draugų patirties, jautimų, pamąstymų. Patyriminis ugdymas pedagogų laikomas pranašesniu už tradicinį. Organizuodami veiklas pedagogai naudoja įvairias aplinkas, keliauja už įstaigos ribų, sukuria įvairias erdves, kuriose vaikai gali savarankiškai veikti, dažnai naudoja gamtoje randamas medžiagas. Patyriminių veiklų metu pedagogai veikia kaip pagalbininkai, skatinantys vaikus veikti, o jų taikomų patyriminių veiklų įvairovė yra didelė, įskaitant ir inovatyvią STEAM metodiką.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Empirinio tyrimo metu atskleista ikimokyklinio ugdymo pedagogų patirtis taikant patyrimines veiklas gamtinės aplinkos pažinimui ugdyti patvirtina patyriminių ugdymo metodų taikymo ikimokyklinio ugdymo įstaigose svarbą. Tyrimo rezultatai leidžia formuluoti prielaidą, kad gamtinės aplinkos pažinimo tikslai ikimokyklinio ugdymo įstaigoje gali būti įgyvendinti taikant vien tik patyriminių veiklų metodą. Atskleista pedagogų patirtis pagrindžia šio metodo efektyvumą ugdant vaikų gamtos pažinimą.

Ernesta Adomaitienė¹

1 Kauno lopšelis-darželis „Žvangutis“

Jolanta Stūronaitė²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: E. Adomaitienė
E. paštas: adomaitieneernesta@gmail.com
Institucija: Kaunokolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefona nr.: +370 60517362
Tyrimų kryptis: Socialiniai mokslai S007 Pedagogika M01

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Gebėjimą suvokti ir tinkamai išreikšti savo emocijas svarbu pradėti ugdyti jau ikimokykliniame amžiuje. Meninės veiklos glaudžiai siejasi su emocijomis, įvairūs raiškos būdai stimuliuoja pojūčius, suteikia įvairių potyrių. Tyrimo problema. Kaip ugdyti 4-5 metų amžiaus vaikų emocijų suvokimą ir raišką meninėje veikloje? Tyrimo tikslas. Atskleisti 4-5 metų amžiaus vaikų emocijų suvokimo ir raiškos ugdymo(si) galimybes meninėje veikloje.

Reikšminiai žodžiai: emocijos, emocijų suvokimas, emocijų raiška, ikimokyklinis amžius, meninė veikla, ugdymas(is)

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė, apklausa žodžiu, kokybinė tyrimo duomenų analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Meninės veiklos atlieka svarbų vaidmenį 4-5 metų amžiaus vaikų emocinės raiškos vystymesi. Įsitraukę į kūrybines užduotis vaikai gali pajusti platų emocijų spektrą. Emocijų išreiškimas per meną (vaizduote paremti žaidimai, šokis, piešimas) skatina vaikus būti jautresniais, emociingesniais ir empatiškesniais. Emocijų išraiška ir jų išlaisvinimas meninių veiklų pagalba gerina vaikų savijautą, skatina atkreipti dėmesį ir suprasti kitų emocijas. Informantai renkasi skirtingus veiklos organizavimo būdus, tačiau efektyviausiu nurodo - meninę veiklą grupelėse, kuri skatina vaikus bendrauti, dalintis įspūdžiais, patirti įvairių emocijų, jas reikšti, valdyti. Pedagogai sutaria, kad privalu gebėti pritaikyti veiklą pagal vaikų poreikius ir esamą situaciją, modifikuoti veiklą ir skatinti vaikus bendrauti pasitelkiant meninės raiškos priemones. Nustatyta, kad dažniausiai pasirenkamos meninės veiklos - muzika, dailė ir šokis, rečiausiai – vaidyba.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Emocijos – svarbus asmeninio tobulėjimo elementas, nes jos modeliuoja pažinimo būdą, elgesį ir reakciją į pasaulį. Nuo gimimo iki penkerių metų formuojasi vaiko asmenybės pamatai, charakterio bruožai, gyvenamosios modelis. Šis metas tinkamiausias ugdyti su jausmų sritimi susijusias vaiko raidos sritis: gebėjimą suvokti ir apibūdinti savo jausmus, emocijų valdymą, gebėjimą suprasti kitų žmonių jausmines būsenas. Emocijos ir meninė veikla turi glaudų ryšį. Vaikai, kurie užsiima meninėmis veiklomis, išmoka įsiklausyti į savo jausmus. Stebėdami, diskutuodami ir kurdami, vaikai tyrinėja ne tik pojūčiais patirdami įvairias menines raiškas, bet ir kaupia savo emocijų žodyną, sužino apie emocijų įvairovę, jų raišką. Mokslinėje literatūroje dažnai sutinkamas meninės veiklos – dailės, kaip tinkamiausios priemonės emocijų raiškai, aptarimas. Tačiau meno šakų, raiškos priemonių yra kur kas daugiau. Pranešime aptariamas pagrindinių meno šakų poveikis ikimokyklinio amžiaus vaikų emocijų suvokimui ir raiškai. Pristatomas atliktas empirinis tyrimas ir jo pagrindu parengtas ugdomasis projektas gali būti įdomūs ir naudingi ikimokyklinio ugdymo pedagogams, siekiantiems tobulinti ugdymo praktiką.

VAIKŲ, TURINČIŲ AUTIZMO SPEKTRO SUTRIKIMĄ, UGDYMO(SI) GALIMYBĖS BENDROSIOS PASKIRTIES IKIMOKYKLINĖSE GRUPĖSE

Erika Matijošaitytė¹

1 Kauno lopšelis-darželis „Aviliukas“

Vaida Valalytė²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: Vaida Valalytė

E. puslapis: www.kaunokolegija.lt

E. paštas: vaida.valalyte@go.kauko.lt

Institucija: Kauno kolegija

Adresas: Pramonės pr. 20, LT-50468, Kaunas

Telefono nr.: +370 645 67080

Tyrimų kryptis (-ys): Socialiniai mokslai S 007, Pedagogika M01

Tyrimo tikslas. Atskleisti vaikų, turinčių autizmo spektro sutrikimą, ugdymo(si) galimybes ikimokyklinio ugdymo įstaigoje.

Reikšminiai žodžiai: autizmo spektro sutrikimas, ikimokyklinio ugdymo įstaiga, ugdomosios aplinkos pritaikymas, specialieji ugdymosi poreikiai

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros šaltinių analizė, anketinė apklausa raštu, statistinė duomenų analizė.

Rezultatai ir išvados. Pedagogai darbo praktikoje naudoja įvairius metodus, skirtus vaikų, turinčių ASS ugdymui. Mažiau nei dešimtadalis tyrime dalyvavusių pedagogų nurodė, jog dirba bendrosios paskirties ikimokyklinėse grupėse, kuriose gausu ugdymo(si) priemonių, skirtų vaikams, turintiems autizmo spektro sutrikimą (toliau – ASS), o aplinka – struktūruota, paženklinta simboliais ir pritaikyta individualiems vaikų poreikiams tenkinti. Visgi didžioji dalis respondentų patvirtino, jog ugdo vaikus, turinčius ASS, tam nepritaikytose ar tik iš dalies pritaikytose bendrosios paskirties ikimokyklinėse grupėse. Pedagogai akcentavo, jog trūksta pritaikytų ugdymo(si) priemonių. Nepakanka specialios metodinės literatūros arba turima literatūra yra pasenusi. Pedagogams sudėtinga atnaujinti žinias, taikyti naujausias rekomendacijas tokių vaikų ugdymui, stinga praktinės patirties ir žinių, kaip ugdyti vaikus, turinčius spektro sutrikimų, kaip tinkamai atliepti individualiuosius jų poreikius. Pastebėta, kad vaikų, turinčių ASS, ugdymo(si) galimybes bendrosios paskirties grupėse apsunkina ne tik fizinės aplinkos nepritaikymas jų poreikiams, bet ir alternatyvios komunikacijos (vaizdinės) priemonių stoka, pagalbos mokiniui specialistų trūkumas. Sunkumų ugdant vaikus, turinčius ASS, patiria ir pedagogai, įvardindami, jog pasitaiko vaikų agresyvaus, nenuspėjamo elgesio epizodų, sudėtinga užmegzti ryšį su verbalinės komunikacijos nenaudojančiais vaikais. Dirbant grupėje trūksta mokytojo padėjėjo, kuris padėtų ugdymo procese. Sunkumų kyla ir bendraujant su vaikų tėvais, kurie nėra linkę bendrauti ar bendradarbiauti, neigia vaiko sutrikimus, nesidomi ugdymosi procesu.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Tinkamai pritaikyta, struktūruota ugdomoji aplinka yra vienas svarbiausių aspektų siekiant vaikų, turinčių ASS, kiek įmanoma sklandesnio, individualizuoto ugdymo(si) proceso, kaip ir tinkamas pedagogų pasirengimas tokius vaikus suprasti, gebėti atliepti jų poreikius, ugdyti pagal individualius vaiko gebėjimus. Tyrimas atskleidė, kokioje aplinkoje pedagogai ugdo vaikus, turinčius ASS, su kokiais sunkumais susiduria organizuodami ugdymo procesą, kokių materialinių ar žmogiškųjų išteklių jiems trūksta. Tyrimo duomenimis galės pasinaudoti švietimo įstaigų vadovai, planuodami atnaujinti ar pritaikyti bendrosios paskirties grupių aplinką įvairių ugdymosi poreikių turintiems vaikams.

STEAM METODAS IKIMOKYKLINĖJE ĮSTAIGOJE SIEKIANT SĖKMINGOS ĮTRAUKTIES

Daiva Šiugždinienė¹, Vilma Juodienė¹

1 Garliavos l/d „Uosiukas“

V. Pavardė: D. Šiugždinienė, V. Juodienė

E. puslapis: <https://uosiukas.lt/>

E. paštas: rastine@uosiukas.lt

Institucija: Garliavos l/d „Uosiukas“

Adresas: Slėnio g. 47, Garliava, Kauno r.

Telefono nr.: +370 646 45011

Tyrimų kryptis (-ys): Socialiniai mokslai S007 Pedagogika M01

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Pasidalinti praktine patirtimi, siekiant sėkmingos įtraukties įvairių poreikių ir gebėjimų vaikams taikant STEAM metodą bei skatinant bendradarbiavimą su tėvais.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis ugdymas, įtraukusis ugdymas, STEAM metodas, bendradarbiavimas

Tyrimo metodai. Praktiniai būdai ir priemonės taikant STEAM metodą, siekiant bendradarbiavimo su ugdytinių tėvais gerinantys įtraukįjį ugdymą/si.

Rezultatai ir (arba) išvados. STEAM metodas leidžia įsitraukti į veiklas visiems grupėje esantiems vaikams ir veikti kiekvienam savo tempu ir pagal savo galimybes, gebėjimus. Šis metodas sėkmingai įtraukia į ugdymosi procesą skirtingų gebėjimų vaikus, jų šeimas. Žmogaus asmenybės raidą sąlygoja ne vien jo prigimtis, bet ir nuolatinis dviejų šaltinių – šeimos ir visuomenės – tradicijų, vertybių, lūkesčių sąlytis ir dialogas. Atiduodama vaikų ugdymui(si) į valstybines ar privačias įstaigas šeima nepraranda atsakomybės už šio ugdymo vyksmą ir jo rezultatus. Todėl siekiant kokybiško ugdymo/si itin svarbus šeimos ir ugdymo įstaigos glaudus bendradarbiavimas.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. STEAM metodas tinkamas įvairių specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų asmeninės iniciatyvos, smalsumo skatinimui, įtraukiant juos į eksperimentines, pažintines ir praktines veiklas. Tai inovatyvus ugdymas, kur visos ugdymosi sritys yra glaudžiai susijusios tarpusavyje. STEAM yra kompleksinis reiškiny, apimantis visų bendrųjų kompetencijų ugdymą. Pastaruoju metu ši ugdymo strategija labai populiarėja ir Lietuvos ikimokyklinėse ugdymo įstaigose, kadangi pastebėta, jog taikant ją, ugdymas tampa patrauklus, padidėja vaikų motyvacija, ugdomas vaikų kūrybiškumas, į veiklas įsitraukia ypatingų poreikių ir gebėjimų turintys ugdytiniai. Plėtojant STEAM metodą, galima sėkmingai įtraukti ir ugdytinių šeimas. Tai pagrindė mūsų inicijuoti, organizuoti ir sėkmingai įgyvendinti projektai, kurių tikslas buvo įtraukti šeimas į ugdymosi procesą, siekiant ugdymosi kokybės ir įtraukties bei tiesioginio tėvų vaidmens edukacinėse valandėlėse.

TĖVŲ POŽIŪRIO PLĖTIMAS Į LYTINĮ ŠVIETIMĄ IKIMOKYKLINIAME AMŽIUJE

Ieva Navickaitė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution; Žiežmarių mokykla – darželis „Vaikystės dvaras“

Edita Ivinkina²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: I. Navickaitė, E. Ivinkina

E. puslapis: www.kaunokolegija

E. paštas: ievanavickaite@gmail.com;

edita.ivinkina@go.kauko.lt

Institucija: Kauno kolegija

Adresas: Pramonės pr. 20, 50468 Kaunas

Telefono nr.: +370 66775066; +370 64906521

Tyrimų kryptys: S006 S007

Tyrimo tikslas. Atskleisti tėvų svarbą ikimokyklinio amžiaus vaikų lytiniame švietime.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis amžius, lytinis švietimas, tėvai

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė ir apklausa (raštu), siekiant nustatyti tėvų požiūrį į lytinį švietimą ikimokykliniame amžiuje.

Rezultatai ir (arba) išvados. Tėvų nuomonė ir bendradarbiavimas su pedagogais turi didelę reikšmę tinkamai ugdant vaikus, todėl svarbu, kad tėvams būtų suteikta ir pagrįsta lytinio švietimo svarba. Tėvų požiūris į lytinį švietimą ikimokykliniame amžiuje tyrimas atskleidė, kad kad didžiosios daugumos tėvų požiūris į lytinį švietimą ikimokykliniame amžiuje yra teigiamas, daugiau kaip pusė jų kalba lytiškumo temomis su savo ikimokyklinio amžiaus vaikais ir mano, kad tai tiek tėvų, tiek pedagogų pareiga. Dažniausiai, kalbėdami su savo ikimokyklinio amžiaus vaikais lytiškumo tema, tėvai bijo suteikti netinkamą informaciją ir nežino, nuo ko pradėti. Maždaug trečdalis respondentų mano, kad lytinis švietimas turi būti suteikiamas 5 – 6 metų vaikams, ir panašus jų kiekis mano, jog tokio amžiaus vaikai yra dar per jauni lytiniam švietimui. Labiausiai tėvai norėtų, jog vaikai gautų lytinį švietimą apie įvairias kūno dalis ir jų funkcijų pažinimą, kiekvieno asmens unikalumą, netinkamo prisilietimo atpažinimą, pagarbą savo ir kito asmeninei erdvei. Dauguma tėvų vaikystėje ar paauglystėje neturėjo tinkamo lytinio švietimo ir norėtų daugiau sužinoti apie lytinį švietimą ikimokykliniame amžiuje gaudami elektroninius laiškus su nuorodomis.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Šis darbas skatina atkreipti dėmesį į nepakankamą lytiškumo ugdymą ikimokykliniame amžiuje ir būtinybę daugiau skirti dėmesio tėvų švietimui. Remiantis tyrimo duomenimis ir literatūros rekomendacijomis, buvo parengtas ir ikimokyklinio ugdymo įstaigoje įgyvendintas lytinio švietimo projektas, skirtas tėvams.

5 – 6 METŲ AMŽIAUS VAIKŲ VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO GEBĖJIMŲ UGDYMAS(IS) IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOJE

Andželika Kozlovaitė¹

1 Kaišiadorių r. Žiežmarių mokykla – darželis „Vaikystės dvaras“

Jolanta Stūronaitė²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: A. Kozlovaitė

E. puslapis: <https://vaikystesdvaras.lt/>

E. paštas: andzelika.kozlovaite@gmail.com

Institucija: Kaišiadorių raj. Žiežmarių mokykla – darželis „Vaikystės dvaras“

Adresas: Vytauto g. 44A, Žiežmariai, Kaišiadorių r.

Telefono nr.: +370 60489112

Tyrimų kryptis: Socialiniai mokslai S007 Pedagogika M01

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Įsivertinimo įgūdžių puoselėjimas gali padėti vaikams ugdyti savarankiško mokymosi gebėjimus, priimti atsakomybę už savo mokymąsi ateityje. Probleminis klausimas - kaip ugdyti 5-6 metų amžiaus vaikų gebėjimus vertinti ir įsivertinti ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, kokios yra prielaidos vertinimo ir įsivertinimo gebėjimų ugdymui(si)? Tyrimo tikslas. Atskleisti 5-6 metų amžiaus vaikų vertinimo ir įsivertinimo gebėjimų ugdymą(si) ikimokyklinio ugdymo įstaigoje.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis ugdymas, ikimokyklinio ugdymo įstaiga, įsivertinimas, vertinimas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė, apklausa raštu (anketa), apklausa žodžiu (interviu), duomenų kiekybinė ir kokybinė analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Vertinimas - ugdymo proceso dalis, kurio metu yra renkama, saugojama, apibendrinama informacija, duomenys (darbeliai ir pan.) apie vaiko ugdymąsi, pasiekimus, padarytą pažangą. Įsivertinimas – ugdymo proceso dalis, kurio metu ugdytiniai apmąsto savo atlikto darbo, veiklos kokybę ir ją įvertina pagal numatytus būdus (susitarimus). Šie procesai vienas kitą papildoma. Vaikams, savo veiklos, darbo vertinimui ir įsivertinimui gali būti pasiūloma būdų įvairovė (formalus ir neformalus būdai). Jie pasirenkami įvertinant kiekvieno vaiko individualumą, gebėjimus, mąstymą. Vertinimas ir įsivertinimas yra naudingas ugdymo procese, nes tai padeda vaikams geriau suprasti ką jie gali, moka ir kur dar gali tobulėti. Pedagogas, naudodamas vaikų įsivertinimo ir vertinimo informaciją ugdymo proceso tobulinimui, pripažįsta ugdytinį, kaip aktyvų ir svarbų savo pažangos ir pasiekimų vertintoją. Empirinis tyrimas atskleidė, kad pedagogams trūksta žinių apie vaikų vertinimo ir įsivertinimo ugdymą(si). Tiek respondentai, tiek informantai nurodė, kad naudoja formalius ir neformalius vertinimo ir įsivertinimo būdus (sutartiniai ženklai, pokalbis, diskusija) ugdant vaikų gebėjimus, tačiau taikomų būdų įvairovė nepakankama. Tyrimas atskleidė, kad naudojamų vertinimo būdų įvairovė yra platesnė nei įsivertinimo būdų.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Įsivertinimo gebėjimų ugdymas, formuoja reflektivaus ir kritinio mąstymo pagrindus, kurie vaikams padeda geriau ir efektyviau dalyvauti ugdymo(si) procesuose. Jie geriau suvokia savo pažangą, skatinami apgalvoti, kas sekasi geriau, kas sunkiau, ką norėtų ir gebėtų patobulinti. Šie gebėjimai aktualūs ir reikšmingi ne tik šiandien, bet ir ateityje - leis prisitaikyti prie spartėjančios kaitos sąlygų, gebėti įvertinti savo galimybes, mokytis visą gyvenimą. Ikimokyklinio amžiaus vaikų vertinimas iš pedagogo perspektyvos mokslinėje literatūroje aptariamas nuolat, tačiau vaikų savo veiklos įsivertinimas, jo organizavimas analizuojamas mažai. Pranešime analizuojamos 5-6 metų amžiaus vaikų vertinimo ir įsivertinimo gebėjimų ugdymo(si) galimybės, aptariami empirinio tyrimo rezultatai, kurie atskleidė, kad vaikų vertinimas ir įsivertinimas - naujas ugdymo metodas, daliai pedagogų nežinomas ir pedagogai jaučia žinių stygių šioje srityje.

Audronė Vizbarienė¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: A. Vizbarienė
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: audrone.vizbariene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 67347956
Tyrimų kryptis (-ys): Edukologija S007

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Dažniausiai cituojamas fizinio raštingumo (FR) sąvokos apibrėžimas, pateiktas tarptautinės fizinio raštingumo asociacijos, skamba kaip “motyvacija, pasitikėjimas savimi, fizinė kompetencija, žinios ir supratimas, padedantys vertinti ir prisiimti atsakomybę už įsitraukimą į fizines veiklas visą gyvenimą“ (IPLA, 2017). Pasaulio sveikatos organizacijos „Bendrajame fizinio aktyvumo veiksmų plane 2018–2030“ (World Health Organization, 2018) FR minimas kaip viena iš kokybiško fizinio ugdymo krypčių, tačiau mokslo pasaulyje vis dar diskutuojama tiek dėl pačios FR sąvokos, tiek dėl jo vertinimo instrumentų (Shearer et al., 2021). Lietuva, kartu su dauguma kitų Europos šalių, dar tik pradeda atsigrežti į FR konceptą (Carl et al., 2023). Dar nėra atlikta tyrimų, vertinančių vaikų FR ar atskirus jo komponentus, taikant pasaulyje pripažintus FR vertinimo instrumentus. Taip pat nėra tyrimų, vertinančių šių instrumentų patikimumą ir validumą Lietuvos vaikų populiacijoje, todėl teorinė pasaulio praktikos, vertinant vaikų FR analizė, svarbi planuojant šio pobūdžio tyrimus Lietuvoje. **Tyrimo tikslas** - teoriškai atskleisti vaikų fizinio raštingumo vertinimo ypatumus ir jų taikymo galimybes ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams.

Reikšminiai žodžiai: fizinis raštingumas, ikimokyklinis amžius, priešmokyklinis amžius, vaikai, vertinimas

Tyrimo metodai: Mokslinių publikacijų (duomenų bazėse „EBSCO“, „SAGE“, „Springer Journals“, „Taylor & Francis Journals“) ir fizinio raštingumo vertinimo priemonių (oficialiose priemonių rengėjų svetainėse) analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Populiariausios vaikų FR vertinimo priemonės sukurtos Kanadoje „Pasas gyvenimui“ (angl. Passport for Life, PFL), „Jaunimo fizinio raštingumo vertinimas“ (angl. Physical Literacy Assessment for Youth, PLAY) ir „Kanados fizinio raštingumo vertinimo antroji versija“ (angl. Canadian Assessment of Physical Literacy, CAPL-2). Šios priemonės skirtos įvertinti keturis esminius ir tarpusavyje susijusius FR elementus: emocinį – motyvacija ir pasitikėjimas; elgesio – įsitraukimas į fizines veiklas; kognityvinį – žinios ir supratimas; fizinį – fizinė kompetencija. FR vertinimo priemonės „Jaunimo fizinio raštingumo vertinimas“ (angl. Physical Literacy Assessment for Youth, PLAY) ir „Kanados fizinio raštingumo vertinimo antroji versija“ (angl. Canadian Assessment of Physical Literacy, CAPL-2) skirtos mokyklinio amžiaus vaikams (7-12 metų). Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų vertinimui galima naudoti „Pasas gyvenimui“ (angl. Passport for Life, PFL) instrumentą ir naują Australijoje sukurtą instrumentą – „Vaikų fizinio raštingumo klausimyną“ (angl. Physical Literacy in Children Questionnaire, PL-C Quest). Dar nėra atlikta tyrimų, nustatančių šio instrumento validumą ir patikimumą ikimokyklinio-priešmokyklinio amžiaus vaikų populiacijoje.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Tyrimo metu išanalizuoti vaikų fizinio raštingumo instrumentai gali būti naudingi ne tik bandant pritaikyti juos Lietuvos vaikų populiacijai, bet ir kasdieniniame ikimokyklinio-priešmokyklinio ugdymo pedagogo darbe, ugdant ir vertinant vaikų fizinį raštingumą.

Lina Majauskienė¹, Algimantas Bagdonas¹, Asta Jakimavičienė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: A. Jakimavičienė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: asta.jakimaviciene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Gilintis į pedagogų padėjėjų darbo ugdymo įstaigose patirtis ir problematiką skatina Lietuvos švietimo sistemos darbuotojų ir ugdytinių tėvų bendruomenėse netylančios diskusijos apie įtraukijį ugdymą, kuris yra numatytas 2020 metais priimtomis LR Švietimo įstatymo pataisomis ir nuo 2023–2024 mokslo metų pradžios bendrojo bei ikimokyklinio ugdymo įstaigose įgauna praktinio įgyvendinimo pagreitį, ir tai kelia daug probleminių klausimų, praktinių iššūkių, nerimo tėvų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir pačių ugdytinių bendruomenėse. Tyrimo problema – koks yra ikimokyklinio ugdymo pedagogo padėjėjo profesinis pasirengimas, kokie darbdavių lūkesčiai ikimokyklinio ugdymo pedagogo padėjėjo kaip įstaigos darbuotojo kvalifikacijai ir koks šių specialistų poreikis ikimokyklinio ugdymo įstaigose? Tyrimo tikslas – atskleisti pedagogų padėjėjų poreikį ir iššūkius ikimokyklinio ugdymo įstaigose dabartinės švietimo politikos kontekste.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kompetencijos, pedagogų padėjėjai, specialistų poreikis

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, apklausa raštu, gautų duomenų kiekybinė analizė.

Rezultatai ir išvados. Ikimokyklinio ugdymo pedagogų padėjėjų kaip ir pedagogų padėjėjų (asistentų) poreikis ugdymo įstaigose apskritai yra aktualus. Respondentų įvardijamas šių švietimo pagalbos darbuotojų pedagoginio išsilavinimo trūkumas, nurodant bendrosios pedagogikos ir psichologijos, taip pat specialiosios pedagogikos ir psichologijos nepakankamas žinias, atliepia įtraukiojo ugdymo politikos keliamus iššūkius praktiniame lygmenyje. Tai reiškia, kad specialistų poreikis šiuo metu yra ir augs ateityje, o jų parengimo, kvalifikacijos kėlimo perspektyvos valstybės lėšomis vis dar yra neapibrėžtos.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, siekdama išsiaiškinti realią ikimokyklinio ugdymo pedagogų situaciją darbo rinkoje bei šiems specialistams ugdymo įstaigų vadovų keliamus lūkesčius, nuo 2006 metų periodiškai organizuoja Kauno miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų apklausas. Atsižvelgiant į paskutinių kelerių metų įtraukiojo ugdymo ir kt. tendencijas švietimo sistemoje bei su tuo susijusius iššūkius ikimokyklinio ugdymo įstaigose, 2022 metais šis klausimynas buvo papildytas klausimų grupe apie ikimokyklinio ugdymo pedagogo padėjėjo vaidmenį, šių specialistų profesinį pasirengimą bei jų profesinės kvalifikacijos poreikį.

CREATIVITY IN SOCIAL WORK

Ovidijus Grincevičius¹
1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: Ovidijus Grincevičius
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>
E. paštas: ovidijus.grincevicius@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 22, Kaunas, Lietuva
Telefono nr.: +370 611 92153
Tyrimų kryptis (-ys): S005 Sociologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Kūrybiškumas yra esminis profesinis įgūdis, kuris gali būti naudingas asmenims ir organizacijoms įvairiais būdais, įskaitant problemų sprendimą, inovacijas ir atliekamo darbo produktyvumą. Kūrybiškumas socialiniame darbe yra svarbus tuo, kad skatina socialinių darbuotojų darbinį potencialą, verčia tobulinti profesines kompetencijas, didina ir gerina teikiamų socialinių paslaugų ir atliekamo socialinio darbo kokybę su įvairių grupių klientais.

Reikšminiai žodžiai: Kūrybiškumas, organizacija, socialinis darbas

Tyrimo metodai. Užsienio ir Lietuvos autorių mokslinės ir teisinės literatūros šaltinių analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Kūrybiškumas yra gebėjimas panaudoti savo vaizduotę kuriant naujas idėjas, gaminant daiktus ir pan. Kūrybiškumas socialiniame darbe suprantamas kaip apjungiantis tokius dalykus, kaip esamą kūrybiškumo būseną ar kokybę, gebėjimą peržengti tradicines idėjas, taisykles, modelius, santykius ar panašiai ir kurti naujas prasmingas idėjas, formas, metodus ir interpretacijas. Kūrybiškumas taip pat yra suprantamas kaip originalumas, progresyvumas ar vaizduotė. Be to, kūrybiškumas socialiniame darbe yra procesas, kurio metu socialinis darbuotojas panaudoja kūrybinius gebėjimus įvairioms socialinėms problemoms spręsti.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Kūrybingumas skatina atvirą bendravimą: sukuria aplinką, kurioje socialiniai darbuotojai jaučiasi patogiai dalindamiesi savo idėjomis ir nuomonėmis, o tai skatina bendradarbiavimą ir konstruktyvų grįžtamąjį ryšį. Kūrybiškumas leidžia darbuotojams eksperimentuoti su naujomis idėjomis ir požiūriais, net jei iš pradžių atrodo, kad jie neįmanomi. Tai gali lemti proveržius ir novatoriškus sprendimus socialiniame darbe.

SOCIALINIO DARBUOTOJO VERTYBIŲ RAIŠKA, REALIZUOJANT SOCIALINIO DARBUOTOJO VAIDMENIS

Edita Jezukevičienė¹
1 Klaipėdos valstybinė kolegija

V. Pavardė: Edita Jezukevičienė
E. puslapis: <https://www.kvk.lt>
E. paštas: e.jezukeviciene@kvk.lt
Institucija: Klaipėdos valstybinė kolegija
Adresas: Bijūnų g. 10, Klaipėda
Telefono nr.: +370 611 22462
Tyrimų kryptis (-ys): S 007

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Vertybės - viena iš socialinių darbuotojų profesinės kompetencijos sričių. Socialiniai darbuotojai dirba su pažeistais visuomenės nariais. Labai dažnai nuo socialinio darbuotojo kompetencijos, profesionalumo, asmeninių ir profesinių vertybių priklauso tolesnis asmens gyvenimas. Socialinio darbo vertybės, realizuojant socialinio darbuotojo vaidmenis, atsiskleidžia laikantis tam tikrų principų, kuriais grindžiama socialinio darbo etika (Morales, Sheafor, 1998, Reamer, 2018, Banks, 2021). Tema aktuali, nes socialinis darbas keičiasi kartu su kultūra ir žmonių poreikiais, socialinių paslaugų sritis plečiasi, todėl svarbu, kad žmonėms padėtų kompetentingi specialistai, kurie vadovautųsi vertybėmis, kuriomis remtųsi atlikdami įvairias veiklas.

Reikšminiai žodžiai: socialinis darbuotojas, socialinio darbuotojo vaidmenys, vertybės

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, dokumentų analizė, pusiau struktūruotas interviu, kokybinė turinio (content) analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Socialiniam darbuotojui, realizuojant socialinio darbuotojo vaidmenis, svarbu atsižvelgti ne tik į visuomenės ar kliento vertybes, bet svarbu atsižvelgti ir į savo vertybes. Socialinis darbuotojas, savo veikloje gali taikyti tiek įprastinius veiklos metodus, tiek vadovautis ar naudotis siūlomomis įvairiomis programomis. Objektyviai įvertinęs esamą situaciją ir siekdamas maksimaliai pozityvaus rezultato socialinis darbuotojas turi vadovautis vertybėmis, etiniais principais ir pagarbiai padėti klientui jo esamoje situacijoje. Tyrimu atskleista, kad socialiniai darbuotojai vadovaujasi vertybėmis: atsakomybe, konfidencialumu, empatija, tolerantiškumu, meilė žmogui, kantrybe, tikėjimu, sąžiningumu. Socialinis darbas paremtas vertybėmis, be kurių socialiniai darbuotojai negalėtų dirbti su klientais ir jiems padėti. Dalyvių asmeninės vertybės dera su socialinio darbo vertybėmis. Per vertybes atsiskleidžia socialinio darbuotojo profesionalumas, gebėjimai ir jo įsitikinimai.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Tyrimu buvo nustatyta, kad realizuojant socialinio darbuotojo vaidmenis svarbios vertybės, profesinės žinios, socialinio darbuotojo vaidmuo, nes klientai pasitiki socialiniu darbuotoju. Atsižvelgiant į tai, būtina plėtoti mokslinius tyrimus šia tematika, siekiant išryškinti socialinio darbuotojo vertybių raišką praktinėje veikloje.

DEVELOPMENT OF RESILIENCE AGAINST BULLYING: SCAFFOLDING THE POSITIVE SELF-ESTEEM OF TEENAGERS

Nijole Ciuciulkiene¹

1 Vytautas Magnus University

Vytaute Rukiene²

2 Kolping University of Applied Science

Name: Nijolė Čiučiulkienė
Webpage: www.vdu.lt
E-mail: nijole.ciuciulkiene@vdu.lt
Institution: Vytautas Magnus University
Address: K. Donelaicio str. 52
Phone.: +370 65027273
Research field: S007

Name: Vytautė Rūkienė
Webpage: www.kolpingokolegija.lt
E-mail: rukienevytaute@gmail.com
Institution: Kolping University of Applied Science
Address: Raguvos str. 7
Phone.: +370 60056866
Research field: S005

Research purpose (topic, problem, aim). Bullying is regarded as a form of aggressive behavior that is repeated over time against a person who feels powerless to defend himself or herself. In the context of bullying prevention research, a lot of attention is devoted to the analysis of numerous problems of bullying victimization behavior. Still little research attention has been paid to bullied students who are able to resist bullying and are therefore defined as “resilient” instead of feeling oneself as a “victim” (Rothon, Head, Klineberg, & Stansfeld, 2011). Resilient individuals might be regarded those who manifest positive outcomes over time despite facing significant adversities. Many researchers argue that resilience is not a personality trait, but rather an ability or even competence that develops over time in the context of positive relationships with family members and peers. The essence of resilience towards bullying may be centered on knowing how to calm down and concentrate, demonstrate good regulation of emotions, knowing how to stimulate positive emotions and realistic optimism. Three main sources of emotional resilience development can be distinguished: individual characteristics (including high self-esteem, self-worth and autonomy), family environment (defined as positive relationships with parents characterized by warmth, harmony and absence of neglect and conflicts) and communality (including positive relationships), peer interactions characterized by trust, support and non-conflict, quality neighborhoods and schools). In this context, personal self-esteem is regarded as one of the major bricks while building “the wall of resilience” towards bullying. The aim of the research is to reveal possible individual self-esteem elements that weaken the feeling as a victim and enable the bullying resilience competence demonstrating the ability to diagnose the positive aspects of one's personality, to cultivate them.

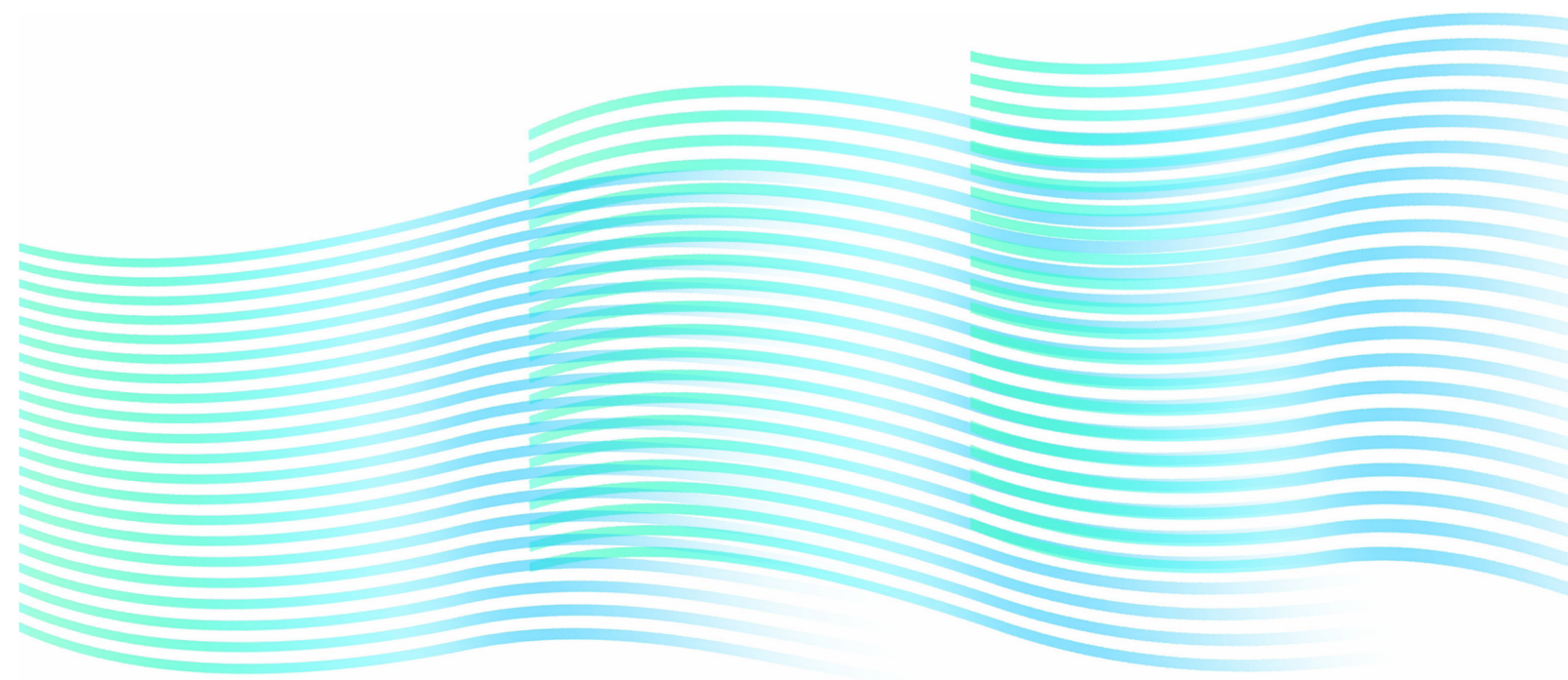
Keywords: bullying, victimization, resilience towards bullying, bullying resilience competence

Research Methodology. The research was performed in a qualitative research paradigm. The sample of the research is 18 teenagers from 6 Kaunas schools who were characterized by social pedagogues as being resilient

towards bullying. The data were collected while conducting the in-depth interviews (up till 2 hours with the breaks). The data were analyzed with the help of inductive qualitative content analysis.

Results / Findings. After conducting the inductive qualitative analysis there were revealed the following themes: having self-acceptance; being able to think positively; easy socialization; being tough; teaching resilience. The analysis of the thematic content provides the information about the factors that scaffold the bullying resilience and suggest some ideas how to develop resilience towards bullying.

Originality / Practical implications. The presented research may be regarded as the idea for the anti-bullying interventions which may not only prevent bullying but also reduce the effects of bullying by educating young people about resilience against bullying. The findings of the research may serve as a basis for creation of practical resilience development programs that could be included into anti-bullying interventions.

Rasa Šulcienė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: R. Šulcienė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: rasa.sulciene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 672 46229
Tyrimų kryptis (-ys): S 000

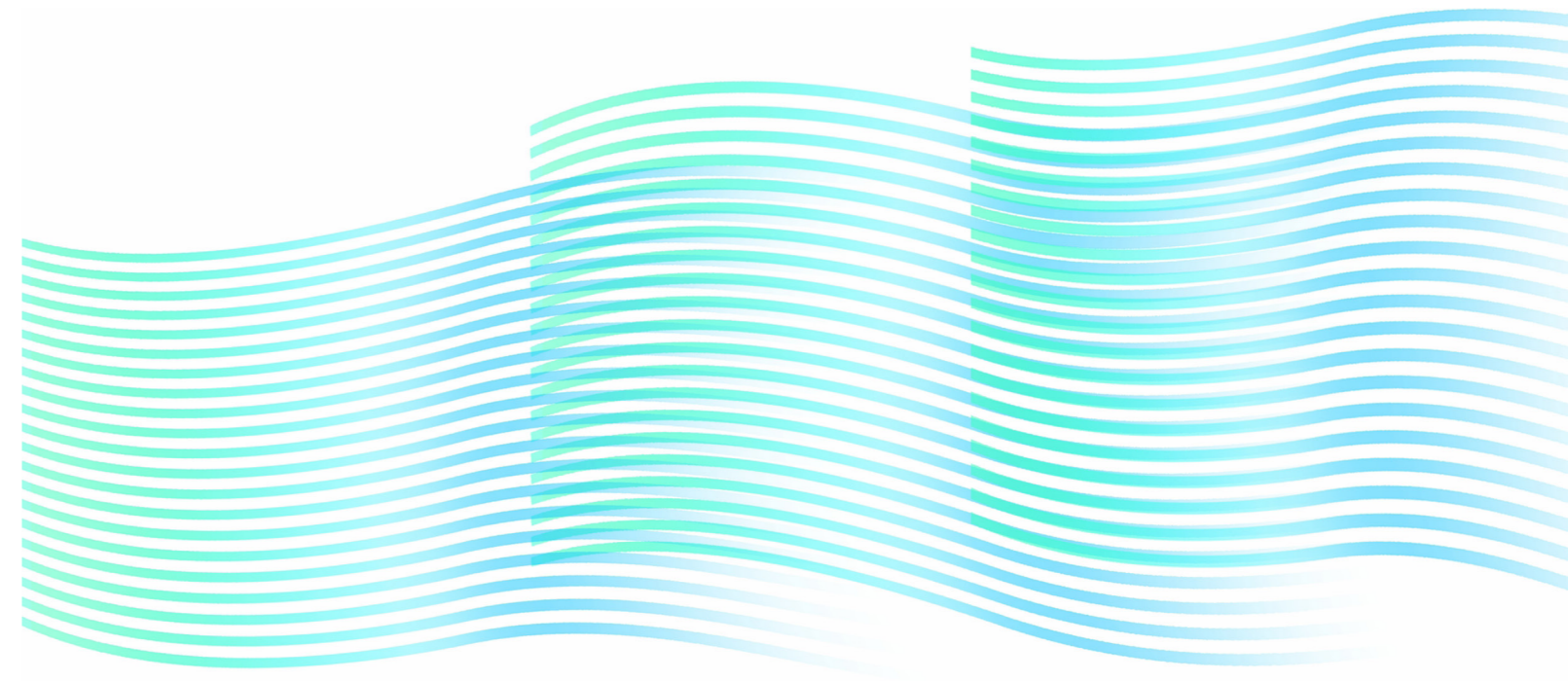
Tyrimo tikslas. Darnus vystymasis siekia suderinti ekonominę plėtrą su socialiniu teisingumu ir aplinkos apsauga. Supratimas apie darnų vystymąsi ir jo teikiamą naudą gali padėti asmeniui suprasti pasaulio iššūkius ir problemas. Tai gali skatinti švietimą, sąmoningumą ir nuolatinį mokymąsi. Darnus vystymasis skatina inovacijas ir kūrybiškumą, siekiant surasti tvarius ir efektyvius būdus spręsti problemas. Darnumas taip pat pabrėžia sąmoningą vartojimą, skatina priimti tvarius vartojimo sprendimus, inicijuoja asmenų įtrauktį į savanoriškas veiklas, prisidėjimą prie socialinio teisingumo. Tai yra svarbu ne tik visuomenės, bet ir kiekvieno individo gyvenime, kuris siekia sąmoningo, atsakingo ir tvaraus gyvenimo būdo. Studentų supratimas ir žinios apie darnų vystymąsi turėtų apimti jų sąmoningumą socialinio teisingumo, aplinkosaugos ir ekonominio tvarumo srityse. Tyrimu siekiama nustatyti kokią darnaus vystymosi teikiamą naudą išvelgia studentai, koks yra Kauno kolegijos vaidmuo supažindinant studentus su darnaus vystymosi idėjomis, įtraukiant juos į darnaus vystymosi projektus ar kitas iniciatyvas, ar įgytos žinios ir įgūdžiai, susiję su darniu vystymusi turės įtakos jų karjeros ir sąmoningumo, prisidėti prie aplinkosaugos, socialinio teisingumo ir ekonominio tvarumo, vystymuisi.

Reikšminiai žodžiai: darnus vystymasis, darnaus vystymosi nauda, darnaus vystymosi tikslai

Tyrimo metodai. Tyrimo objektas – KK studentų nuomonė apie darnumą ir jo teikiamą naudą. Tyrimui atlikti pasirinkta anoniminė anketa. Apklausoje dalyvavo studentai iš įvairių KK fakultetų ir akademinė grupių.

Rezultatai. Tyrimo rezultatai: 1) Respondentai mano, kad visi 17 Jungtinių tautų patvirtinti darnaus vystymosi tikslai (DVT) yra labai svarbūs, tačiau aktualiausi iš jų yra gera sveikata ir gerovė, galimybė turėti švarų vandenį ir jokio skurdo; 2) 78 proc. respondentų puikiai suvokia darnaus vystymosi sąvokos reikšmę, net 41 proc. respondentų apie darnaus vystymosi teikiamas naudas sužinojo studijuodami KK ir pritaria (72 proc.), kad KK būtina ugdyti darnaus vystymosi kompetencijas. Nemaža jų dalis (53,8 proc.) studijuodami KK turėjo galimybę prisidėti prie darnaus vystymosi projektų ar kitų veiklų; 3) Respondentai tvirtai tiki (86,5 proc.), kad darnaus vystymosi principų laikymasis ir jų taikymas – naudingas jų asmeniui ir profesiniam tobulėjimui. 72 proc. nurodė darnaus vystymosi principus įtraukiantys į kasdienį savo gyvenimą, nes mano, kad tai prisideda prie jų asmeninės gerovės ir yra įnašas į bendros gerovės kūrimą ir teigiamo poveikio aplinkai kūrimą. Šio tikslo siekimui daugiau nei pusė respondentų stengiasi mažinti plastiko naudojimą, taupyti elektrą ir atsakingai vertina perkamo maisto kiekius. Daliai respondentų prie darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo prisidėti trukdo ribotos pajamos (54,5 proc.), motyvacijos trūkumas (53 proc.) ir informacijos trūkumas (51 proc.)

Praktinis reikšmingumas. Tyrimo rezultatai rado, kad KK studentai suvokia darnaus vystymosi pagrindines naudas, stengiasi jas taikyti asmeniniame gyvenime ir tikisi integruoti profesinėje veikloje. Taip pat pabrėžia, kad prie jų įgytų žinių darnaus vystymosi srityje reikšmingai prisideda KK.

UGDYMAS BENDRADARBIAUJANT

Renata Alksnė¹, Irena Stelmokienė²
Kauno lopšelis-darželis „Spindulėlis“

V. Pavardė: Renata Alksnė, Irena Stelmokienė

E. puslapis: <https://www.spindulelis.com/>

E. paštas: renataalksne.spindulelis@gmail.com
irenastel@gmail.com

Institucija: Kauno lopšelis-darželis „Spindulėlis“

Adresas: Kalniečių g.245A, LT-49339 Kaunas

Telefono nr.: +370 37 731694

Tyrimų kryptis (-ys): S007 Edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Didėjant ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus mokinių įvairovei ir susidūrus su specialiaisiais ugdymosi poreikiais, pedagogų bendradarbiavimas (komandinis darbas) tampa neišvengiamu veiksmu. Tyrimu siekta atskleisti specialistų bendradarbiavimo svarbą ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų ugdymui.

Reikšminiai žodžiai: specialieji ugdymosi poreikiai, komandinis darbas, įtraukusis ugdymas, integruota veikla, projektinė veikla, ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas, ugdymosi kompetencijos

Tyrimo metodai. Teoriniai - atlikta pedagoginės, mokslinės, metodinės literatūros analizė. Empiriniai – kiekybinis tyrimas, kurio metu buvo analizuojami ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi rezultatai.

Rezultatai ir (arba) išvados. Atlikus 2022 metų rudens ir 2023 metų rudens ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimų analizę bei apibendrinus duomenis, galima teigti, kad specialistų bendradarbiavimas, t.y. darbas komandoje, yra puikus veiksnys ugdytinių pasiekimų gerinimui įvairiose kompetencijose. Čia kalbama apie bendrųjų gebėjimų turinčius vaikus, o taip pat apie vaikus, turinčius specialiuosius ugdymosi poreikius ir ugdomus įtraukiai bendrojo ugdymo grupėse. Vykdamas integruotas bei projektines veiklas, kuriose vaikai gali aktyviai dalyvauti nepriklausomai nuo jų raidos ir gebėjimų, labiausiai rezultatai pagerėjo komunikavimo kompetencijoje – pažangą padarė 95%, pažintinėje kompetencijoje – 86% bei skaitmeninėje kompetencijoje – 77% ugdytinių. Galima daryti išvadą, kad kelių specialistų organizuojamos veiklos teigiamai veikia vaikų pasiekimus ir tobulina kompetencijas.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Taikant inovatyvius ugdymo metodus ir siekiant bendro tikslo, darbas komandoje yra ypač svarbus mūsų įstaigoje, gerinant vaikų ugdymosi rezultatus, tenkinant vaikų specialiuosius ugdymosi poreikius bei skatinant įtraukųjį ugdymą.

1 pav. **Integruota veikla „Ruduo atkeliavo, grybais pasipuošęs“**
Foto autorius Renata Alksnė

9 pav. ir 10 pav. **Projektinė veikla „Žaidžiame su vandeniu“**
Foto autorius Renata Alksnė

2 pav. ir 14 pav. **Projektinė veikla „Vai, išeiki, oželi, į kiemelį šokti“**
Foto autorius Renata Alksnė

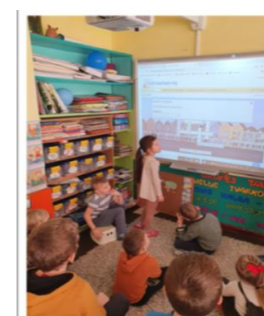
11 pav. ir 13 pav. **Veiklos sensoriniame kambaryje su neregiiu vaiku**
Foto autoriai Renata Alksnė ir Irena Stelmokienė

3 pav. **Naratyvinis žaidimas „Pasimetusios daržovės“**
Foto autorius Irena Stelmokienė

15 pav. **Integruota veikla „Kas nemelyje gyvena?“**
Foto autorius Laima Alšauskienė

4 pav. **Integruota veikla „Aš žinau savo teises ir pareigas“**
Foto autorius Renata Alksnė

12 pav. **Veikla sensoriniame kambaryje**
Foto autorius Irena Stelmokienė

5 pav. ir 6 pav. **Integruota veikla „Ką slepia rudens paslaptys?“**
Foto autorius Irena Stelmokienė

7 pav. ir 8 pav. **Projektinė veikla „Išmaniosios daržovės“**

VAIKŲ KRITINIO MĄSTYMO UGDYMAS PER MĄSTYMO ŽEMĖLAPIUS

Aušra Vaivadienė¹, Edita Norbutienė¹

1 Kauno lopšelis-darželis „Spindulėlis“

V. Pavardė: Aušra Vaivadienė, Edita Norbutienė

E. puslapis: <https://www.spindulelis.com/>

E. paštas: a.e.vaivada@gmail.com

edita.norbutienel@gmail.com

Institucija: Kauno lopšelis-darželis „Spindulėlis“

Adresas: Kalniečių g.245A, LT-49339 Kaunas

Telefono nr.: +370 37 731694

Tyrimų kryptis (-ys): S007 Edukologija

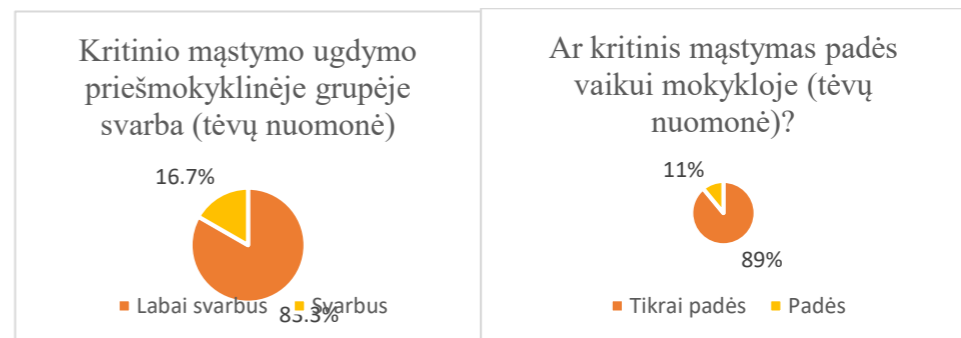
Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Kintant ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pobūdžiui, vaikų ugdymą keičiant ugdymusi, didelę svarbą turi vaikų kritinis mąstymas. Ieškant ir įsisavinant informaciją, darant išvadas ir apibendrinimus pasitarnauja mąstymo žemėlapiai. Tyrimo tikslas – išsiaiškinti ugdytinių tėvų nuomonę apie kritinio mąstymo ugdymą.

Reikšminiai žodžiai: kritinis mąstymas, mąstymo žemėlapiai, tėvų nuomonė, priešmokyklinis ugdymas, ugdymosi būdai

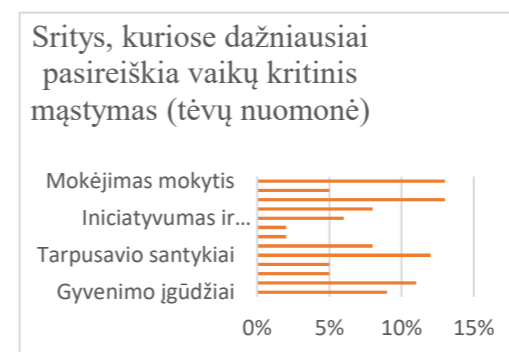
Tyrimo metodai. Teoriniai - atlikta pedagoginės, metodinės literatūros analizė. Kiekybinis tyrimas, kurio metu buvo analizuojami priešmokyklinio amžiaus vaikų tėvų apklausos rezultatai apie vaikų kritinio mąstymo ugdymo svarbą ir būdus.

Rezultatai ir (arba) išvados. Atlikus priešmokyklinio amžiaus vaikų tėvų apklausos apie vaikų kritinio mąstymo svarbą analizę bei apibendrinus duomenis, galima teigti, kad didžioji dauguma (83,3%) ugdytinių tėvų pritaria kritinio mąstymo ugdymui priešmokyklinėje grupėje. Tėvų nuomone, svarbiausios sritys, kuriose dažniausiai pasireiškia vaikų kritinis mąstymas - mokėjimas mokyti ir problemų sprendimas (13%), tarpusavio santykiai (12%), emocijų suvokimas ir raiška (11%). Tyrimo rezultatai parodė, kad 5-7 metų vaikų kritinio mąstymo ugdymas yra reikšmingas visų kompetencijų ugdymui.

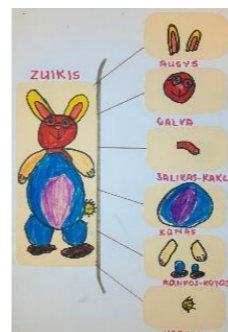
Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Kritinio mąstymo ugdymas vaikui nenuobodžiaus būdais ir metodais padeda neprarasti natūralaus smalsumo, moko kelti esminius klausimus ir savarankiškai ieškoti į juos atsakymų, skatina giliai, iš esmės suvokti esminius gyvenimo dėsnius, moko būti laimingais, sėkmingais ir išmintingais žmonėmis.

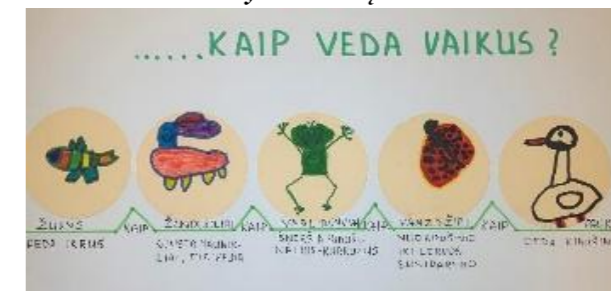
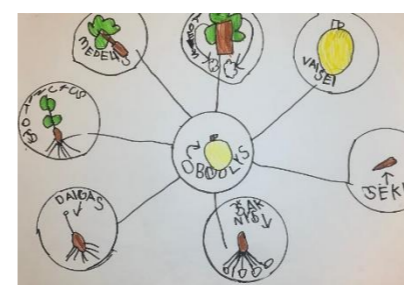
1 pav. ir 2 pav., 3 pav. Priešmokyklinės grupės tėvų apklausos rezultatai „Vaikų kritinio mąstymo ugdymo svarba“, autorius Aušra Vaivadienė

4 pav. Mąstymo žemėlapis „Kur aš gyvenu?“, autorius Edita Norbutienė ir kolektyvinis vaikų darbas.

5 pav. Mąstymo žemėlapis „Zuikis“, 6 pav. ir 7 pav. Mąstymo žemėlapiai „Dangaus kūnai“, autorius Edita Norbutienė, Aušra Vaivadienė ir kolektyvinis vaikų darbas.

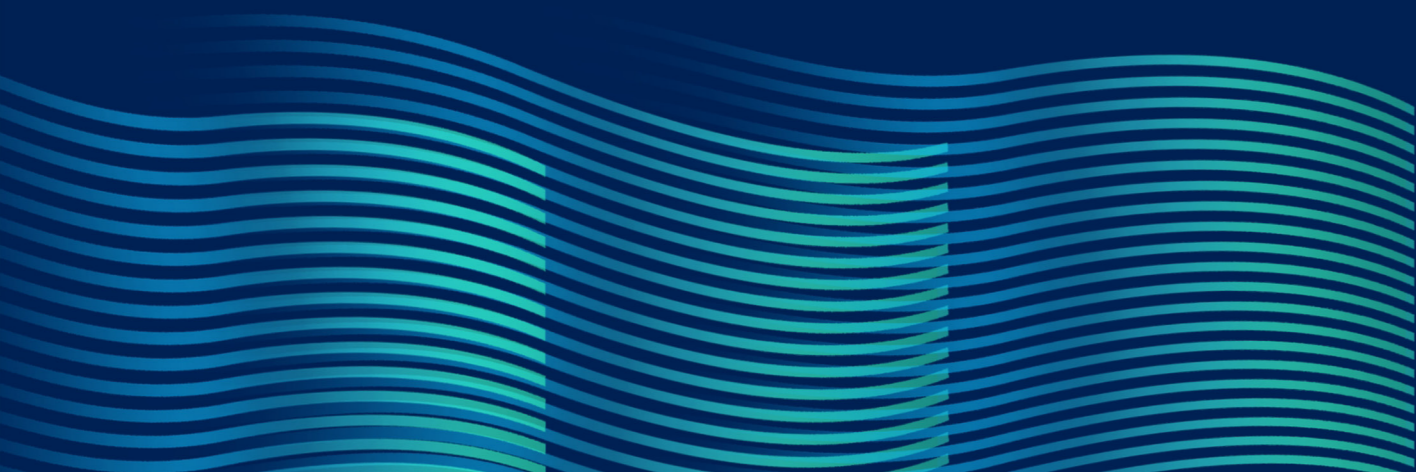
8 pav. Mąstymo žemėlapis „Obuolys“, 9 pav. Mąstymo žemėlapis „Kaip veda vaikus?“, autorius Edita Norbutienė, Aušra Vaivadienė ir kolektyvinis vaikų darbas.

AdLeS
innovations of theory & practice

ART
DESIGN
LANGUAGES
EDUCATION
SOCIAL WORK

VIRTUALIOS PARODOS

Virtual exhibitions

VIRTUALI VIZUALAUS MENO IR DIZAINO PARODA „LAISVĖ“

Parodos dalyviai / Exhibition participants: Agnieszka Chrzanowska–Małys, Alvydas Jonaitis, Artūras Rimkevičius, Birutė Šležienė, Eglė Aleknaitė, Indrė Spitrytė, Jolanta Galdikaitė, Kęstutis Vaikšnoras, Laima Numavičė, Linvydas Krivickas, Lolita Grabauskienė, Neringa Šiupinskienė, Ričardas Peleckas, Rolandas Vičys, Sigita Grabliauskaitė, Sigitas Laurinavičius, Ugnė Rudinskaitė, Viktorija Anskaitienė

Tarptautinę mokslinę–praktinę konferenciją „Menas, dizainas, kalbos, ugdymas ir socialinis darbas: teorijos ir praktikos inovacijos“ (ADLES) lydinčioje virtualioje vizualaus meno bei dizaino parodoje „Laisvė“, kurioje savo kūrybą pristato menininkai iš Lietuvos ir Lenkijos, kviečiame pasinerti į kūrybines platumas ir jose kartu su menininkais patyrinėti – LAISVĖ.

Ją tapybos, grafikos, tekstilės ir kitų vaizduojamojo meno šakų, o taip pat dizaino darbuose kūrėjai apmąsto ne tik kaip fundamentalią vertybę. Menininkai apmąsto ir vidinės laisvės bei kūrybinės laisvės svarbą.

Kurdamas dailininkas negali atsiriboti nuo jį supančio pasaulio, nes menui reikia žiūrovo, dialogo. Reikia bent vieno, kuris patikėtų meno kūriniu, išgirstų jo nešamą žinutę. Sykiu, kūryboje kiekvienas kūrėjas nori būti savimi, visapusiškai atsiskleisti ir atsiverti.

Virtualioje parodoje pristatomuose kūriniuose menininkai per autentišką kūrybą žiūrovui atveria platumas drauge ieškoti ir atrasti laisvę kasdienybėje, supančioje aplinkoje, jausmuose, ryšyje su kitais. Laisvę, kuri ne reikalauja, o duoda, ne atriboja, o priima.

Virtual exhibition of visual art and design “Freedom“

In the virtual exhibition of visual art and design “Freedom“, which compliments the international scientific-practical conference “Art, Design, Languages, Education, and Social Work: Innovations in Theory and Practice” (ADLES), artists from Lithuania and Poland present their creations. The spectators are invited to dive into the creative vastness and experience FREEDOM together with the artists.

In paintings, graphics, textiles, and other fine arts, as well as in design, the artists reflect on freedom not only as a fundamental value. They also contemplate the essence of inner freedom and creative freedom.

When creating, an artist cannot detach from the surrounding world because art needs an audience. It needs a dialogue. It requires at least one person to believe in the work of art and hear its message. At the same time, every artist wants to be himself or herself in his or her creation, fully unfold, and open up.

In the virtual exhibition, through their authentic work, the artists reveal to the viewer the vastness of searching together and discovering freedom in everyday life, the surrounding environment, the feelings, and the relationship with others. The freedom that does not demand but gives and does not exclude but accepts.

Parodos nuoroda / Exhibition Link: <https://adle.kaunokolegija.lt/Laisve/>

Konferencijos mokslinis komitetas:

Dr. Rima Jasnauskaitė, Kauno kolegija (mokslinio komiteto pirmininkė)
Dr. Sigita Saulėnienė, Kauno kolegija
Dr. Aušra Rimkutė-Ganusauskienė, Kauno kolegija
Dr. Algimantas Bagdonas, Kauno kolegija
Dr. Lina Majauskienė, Kauno kolegija
Dr. Raimonda Simanaitienė, Kauno kolegija
Dr. Miglė Munderzbakaitė, Kauno kolegija
Dr. Valentina Demidenko, Kauno kolegija
Prof. dr. Tija Zirina, Latvijos universitetas (Latvija)
Dr. Marijana Prodanovic, Sinergijos universitetas (Bosnija ir Hercegovina)
Dr. Rosa Maria Rodríguez Izquierdo, Pablo de Olavide universitetas (Ispanija)

Leidinio dizaino autorius: KK MUF MA lektorius, dizaineris Juozas Dundulis

Užsakymo Nr. I-2494
Išleido Kauno kolegijos Reklamos ir medijų centras,
Pramonės pr. 20, 50468 Kaunas

Kauno kolegija Menų ir ugdymo fakultetas 2023

ISSN 2783-7394